

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת שלח תשפ"א

היכל הקודש קרית ברסלב ליבערטי
Heichal Hakodesh Kiryas Breslev
181 Huschke Road
Liberty NY 12747

היכל הקודש בארא פארק
Heichal Hakodesh
Boro Park
1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
1-718-384-1652

היכל הקודש וויליאמסבורג
Heichal Hakodesh
Williamsburg
27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
1-718-384-1652

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
1-845-243-0563

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
1-845-467-5299

היכל הקודש מאנסי
Heichal Hakodesh
Monsey
32 Dolson Road
Monsey NY 10952
1-347-733-7551

**היכל הקודש ברסלב
בלומינג גראוו**
Heichal Hakodesh
Blooming Grove
24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
1-845-238-0804

נדפס ע"י קרן הדפסה היכל הקודש
181 Huschke Rd. Hurleyville, NY 12747
718-387-2691

www.BreslevCenter.com

צו הערן די הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א רופט:

**חיווק פאר די
אידישע שטוב
212-444-9169**

**קול
ברסלב
212-444-9191**

גרפיקה עיצוב ועימוד: א.י.ש. אשדוד 05276-27127

1 וְאוּנָן שִׁבְרוּ וּבָעַל מוֹם - וּמְלוֹד נִפְקֵי לָן מִקְרֵיא הַמְּלוֹלָה עֲבוּדָה בִּפְרָק שֵׁנִי וּבִדְבָרֵם
 2 (טו.א.) וְכֵן יוֹשֵׁב - דְּבַעֲיָי 'לַעֲבוּד לִשְׁרָת' (דְּבָרִים יח). וְהָא רַב שֶׁשֶׁת הוּא אֹתוֹבָה -
 3 לְהַא מְוַתְּנָה לְאֹמְרֵיהּ דְּרַב חֲסִידָא בְּדַפְרֵשׁ אֹדוּלִי אֲלַמְנָא שְׁמִיעָא לֵיהּ. וְהִכֵּי טַעַי
 4 לְמַפְשַׁח בְּרִיחָהּ בְּשִׁמְנָאֵל וְדִירָק הַתְּנִינָא הָרֵם - מִדְּרַם שֶׁלְּחֵטִים שְׁהֵם וְהוּם חֲרִים וְהוּם
 5 וּקְבִילוּ דְרַם דְּהוּם בְּחִין מְוַתְּנָה וְהוּם מְוַתְּנָה - וְהוּם מְוַתְּנָה אֵל
 6 חֲזִירָא. וְהוּם רַב שֶׁשֶׁת שִׁטְנָן. בְּרַב שֶׁשֶׁת - בְּשֶׁשֶׁת -
 7 אֹתוֹבָה וְנִהְיִה הַבָּא. הָרֵם אֹתוֹבָה אִידוּ לְרַב
 8 חֲסִידָא. מַעֲשֵׂה אֲיִצְנָא - וְהוּם מְוַתְּנָה אֵת הָרֵם בִּיד הַחֲרִים, וְאֵין הַחֲרִים
 9 מִקְרִיבֵין אֹתוּוּ לְעַד הַמְּזוּבָה כְּלָל. אֲלֵא מְוַתְּנִים
 10 הָרֵם עַל יָדִם כְּבֹאֶשׁ עַד נְבִי אֲיִצְנָא. וְהוּם לְמַעַן
 11 וְלִקְחָהּ וְהוּבֵיא - דְּלוּלְקָהּ נִמְאָה אֲמֵלָא חֲפִינִי קָא.
 12 מְדוּ שִׁיבְנָם אֲחִיר - כִּיּוֹן הַמְּשֻׁשׁ תַּחְתִּין, מְדוּ
 13 שִׁיבְנָם לְפָנִים בְּחִפְתֵּיהּ וְשַׁתָּן הַרְחִיקֵין לְחֵד
 14 הַבָּא, וְאֵין צָרִיךְ לְחֻזֹּר וּלְחַפְּנָה? אֲמַר ר' חֲנִינָא -
 15 לְהַתְּלַמְדֵיהּ: אֵם יִרְאֵה שְׁדוּדוֹ הַתְּרִיזֵין וְהוּם
 16 לְהַתְּלַמְדֵיהּ בְּרִוּוּתֵיהּ דְּרַאשׁוֹנִים, שְׁאָן אָפִי דְּיִוְבִי
 17 שְׂוֵאל שְׂוֵאלָהּ וְ, וְנִבְשִׁי שְׂוֵאלָהּ ר' הוֹשִׁעַ בֵּן לִי
 18 שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים. שְׂוֵאלִים - קִרְשִׁין.
 19 לְשַׁחֵק - וּלְשַׁחֵק. אִימָא וְחִית - הַמְּבַכָה
 20 שְׂמֵי מִינָה - וְהוּם יִרְשַׁע בֵּן לִי לֵאל הַה קִרְשִׁי
 21 מְדִיקֵי לֵיהּ רַבִּי, דְּקָאמְרֵי לֵיהּ תַּחֲדֵי ר' חֲנִינָא. וְלֵא
 22 דִּיה דְרִיךְ חֻקִּים לְמוֹר עַל בְּחֻדְרֵיהּ רַבִּי, אֲלֵא
 23 לֵאל הַתִּירָא וְחִנָּא הוּא הַזֹּמֵר. כְּלֹמְרֵי: לֵי אֲמַר
 24 חֲנִינָא שְׂוֵאלָהּ רַמְתָּא. אֲלֵא חֲבִי קָאמְרֵי - ר'
 25 אֲרִיבָא תַּלְמִידֵיהּ: אֵם יִרְאֵה שְׂוֵאלָהּ שְׂוֵאלָהּ
 26 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 27 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 28 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 29 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 30 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 31 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 32 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 33 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 34 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 35 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 36 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 37 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 38 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 39 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 40 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 41 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 42 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 43 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 44 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 45 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 46 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 47 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 48 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 49 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 50 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 51 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 52 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 53 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 54 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 55 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ

מיתבי: זר, ואונן שיבור, ובעל מום, בקבלה ובחולקה
 וביריקה - פסול וכן יושב, וכן שמאל - פסול! -
 תיבתא. והא רב ששת הוא דאתבא, דאמר ליה
 רב ששת לאמורה דרב חסדיא: בעי מיניה מרב
 חסדיא: הולכה בן מהוי? - אמר ליה: פשרה, ומקרא
 מפישינן 'וששטו הפסח וירקו התנינים מיום ההלום
 מפשיטום'. ומתיב רב ששת: זר, ואונן שיבור, ובעל
 מום, בקבלה ובחולקה וביריקה - פסול, וכן יושב וכן
 שמאל פסול! - בתר דשמעה תרר אותבה. והא רב
 חסדיא קרא קאמר! - דעבוד מעשה איצנא. בעי רב
 פפא: חפן חבירו ונתן לתוך חפניו מהוי? 'מלא חפניו'
 - בעינן - והא איפא, או דילמא 'ולקח חביו' - בעינן
 - והא ליפא? - תיקו. בעי רבי הושע בן לוי: חפן
 ומת, מהו שפיגס אחר בחפניתו? אמר רבי חנינא:
 בא וראה שאלת הראשונים. למקרא דרבי הושע בן
 לוי קשיש? - והאמר רבי הושע בן לוי: לי התיר
 רבי חנינא לשמות שהללים בשבת! לישותו? פשיטא,
 תרנין: כל האוכלין אוכל אדם לרפואה, וכל המשקין
 שותה! אלא: לישוק ולשתות שהללים בשבת. היכי
 קמיני? או דאיפא סנפתיא - משרא שרי, והא דילמא
 סנפתיא - מיסר אמרו! - לעולם דאיפא סנפתיא, והכי
 קא מבעיא ליה: מי מסיא דניחול עליהו שבתא,
 או לא מסיא, ולא ניחול עליהו שבתא. מאי שנא
 רבי חנינא? - משום דבקי ברפואות הוא, דאמר
 רבי חנינא: מעולם לא עשיתי אדם על מנת פרדה
 לבנה ותרה. - והא קא תנינן דתני' - אימא: ותיני.
 והא קא חזינן דמיתסי! - בסוקין אינהו, והנין
 ריש פרעיהו קאמרין. מפל מקום שמע מינה דרבי
 חנינא קשיש. אלא הכי קאמר: שאלתו - בשאלה
 של ראשונים. - וכו אמר רבי חנינא הכי? והאמר
 רבי חנינא: כפר - ולא בדמו של פה. ואמר רבי חנינא:
 כפר - לא עשה ולא כלום! - הכי קאמר: מקרא מבעיא ליה הא - מפל דקסבר כפר
 ואפילו בדמו של פה, ולמאי דבכירא ליה - שאלתו בשאלת הראשונים, מאי הוי
 עליה? אמר רב פפא: אי חופן חור וחופן - הכירו נכנס בחפניתו, דהא מקמיא חפניה.
 אי אין חופן וחור וחופן - הפעו לה. - אמר ליה רב הונא בריה דרבי הושע לרב פפא:
 אדרבה, אי חופן וחור וחופן - לא יכנס אחר בחפניתו, אי אפשר שלא יחסר ושלא
 וחור. ואי אין חופן חור וחופן - תיבעי לה. דאיבעיא ליה: חופן חור וחופן או לא? תא
 שמע: קד תיתה מירתה. מאי לאו: כלשם שפירתה מבחונין - קד מרתה מבכנסי! - לא,
 דילמא שאם רצה לעשות מדה - עושה. אי נמי: שלא יחסר ושלא וחור. תא שמע:
 ראשון שיון לחפני של שני.

1 וְאוּנָן שִׁבְרוּ וּבָעַל מוֹם - וּמְלוֹד נִפְקֵי לָן מִקְרֵיא הַמְּלוֹלָה עֲבוּדָה בִּפְרָק שֵׁנִי וּבִדְבָרֵם
 2 (טו.א.) וְכֵן יוֹשֵׁב - דְּבַעֲיָי 'לַעֲבוּד לִשְׁרָת' (דְּבָרִים יח). וְהָא רַב שֶׁשֶׁת הוּא אֹתוֹבָה -
 3 לְהַא מְוַתְּנָה לְאֹמְרֵיהּ דְּרַב חֲסִידָא בְּדַפְרֵשׁ אֹדוּלִי אֲלַמְנָא שְׁמִיעָא לֵיהּ. וְהִכֵּי טַעַי
 4 לְמַפְשַׁח בְּרִיחָהּ בְּשִׁמְנָאֵל וְדִירָק הַתְּנִינָא הָרֵם - מִדְּרַם שֶׁלְּחֵטִים שְׁהֵם וְהוּם חֲרִים וְהוּם
 5 וּקְבִילוּ דְרַם דְּהוּם בְּחִין מְוַתְּנָה וְהוּם מְוַתְּנָה - וְהוּם מְוַתְּנָה אֵל
 6 חֲזִירָא. וְהוּם רַב שֶׁשֶׁת שִׁטְנָן. בְּרַב שֶׁשֶׁת - בְּשֶׁשֶׁת -
 7 אֹתוֹבָה וְנִהְיִה הַבָּא. הָרֵם אֹתוֹבָה אִידוּ לְרַב
 8 חֲסִידָא. מַעֲשֵׂה אֲיִצְנָא - וְהוּם מְוַתְּנָה אֵת הָרֵם בִּיד הַחֲרִים, וְאֵין הַחֲרִים
 9 מִקְרִיבֵין אֹתוּוּ לְעַד הַמְּזוּבָה כְּלָל. אֲלֵא מְוַתְּנִים
 10 הָרֵם עַל יָדִם כְּבֹאֶשׁ עַד נְבִי אֲיִצְנָא. וְהוּם לְמַעַן
 11 וְלִקְחָהּ וְהוּבֵיא - דְּלוּלְקָהּ נִמְאָה אֲמֵלָא חֲפִינִי קָא.
 12 מְדוּ שִׁיבְנָם אֲחִיר - כִּיּוֹן הַמְּשֻׁשׁ תַּחְתִּין, מְדוּ
 13 שִׁיבְנָם לְפָנִים בְּחִפְתֵּיהּ וְשַׁתָּן הַרְחִיקֵין לְחֵד
 14 הַבָּא, וְאֵין צָרִיךְ לְחֻזֹּר וּלְחַפְּנָה? אֲמַר ר' חֲנִינָא -
 15 לְהַתְּלַמְדֵיהּ: אֵם יִרְאֵה שְׁדוּדוֹ הַתְּרִיזֵין וְהוּם
 16 לְהַתְּלַמְדֵיהּ בְּרִוּוּתֵיהּ דְּרַאשׁוֹנִים, שְׁאָן אָפִי דְּיִוְבִי
 17 שְׂוֵאל שְׂוֵאלָהּ וְ, וְנִבְשִׁי שְׂוֵאלָהּ ר' הוֹשִׁעַ בֵּן לִי
 18 שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים. שְׂוֵאלִים - קִרְשִׁין.
 19 לְשַׁחֵק - וּלְשַׁחֵק. אִימָא וְחִית - הַמְּבַכָה
 20 שְׂמֵי מִינָה - וְהוּם יִרְשַׁע בֵּן לִי לְאֵל הַה קִרְשִׁי
 21 מְדִיקֵי לֵיהּ רַבִּי, דְּקָאמְרֵי לֵיהּ תַּחֲדֵי ר' חֲנִינָא. וְלֵא
 22 דִּיה דְרִיךְ חֻקִּים לְמוֹר עַל בְּחֻדְרֵיהּ רַבִּי, אֲלֵא
 23 לֵאל הַתִּירָא וְחִנָּא הוּא הַזֹּמֵר. כְּלֹמְרֵי: לֵי אֲמַר
 24 חֲנִינָא שְׂוֵאלָהּ רַמְתָּא. אֲלֵא חֲבִי קָאמְרֵי - ר'
 25 אֲרִיבָא תַּלְמִידֵיהּ: אֵם יִרְאֵה שְׂוֵאלָהּ שְׂוֵאלָהּ
 26 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 27 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 28 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 29 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 30 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 31 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 32 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 33 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 34 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 35 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 36 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 37 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 38 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 39 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 40 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 41 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 42 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 43 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 44 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 45 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 46 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 47 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 48 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 49 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 50 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 51 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 52 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 53 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 54 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ
 55 אֲרִיבָא שְׂוֵאלָהּ, שְׂוֵאלָהּ מִן הַרְאשׁוֹנִים, שְׂוֵאלָהּ

1 **והאיכא** מיעיה - ומה שמקשה רבנו יצחק דברקא קמא דמנחות (א.א.) אמרין גבי
 2 מנחת מאפה ומנחה ומנחתה - זו היא עבודה קשה שבמקורו, ובפרק 'כל
 3 המנחות' באת מצדו (ש.ד.ס.) אמרין: אין לך קשה לקבועה יותר ממנחת חטא. נראה
 4 לי דהך קשה דאן חשיב הכא עבודת קשות הוה לכוון לעשות, שיש בהו צער מליקה -
 5 למלוק בשערות ולחך המפרק, וכן קיימך

6 דמנחת מאפה - שיש לו צער לכוון למתוק
 7 ובדורלו למעלה ואבצע עטמה ודלפניו להשוות
 8 דבר קשה, וכן חבינה כדכפרש בטעם לכוון
 9 בשניה. ועוד מפרש לקשה: שיהיה צריך ליודע מאד
 10 שלא יחטא ביחוד התולעים. אבל בני מנחת חטא
 11 לא קאמר אין לך עבודה קשה יותר ממנחת חטא
 12 - אלא קשה לקבועה קאמר, לפי שאין מנובלת
 13 אין יכול להשוות לקבועה קמיה, אבל צער אין לו.
 14 **שאני** דהם דילף שיה טעם - ומכאן יש
 15 לקרקוד דודא דקאמר רבא בימרוכב
 16 (בבא קמא ע"ג.) אז הנה בא כל מקום שאנמר שה
 17 - אינו אלא להוציא את הכלאים, היינו שה
 18 דרמשה, דבארמין רבא דרלפנין מניה שה דפטר
 19 חמור. וכימרוכב מסקינן דבנין בא דרבא לפטר
 20 חמור איפשר; וברתין: אין פרוץ לא בעל ובר.
 21 ולא מנו שפירשי רשי' בפרק 'אתרו ואת בני'
 22 (חולין ע"ג.) דבנין בא דרבא משה כשבסם ושה
 23 עוסי - עד שיהא אביו ואמו כשבסם עוסי
 24 שנינו עוסי. ועוד קשה לפרושו מהוסיא
 25 ד'מרוכב' גופה, דפרין הוה: ולרבי אלעזר
 26 דמתי רבכלאים מפני שהוא טעם בנין בא דרבא
 27 למאי אתא: ומשמא: למנא שגדלו מן הטרור
 28 ועיבור מן הגמא. ודלא כרבי הירשע. דאי רבי
 29 הירשע - משה כשבסם ושה עוסי' נפקא. שנת
 30 מניה דבנין בא דרבא אל הוי משה כשבסם ושה עוסי. על כן נראה כמו שפירשינו, דמשה דפסא נפקא. אבל תימה דרבא קרי ליה בנין בא, וכן בג בן פוק קמא דבכורות (ב"ב.) קרי ליה
 31 גיהה שה, דקאמר נאמר כאן "שה" מה להלן פסל לכל השמות הללו וכו'. ועוד: מאי שיש רשק רבא להוציא כלאים ספי מטרופה וחותוהו ועוד: דבאיתו את בני
 32 רכניה ביה שה למנעו מטרופה, כמו שהיינו ממשעיס כלאים, אי לאו רכניה "אי שה" - לרבות הכלאים, בדאיתו בפרק "אתרו ואת בני" וכימרוכב, אלהם נתן. אותו אתו בנו נוהג במטרופה
 33 ואפילו רבי שבען לא פטר מטרופה אלא משה וירשעה שאינה ראויה לא שמה שחשה. אבל ממשענות שה - לא פטר לא בעלולות וכו'. אבל שותלמי ארבעה חוששה. וכן רבי יוחנן
 34 אמאי מריב בימרוכב חוששה משה וירשעה וכו'. ודלא כרבי רבכלאים לפרות. ומקו בנין בא דרבא בעלולות וכו'. ומהו, מנה להן דאין פרוץ חוששה ומטרופה ועוד: כי
 35 פריך ב'מרוכב' לרבי אלעזר בנין בא דרבא למע לי, למא דאיצטרך למעטי שחוששה ומטרופה ולבא למיטר דהני בלא בנין בא נפקא ממשענות דשה דהני לאו שה גיהה, דהאמר
 36 בשמענות דפר שרטינו מפי קרי וכו'. ובנין בא דרבא וירשהו שה הוא אלא מלתא היא. אלא דהויתויה נפקי מפסא. דרכיב "שה תמיס וכו' בן שנה היה לבס מן הבבשיס מן הגמס
 37 תקרי. והשתא בנין בא דרבא נפקי מויתרו וכו' רבבשיס מן הגמס ועד ר' תמיס' דמשענע עד שיהא אביו כבש ואמו כבשה. ומגריהו שה לא היה מסתבר למעטי כלאים. דהנה שרטינו לה כרבי
 38 אלעזר אי לאו משה בנין בא מפני שהוא טעם. והנה מרבינו מיה מתפרה "תפרה" ריבה. ואף על גב דמטרופה וחותה מיקרי שה. ולא מרבינו לוח. כלאים מסתבר לוח לרבינו אבל מבנין
 39 אן דמן הבבשיס' מנעטי שפיר, דלגופה דפסא לי איצטרך. דמשאר קרשיס נפקא דמעמטינן בהו כלאים משהו או כשב או עי' ואף על גב דהאי קרא דמן הבבשיס במצריס נאמר.
 40 ועדין לא נאמרו קרשיס - מכל מקום בהר דבתבו קרשיס לא איצטרך למיכוס להאי קרא. אלא אז הנה בא שכתב "שה" וכתב אגלו' מן הבבשיס' כל מקום שאנמר שה אינו אלא
 41 להוציא הכלאים. ואם תאמר: הניס דרכיב הארי קרי למע לי? תתי' משאר קרשיס נראה לי דאיצטרך לכדורשיס דפיק שני ברוכס (כ"ב.) הגרסו אתו חפר ואורן כן קיבל רמז -
 42 פסול. שאנמר 'ולקח סוים חפר' - חפר שהיה כרבי, אין לי אלא קרשי קרשיס. קרשיס קליס מניין דרכיב 'זכר תמיס בן שנה היה לבס' - שיהו כל הויתויהו אתו שנה. ואף על גב
 43 דפרין עלה מכל הווכסיס ששתיירי בהם כיה חיל וזוק דהם, אלאו לא בעינו של כשעת וירוקה, ומשני: תרגמא אתו שנה. וכל דכל הויתווי לא בעינו שיהא עם - קבלה מיהו דמנין גמיה
 44 דלמד סתום מן המופרשי. כיון דרבי' לן בהם רביעני שיהא עם בשעת קבלה. והשתא ניהא לרבי אלעזר, אף על גב דרשי' רבכלאים ולא מנין בא לפטר חמור - אסר בארתינו מגויה
 45 שה. והא דקאמר רתוב: נאמר כאן "שה" ובאמר להלן "שה, מה להלן פסל לכל השמות הללו לו דוקא. דכלאים לא מגריהו שה נפקא אלא מבנין בא. אלא נאמא ליה לכלול כלום חיד
 46 - היא עגל חיה נמי לא נפקי בקשה שיה אלא ממשענות דשה - ותיא נמי לא דאיתו ואת בנו נוהג במטרופה וכו'. ושותלמי ארבעה חוששה. רבינו אב לא תוי אלא כלאים. ואם תאמר
 47 מכל מקום קליס מניה גויה שה דרשה" שה' כרילפנין פרוץ מן חמור' יש למנה דשה ירדה לא מופנה מניהו. ותימה דאן דייק ב'מרוכב': בנין בא דרבא בעלולות לית אי לקשיס -
 48 בהיא בתו כרו. ומשמא: דאי לא היה בתו כרו בהיא. אלא לילפני בנין בא דרבא - היה ניהא ליה, ואמאי? האי לא כתב בקרשיס - או לא היה מיותר מן הבבשיס מן הגמס, הויה
 49 שרין לקשיס כלאים גופיהו ואמר רבי יצחק: דרך הגמרא דלקשיס את, לפי מה שלא פירש רבא בנין בא שלו, והכי לקשיס אי לקשיס. ותימה דמן הבבשיס מן הקשיס (מ"ב.) גבי
 50 מילך ממשענות אלא נפקא ארתינו, אפילו אי אמרנו בני - אן נאמא. והא דהיא בתו כרו. וכי אתי ונאמי איכא בתבוסתו בפרק 'עשרה' (תבוסתו מ"ג.) ובריש סתמי קרשיס (מ"ב.) גבי

1 כיעד הוא עושה - הפניה שניה שכפנים מן הבן קרש חפניו. אחוה את ראש הבן
 2 בראשי אבעותיו, לאור שהינה את תמותהו בארין ודה של בן כלפי בני ורעותיו.
 3 ומעלה בשני גדוליו ומשך את ידה בגדוליו לצד גופו מעט עד שמתע ראש ידה
 4 לבן אצילי ידיו. וראש הבן עוקב לטובה פס ידיו. וחודר ומחזירה דרך צדה לרש חפניו,
 5 וצובר על הגחלים. נימני - על הפסח מ -

6 **ביצה הוא עושה? אוהו את הבן? בראש אצבעותיו,**
 7 **ויש אומרים: בשניו, וביעלה בגדולו, עד שמגיע לבן**
 8 **אצילי ידיו. וחזר ומהורה לתוך חפניו, וצוברת, כפי**
 9 **שיאה עשנה שוחה לבוא. ויש אומרים: מפרה, כפי**
 10 **שיאה עשנה במהרת לבוא. וזו היא עבודה קשה**
 11 **שבמקדש - זו היא ותו לא? והא איכא מליקה, והא**
 12 **איכא קמיצה? אלא: זו היא עבודה קשה מעבודות**
 13 **קשות שבמקדש, שמע מונה: חופן וחזור וחפן, שמע**
 14 **מנה, איפיעא ליה: שחט ומת, מה הוא שכינס אחר**
 15 **קדמו? מי אמרין: בפר - ואפילו קדמו של פר, או**
 16 **דוקלמא: בפר - ולא קדמו של פר? רבי הנינא אומר:**

17 **בפר ולא קדמו של פר, וריש לקיש אומר: בפר ואפילו קדמו של פר. רבי אמי אומר: בפר ולא**
 18 **קדמו של פר, ורבי יצחק אומר: בפר ואפילו קדמו של פר. אחיבהו רבי אמי לרבי יצחק נפחאי:**
 19 **מניין ומשכין ריבה מנינו עד שישחטנו, אי איתא - עד שיוצא מביעי ליה! שני התם דכתיב**
 20 **מ'היות משה' - מ'היותה דשה. מ'תוב מר וקרא: אי פודין לא בעגל ולא בקנה, ולא**
 21 **בשהוקה, ולא במרופה, ולא בכלאים, ולא כבוי, אלא בשנה - שאני התם, דהלף שה שה**
 22 **מפסח - אי מה להלן ופר תם וכן שנה - אף נאן ופר תם וכן שנה? תלמוד לומר "תפרה**
 23 **תפרה" ריבה, - אי תפרה תפרה ריבה - אפילו בקלהו גמלי! אם כן, שה מאי אהני ליה?**
 24 **אחיבה**

25 **אחיבה**
 26 **אחיבה**
 27 **אחיבה**
 28 **אחיבה**
 29 **אחיבה**
 30 **אחיבה**
 31 **אחיבה**
 32 **אחיבה**
 33 **אחיבה**
 34 **אחיבה**
 35 **אחיבה**
 36 **אחיבה**
 37 **אחיבה**
 38 **אחיבה**
 39 **אחיבה**
 40 **אחיבה**
 41 **אחיבה**
 42 **אחיבה**
 43 **אחיבה**
 44 **אחיבה**
 45 **אחיבה**
 46 **אחיבה**
 47 **אחיבה**
 48 **אחיבה**
 49 **אחיבה**
 50 **אחיבה**
 51 **אחיבה**
 52 **אחיבה**
 53 **אחיבה**
 54 **אחיבה**
 55 **אחיבה**
 56 **אחיבה**

קלט

ימוא. פרק חמישי – הוציאו לו דף נ עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל – (שטיינזליץ)"

תוספות

1 אֲתִיבִיהָ רַבִּי יִצְחָק נִפְחָא לְרַבִּי אָמִי הוּצִיא אֶת כָּל – דבא דשמעו דלמנא דאמר
2 אפילו דבמו של פר – מיקרי פר אפילו לאור וזיקה, דהאי קרא לאור וזיקה
3 איירי, דהא דפרין דעל גבי פסח עד שיוחק מיבעי ליה, לאו משום דלאור וזיקה לא מיקרי
4 שה, אלא משום דהורו דרבר נגשה עיקר פרהו – במה דיא נבנה עולה ותו לא מיקרי
5 בעליה.

6 ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת – דבא
7 ליבא לזמיר שריאית אלא מלו, כל מה
8 שנשאר וזה שפיר שזחה כבר, דהא לא כתב 'כל'
9 כדכתיב בפר כחן משיח, דהא וכל פרי מולוק
10 בודם דהפר' דהא איצטריך לדרשינן בפרק שני
11 דבזבח (בבב), הוציא אותן הפר ואזר קיב כל
12 דמו – פסול, שנאמר 'מזם הפר' דהפר שזחה כבר,
13 פירושו: ממים. **חַטָּאת** צבור היא ולא למיתה
14 אלא – תמה לי אמתי תהיה ליה, דהא רבי נשנו
15 אומר – חטאת למיתה – הא רוצה חיה, דהא רבי בעי
16 דאמר לקמן דאין חטאת צבור מותר, קאמר ידע
17 עד שיתבאר ונראה לי דיש לשנו דהחיה רבייה
18 דרבנן היא, אלא גזר אלא בעין החיה דלקמן
19 דתכפירו בעליה באורי לגמרי, כיון דבזמא בה
20 בחטאת ידיר מותר, אבל הבא, דלא מוח כל
21 בעליה לגמרי, שדרי אחרי הכתובים קיימין, ועד
22 דכהן גדול ארז ממונה תחיהו, ולא דמו למתו
23 בעליה דחטאת ידיר – לא גזר. **עַלְמָס** של
24 צבור ושעירי עבודה זרה – דכלב דבזמא נקט, פר
25 לשון יחיד, ושעירי עבודה זרה לישן רבים, ותימה
26 הוא: אמאי אי מנאן דאמר בפרק פסוק דהורית
27 (הא) דכל שבת ושבת מביא שעיר עבודה זרה,
28 ולחיי נקט לשון רבים – אבן כן נבאמ רבי
29 העלם דבר, דסבירא ליה דבזמא מנחל כל שבת
30 ושבת מביא פרי ונראה לי דסבירא ליה כל שבת
31 ושבת מביא שעיר, דהא וכל נקט פרי העלם דבר,
32 משום דלא פסיקא ליה, דאחי למיעט למעט
33 דאיידי גמי בפר שמיאי צבור עבודה זרה, דהו
34 אנו, דהחיה עולה חיו, דכלב נקט פר, ולא נקט
35 למיעט.

36 **והתניא** פר של יום הכפורים ושעיר של יום
37 הכפורים – ר' גדיש רשיי,
38 ובספרי ישמע ישי: 'זחא קנתי' ולחיי לא גזר
39 ליה: ד'חא קנתי' משמע זחא קנתי בבירוחא
40 דאייתר, כח, וזח אש. דאי מתנה חכי פר של
41 יום הכפורים ושעיר של יום הכפורים מביא מי
42 מתיקרא דשני ליה אשעי' אלא דאי 'והתניא'
43 רסנין, ובירוחא אחיזיו היא בעלמא דתניא חכי,
44 ולא היא דלעיל חכי.
45 **ונפקא** מינה דלא מייחו דכתיב פר בהוראה –
46 דהא וכל קאמר דבזמא מיהא לאורח
47 אטוריים, דאי קרבן צבור וזח – לא מדרשין,
48 למאן דאמר טומאה הותרה היא בצבור, ואי
49 שותפין וזח – מדרשין, כדמבעי בפרק קמא
50 (ב.ו.) דכלב בצבור הותר וזח, ותו לא, לא שני
51 יחיד וזח בשל שותפין, ורבא דבא סבירא ליה
52 דהם טומאה הותר היא בצבורו ושל לומר: משום
53 דרבי שמעון קאמר הבא אין חטאת צבור מותר
54 וזכר לגמרי גמי דבריו אין חטאת צבורים
55 מותר, ולדידה לא נפקא מינה דרבי לבעט טומאה
56 דסבירא ליה בפרק קמא (ב.ו.) טומאה דהויה היא
57 בצבור.

לדבר

1 הוציא את כל הפר – אלמא: לאור שחטה פר קרי ליה. שריאית אלו – הורחא
2 הוא, כלומר: לאו דאיירי פר, אלא כתיב קאמר יוציא את כל וגשאר ממנו. ואת פר
3 החטאת – קשיא דהא. והבתי (קריא טו) ואת פר החטאת' גבי יום הכפורים, ולאור
4 מתן דמו משמע קרא לזמיר שריאית. כדפי' ופרש – דהכא דמשתעי קרא
5 בוקה הפר שזחה ובשרו ופרשו סוליה' כולן יחד כי

6 הנתן, כולי עלמא לא פליגי דמיקרי פר, כי
7 פליגי – לגבי ביאת פנים שאני מנכיס שם
8 אלא דהא. במה דכתיב לגמ – מה יעשה בר
9 שיהא רשאי ליכנס – יבא פר חי לעודה
10 ויעשה עבודתו שבענין, ותופיק איה – בענין
11 דבעת ללול דעל כרחין אין חטאת צבור נכנס
12 בשחיטתו, דהא חטאת שמתו בעליה היא.
13 חטאת צבור היא, והואיל ועליו ועל ארזו
14 הכותנים גם (ועל כל קהל ישראל) דכתיב
15 'ויפר בעדו בעדו ובעדו ובעדו כל קהל ישראל'
16 (שם) אמר לו 'ר' שאר – נמסכת מורה
17 (ד.א.) היא, לאו מכלל דאיבא למאן דאמר
18 דצבור – לאו מכלל דשמעיה לתנא בענין
19 דאמר דצבור הוא, ודיעו טעמא דרדה, אמר לו
20 'ר' יעקב – לתנא קמא דר' מאיר, ותיחיהו לוד
21 ותנא קמא דר', דאמר קרבן צבור – דרדה, קרבן
22 יחיד – אינו דרדה. ותינה – מפרש לקמיה מאי
23 טעמא קרי ליה קרבן צבור, כתיבי כחן גדול –
24 זמן קבוע בכל יום בתנאים, תינה אין גזר
25 קבוע לדחות שבת, שדרי יש על תשלומין כל
26 שבעה, כולן ידוע – דהיא לא חטאת
27 שכפרו בעליה, ורזח חטאת שמתו ליה
28 חטאת, ומותר חטאת, ורזח חטאת שמתו בעליה,
29 ושכפרו בעליה, ושכפרו שנתה. שאין חטאת
30 צבור גמרי – וכי גמרי חטאת שמתו חות
31 – ביחיד גמרי, לתיבה – לקיץ ומנחת ויהי
32 קריה נרבה צבור, ובזמא כן המותרות של כל
33 הדרעות המותרות בכל מקום, הכי רסנין
34 והתניא ר' יום הכפורים ושעיר יום הכפורים
35 שאין חטאת השותפין מותר – דר' שמעון סברה
36 שנת חטאת המותרות בלא מקום אמרינהו
37 דרמנא מלשה, מה המותרות חטאת מותר היא
38 בשותפות, שאין קרבן השותפות עושה תמורה
39 דכתיב 'ואם המרי יעיר' (ויקרא כ) לשון יחיד,
40 אף כול אין מתוח בצבור ולא בשותפות
41 אפילו המותרות בוק, והכי מפרש בחובות
42 (ו.א.), ומאי נפקא מינה – כיון דהקפ סוף לא
43 למיתה אושיל, ושפיר תופק רב עזרים לעיל
44 דהא דרשינן, לתיבה – לקיץ חטאת שמתו
45 בעליה היא, מאי נפקא ליה לרבא לסליקה
46 לרב עזרים מנאן דקרייה חטאת צבור
47 ולאקמיה במתא השותפות, ואת שני
48 בתנים פר בהוראה – כלומר: בענין דאי
49 מדרשן ומתריצין בין אי אשיר חטאת צבור בין
50 אי אשיר חטאת שותפין, אבל לא חטאת מלכ
51 לרבא לקיחות צבור – כדו שלא יאמר
52 התלמידים שאם וזרו בין יד של בתנים
53 לעבור על איתן מן המצות, ועשו כחביב על
54 פיהם, שדיו מנאן מן העלם דרב כאורח מלכ
55 השמיים, דקיימין לן (הורית ה.ב.) בשבא אור
56 אשירי קהל, בתנים דהא לאו אשירי קהל, אלא
57 אחזן ושעירי וזח נחלה.

לדבר

44 אומרים: יעו עד שיקטבו, וימכרו, ויפלו דמיהן לנדה, שאין חטאת צבור מותר – לא תימא: שאין חטאת צבור מותר,
45 אלא אימא: שאין חטאת השותפין מותר. – ומאי נפקא מינה – דלא מייחו בתנים פר בהוראה, הא שמעו, דבעי רבי [אלעזר]:
לדבר

1 **לדברי** האומר פר יום הכפורים קרבן יחיד עושה תמורה או אינו עושה תמורה בו -
 2 מכלל דאיכא מאן דאמר שדומות - אף על גב דאיכא למימר דהא דקרי ליה
 3 רבי מאיר קרבן יחיד - לא אתא אלא לאפקי מתנא גאון. דקא סמיח למילתיה וקאמר
 4 קרבנות קרבן דרוחה שבת וטומאה, וקאמר ליה רבי מאיר: לא ליה לך לומר כהאי לשונא,
 5 דאין הדבר תלוי בוה, כדאמר לעיל, אבל מודה

6 הוא דקרבן שחופין הוי אינו עושה תמורה. **לדברי** רבי יוחנן - שילשה דברים, בנותן
 7 תמורה או אינו עושה תמורה? **לוא** מקלל דאיכא
 8 **למאן דאיכא דעצור?** - **לא**, מקלל דאיכא **למאן דאיכר**
 9 **דשוחטין**, גופא **בעי רבי [אלעזר]:** **לדברי האומר** **פר**
 10 **יום הכפורים קרבן יחיד, עושה תמורה או אינו עושה**
 11 **תמורה?** - **מאי קא מיבעיא ליה? אי ביה מקדיש**
 12 **אילוני אי ביה מתכפר אילוני, פשיטא דתרה מתכפר**
 13 **אילוני? דאיכר רבי אבהו אמר רבי יוחנן: המקדיש**
 14 **מוסיף חומש, והמתכפר עושה בה תמורה, והתורם**
 15 **משללו על של חבירו טובת הנאה שלו? - לעולם**
 16 **פשיטא ליה דתרה מתכפר אילוני, והכי קא מיבעיא**
 17 **ליה: איתו הפתנים בקביעותא מתכפר, או דילמא**
 18 **בקפיא מתכפר? תא שמע: חומר בזה בתמורה,**
 19 **וחומר בתמורה מנזבה. חומר נזבה, שהנזבה נוהג**
 20 **ביחוד בכצפור, ורוחה את השבת, ואת הטומאה,**
 21 **ועושה תמורה, מה שאין כן בתמורה. חומר**
 22 **בתמורה מנזבה: שהתמורה הלה על בעל מום**
 23 **קבוע, ואינה יוצאה לחולין ליגו ולעקבה, מה שאין**
 24 **כן בנזבה. האי זבה היכי דמי? אילמא יחיד -**
 25 **מי דתי שבת ומקנאה? אלא דעצור - מי עושה**
 26 **ואת הטומאה - אלא - דפר, ורוחה את השבת**
 27 **וקרבן יחיד הוא. - אמר רב ששת: לא, כאלו**
 28 **שלא אהרו. הכי נמי מסתברא, דאי סלקא דעתך**
 29 **דרו; תמורה דפר, שבת ומקנאה הוא דלא דתיא,**
 30 **הא בחול מקריב קרבנה? הא תמורת המאת היא,**
 31 **תמורת המאת למיתה אולא! - לא, לעולם פרו.**
 32 **מאי תמורה? - שם תמורה. - אי הכי, זבה נמי**
 33 **שם זבה! - שם זבה לא קתני. מהמאי?**
 34 **מדקתני חומר בתמורה, שהתמורה הלה על בעל**
 35 **מום קבוע, ואינה יוצאה לחולין ליגו ולעקבה. ואי**
 36 **סלקא דעתך מאי זבה - שם זבה, והא איכא**
 37 **בכור**

1 לדברי האומר ומי - ר' מאיר, קרייה לעיל קרבן יחיד. **מאי קביעא ליה** - הא דאי
 2 פשיטא לן דאחוי הכהנים מתכפרים בו, וקרבן השחופין אין עושה תמורה, ומאי מספקא
 3 ליה בנדה 'אי ניטא אי ביה מקדיש אילוני' - לענין תמורה, והאי דקרי אקדישו, והמשלו
 4 הוא בא ולא משל שחופתו, אי ביה מתכפר אילוני - והרבה מופתים בו - **פשיטא** -

5 דלענין תמורה מתכפר הוי בעליו. **דאמר ר'**
 6 **אבהו אמר ר' יוחנן** - שילשה דברים, בנותן
 7 משל על חובת תורה. **הקמיש** - בהמתו
 8 לצאת בו וחבירו חיבה עליו. **המקדיש** הוא
 9 בעלים לענין תוספת חומש, אם הוזמה ובא
 10 לחללה, אבל אם בא המתכפר לחללה - אינו
 11 עריך לחוסף חומש, ודבי חומש חביב (ויקרא
 12 בו) 'אם המקדיש יגאל וגו' - מקדיש ולא
 13 מתכפר, והמתכפר עושה בה תמורה - אבל
 14 עריך, ומקדיש, אם המור בה - איתה תמורה, אי
 15 ממיזין בשל אחרים, והא לאו בעלים דידה
 16 הוא. והתורם משל על כל חבירו טובת הנאה
 17 שלו - בידי לתתה לכל בני חטיבה. ואם כן
 18 אחר ואמר הילך סלע והוה ותרומה לו לבן בתי
 19 כהן - של זה היא שחרומה שלו, שנאמר 'כי
 20 תכלה לעשר את כל מעשר הבתואר (וינו)
 21 נתתה ללוי' וגו' (דברים כו) - מלה בחבוב
 22 והתנה בניו שמעשורה משלו. **בקביעותא**
 23 **מתכפר** - כשאר התכפרים שפירשו אחרים
 24 לעיל, והטעם לתם הבטחה לפיכך. אי כן,
 25 נקבה לתן חלק, בו והיא לה אטעת השחופין
 26 לענין תמורה. **אי יליטא בקפיא מתכפר** -
 27 כלמנה אין בפרתן קביעה לו, אלא צפה על גב
 28 כפרת כהן גדול כדבר הנזק על פני הגמס, ואין
 29 חקרין נקרא על שם, מקרבן יחיד הוא. **ר' יצחק**
 30 **בבביר' (מלכים ב 1) תורגמאן יצחק, פרוטא**
 31 **חומר בזה** - שבא תחילת הקדש מבתמורה
 32 שחומרה בו, שהחוב לו' - ולקמייה פירש
 33 ואילו ביה זבה משכבת וכו' - מה שאין כן
 34 בתמורה - שהתמורה אינה בצבור, ואינה דרוחה
 35 שבת, שאין זמנה קבוע, ואינה עושה תמורה
 36 כדכתיב 'ודיה הוא ותמורתו' - ולא תמורת
 37 תמורתו. שהתמורה חלה - עלה קדושת הנזק
 38 אפילו היא בעלת מום קבוע בשעת התמורה.
 39 ואם בא לחללה - אינה יוצאה לחולין אלא
 40 לענין זבחה ואבילה בלבד, אבל לא ליגו
 41 ולעקבה, שאין חילוק בה בין חם לבעל מום.
 42 כדכתיב (ויקרא כו) 'רע טבוב או טוב רע וגו'
 43 הגר ימיר וגו', מה שאין כן בזה - שהחוב
 44 אם קדם הקדושו את מומו - אין יוצא בפירוט
 45 לחולין ליגו ולעקבה, כדכתיב בפסוקי המקדיש
 46 (דברים י) 'ותבוא אבכלו בשני', 'ותבוא' - ולא
 47 גזיה, 'בשני' - ולא תכל. אבל קדם מומו
 48 להקדישו - הרי הוא במקדיש ועצם אבניו למי עולה שאין קדושת הנזק עליה, אלא
 49 קדושת דמים בלבד, ויוצאין בפירוט לחולין גמורין, כדרגה בבכורות (ידא), ובשעת
 50 חולין (קלא). אלא לאו דפר - עם הכפורים נוהג בצבור בבכודו, והטאת היא, והטאת
 51 נודתה בצבור ועושה תמורה. אלא: פר יום הכפורים עושה תמורה. **כאלו של אחרין** -
 52 דיום הכפורים. **מאי תמורה שם תמורה** - לעולם פה, והאי חומר בזה מבתמורה דקתני
 53 - לאו אמתורה דידה קאי, אלא הכי קאמר חומר בזה משם תמורה של לך דבר
 54 ששמו תמורה דרוחה שבת, ואפילו התמורת הקריבות. **אי הכי** - דשם קתני, ובגמ' נמי -
 55 שם זבה קתני. וכיון דשם ביה גמי - מאי חוקך לאוקומי כהן יוצאה, ושמעתי שם
 56 דבפרו של שחין או באילו מעיר, וילמא הכי קאמר גמי: חומר בזה ששמו זבה
 57 חומר בזה ששמו זבה קתני - הידי. **שם זבה לא קתני** - האי
 58 תנא, אלא כחך ויצאת נטק למילתיה.

49 נמי זבה שם זבה האכילא כבור ומעשר רבי - הא ולא אוקמה בזה שלמים, והנהיגו בעבור
 50 בכידי דאיכא שלמי צבור, ואיכא שלמים דרוח שבת וטומאה, כגון כבשי עזרה, ואיכא
 51 שלמים ורשעים תמורה בנון שלמי יחיד. יש לומר: כיון דלא שוו להרדי, שלמי צבור דהוה ליה
 52 ולילה ולפנים מן הקלעים לכורי כדונו קודש קדשים, ושלמי יחיד לשמי נים לילה אחד
 53 ובכל תמורה כאלו אדם, וקודש קליון קן - לא היה כולו נזק למקדושו וזכו סתמא.
 54 ובעלה או איכא לא אוקמה, שבאין בצבור בכידי, שם מן מן העולות והטאות
 55 שדרוין שבת וטומאה, ויש מן עון עושה תמורה. יש לומר: כיון שאין כל אלו הדרים נוהגין
 56 בכל העולות - לא היה קרי ליה חזק ונזכר בסתם.

57 ששמו תמורה, שיש בהו נזק בצבור בכידי, הידי זבה (תמורה) שדווחה שבת כן דבצור או ירדתי שמונו קבוע, ויש בה ששמה תמורה, כגון קרבן יחיד. **שם זבה לא קתני** - האי

58 תנא, אלא כחך ויצאת נטק למילתיה.

59 **גומה**

60 **גומה**

61 **גומה**

62 **גומה**

63 **גומה**

64 **גומה**

65 **גומה**

66 **גומה**

67 **גומה**

68 **גומה**

69 **גומה**

70 **גומה**

71 **גומה**

72 **גומה**

73 **גומה**

74 **גומה**

75 **גומה**

76 **גומה**

77 **גומה**

78 **גומה**

79 **גומה**

80 **גומה**

81 **גומה**

82 **גומה**

83 **גומה**

84 **גומה**

85 **גומה**

86 **גומה**

87 **גומה**

88 **גומה**

89 **גומה**

90 **גומה**

91 **גומה**

92 **גומה**

93 **גומה**

94 **גומה**

95 **גומה**

96 **גומה**

97 **גומה**

98 **גומה**

99 **גומה**

100 **גומה**

יומא. פרק חמישי – הוציא לו דף נא עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל" (שטיינזלץ)
 רש"י
 תוספת

1 בגור – קדושתו מרובה, בין תם בין בעל מום, ואין לו שום פדיון, דכתיב ביה (מדרבנן יח)
 2 'אך כבוד שור לא חפרה' ובמעשה בתומה נמי כתיב (ויקרא כו) לא יבקר בין טוב לרע'.
 3 אלא: לח על בעל מום, ופדיון לז' דכתיב (שם) 'לא יגאל', אלא אם שבת לא קתי'
 4 – אלא בחד ובאת נקט למילתיה, וקאמר: דחומי ב' מה שאין בשם המורה, וחומר בשם

5 המורה שאין באותו זמן ובת עסקין באן. **מא**
 6 שני – דליתני גאנא מנלתיא בריה גוניה. **שי**
 7 תורה אחת היא – כל התורות שבת וכל
 8 תוך דקתי דבא: בבימור ודוכיית שבת
 9 ובעשיית המורה וגביה ובעבודה, אבל זבח לא
 10 מצי למיתני. **שי**, דהא קתי גויה ועבודה ולא
 11 מצי למימר מה שאין בן בשם ובח – דהא איכא
 12 כבוד ומעשה. קסבר אין שוחטין פסח על היחיד
 13 – כר' יהודה דאמר הכי במסכת פסחים (גאא.)
 14 וליף לה מי מאל תלומב לא תפסח באתר
 15 וכיון דאינו בא בלא שותפת – אין עשה
 16 המורה. **מי** דחיי יומא – איכא למאן דאמר
 17 לקמן בשמעתין דלא חיי. **וחנא מאי שניא גביה**
 18 וכו' – הדחיא תנא המורה דגבי ר' מאיר וכו'
 19 יעקב דאיתיה לעיל. **בגושיא** – בירגלים.
 20 **ותיפוק**

21 **כן, היא דוחה את השבת ואת המומא!** – **אמר ליה: אין, כמאן דאמר דחיי.**
 22 **דתינאי: פסח שני דוחה את השבת, ואינו דוחה את המומא.** **רבי יהודה אומר:**
 23 **אף דוחה את המומא. מאי טעמא דתינאי קמא? אמר לך: מפני מומא דחית,**
 24 **ועשה במומא? ורבי יהודה אומר לך: אמר קרא "ככל חקת הפסח יעשו אתו" –**
 25 **ואפילו במומא. התורה החזירה עליו לעשותו פטהרה, לא זכה – יעשו במומא.**
 26 **ותיפוק**

1 **גוקמיה** – פסח – גראה משום דחזקתא ואילו של אדר לא היה למיתניו בלשון
 2 זבח חטאת, ולא אשכחן דאיקרי זבח. אבל פסח – כתיב 'זבח פסח הוא', תימה
 3 ליה. לוקמה בפסח ראשון, ויומא דחיי קאמר חומר בודת שש זבח אחז דשירי ביה כל דחי
 4 מילי דחיי קסבי. דגדא ביהודי כביעבור דודתה שבת וטומאה ועשה המורה אם לא קתי

5 בזמנא, דהיה ליה מותר פסח ומצירין בו. אפילו
 6 למאן דאמר דאין שוחטין הפסח על היחיד –
 7 אם משבו בעלוי את יחידה ולא נשאר על אלא
 8 אחד – דהיה המורה קאמר חומר בודת שש זבח אחז דשירי ביה **מי שיה**
 9 טמא' (פסחים עג.ב). דפסח בשאר ימות השנה
 10 עושה המורה, מה שאין בן בשום המורה. חומר
 11 בתמורה – שכן חלה על בעל מום קבוע, ואינו
 12 יוצא לחלוץ ליגו לעיבור. מה שאין בן בזבח פסח
 13 שאמרנו ליה לומר: דתורת פסח מהני על בעל
 14 מום קבוע, דאם תפריש פסח ודמי, ודמי בעלוי
 15 הפסח – דחי מותר פסח, ואין יוצא לחלוץ ליגו
 16 לעיבור כיון דקדם הקדושה למעמד.

17 **דוחה** השבת בין דוחה והתמאה – גראה ל'
 18 דבין רבי יהודה ובין רבנן גמרי מרבכל
 19 חקת הפסח' ובהא סברא פליגי, דחנא קמא
 20 סבר: 'ככל חקת פסח ראשון אין דוחה טומאה
 21 אלא ברוב ציבור, כגבי מעשית ציבור – דנדה
 22 מפני טומאה אף פסח שני. ורבי יהודה סבר,
 23 חכמי קאמר: מה פסח ראשון אין בטל לגמרי אף
 24 וכו'. אבל ב'במיעור' 'במיעור' ביהודה שיה אל
 25 גמרי. האיד: דלמה לי ברה שיהוה הא אחיא
 26 שפיר מרבכל חקת הפסח. ועוד: אי מגויה שיה
 27 מאי טעמא דתנא קמא דלא חיי דטומאה יגמר
 28 מגויה שיה דדחי שבת וטומאה, וליכא למימר,
 29 דאדבריה גמירין מפסח ראשון, מה פסח האיד?
 30 כאלא כשכח ישראל עשין פסח שני. דאם בן מנצל הפסח שיה דחי אפילו כשהוא בא ביחוד, כגון שרוב ציבור ובין מיעוטן עושין את הדרשון בשבת מנצל הא ממעמד ליכא למימר
 31 כאלא כשכח ישראל עשין פסח, דומיא דתמיד דחיי קרין של כל ישראל. ויומא: דיו לבא בן דחין לחיות בנדה, מה לחלן כל ישראל – אף כאן כל ישראל דווקא. אלא על כרחך, כיון
 32 דגמירין בגויה שיה חיי גמירין: מה לחלן 'במיעור' אפילו בשבת, ואינו בטל בשביל שיה שבת, אף בפסח לא יתבטל בשבת, והוא חיי כל ישראל ובין או בדרך דוחה חקת פסח אחד
 33 או שני, ודל ערב פסח, אי אמרת לא דחי שבת ביחוד – דהי הוא בטל לגמרי, דכי נמי, נטא גבי פסח שני נטא גבי פסח שני וטומאה פסח ראשון, שאין בטל לגמרי בשביל
 34 טומאה חיי, וליכא למימר דתנא קמא סבירא ליה 'במיעור' אפסח ראשון, כרבי נהן ברק' 'מי שיהוה טמא' (פסחים סא.א.) ואם בן פסח שני אל כתב 'במיעור' וגמרי מרבכל חקת
 35 הפסח' אבל רבי יהודה גמר שפיר 'במיעור' דסבר דאפסח שני קאי. דהא בשמעתא קאמר, ורבי יהודה אמר לך: אמר קרא 'ככל חקת'. אלא מרבכל חקת' נפק ליה נמי לרבי יהודה.
 36 על כן גראה ליה רבי קרין ה' לא הקריב במעורר (במערב ט) לא מסיחבר כלל לדרוש אותו למויה שיה אליכא דשום תנא, דלא מצי לאיקרי שנכתבו בלשון צויו 'תשמור והקריב' אל
 37 בעל כרחך, ו'יעשו בני ישראל את הפסח במעורר' (שם ט) 'אלה תעשו לה' במעורבים' (שם טז) 'יזכר משה את מותו' ה' אל בני ישראל' (ויקרא כג) לעשות המורה אבל
 38 דהי קרא כתב 'כי קרן ה' לא הקריב במעורר' אבל מרבכל חקת הפסח – גמירין שפיר, ובסברא פליגי, כדפרישתי, ואם אמרו: דהא פסח ראשון לן ונפק לן דרוד שבת אלא מגויה
 39 שיה ומתמי, ודחיינו פסח שני מניה בהיקשא? הניחא למאן דאמר דבר הלמד בגויה שיה חזרו ומלמד בהיקש, אלא למאן דאמר אינו חזרו ומלמד – מאי איכא למימר? ויש לומר:
 40 דסבירא ליה הימנו דובר אחר – לא דחי היקש, כיון דמרבכל חקת הפסח' גמירין דברים שכתובים בפסח ראשון נפיה – גמירין מניה נמי מירי גמירין בה בגויה שיה. אלא קשה
 41 למאן דאמר בסוף פרק 'איהו מקומן' (בזוחים נא.) הימנו דובר אחר – דחי היקש, וליכא למימר דאיהו סבירא ליה דדבר הלמד בגויה שיה חזרו ומלמד בהיקש – דאם בן מאי טעמא
 42 פליגי בה אמוראי בפרק 'איהו מקומן' (שם נא.) תיפשוט דחזרו ומלמד בהיקש מרבי שמעאל, דאית ליה הימנו דובר אחר דחי היקש. ורבינן אנו לומר דליריה דרוד הלמד בגויה שיה
 43 שיה חזרו ומלמד בהיקש, ודוחקו אחר לומר דליריה שמעאל פסח שני אינו דוחה לא שבת ולא טומאה – דאם בן דחי שלש מחלוקות דבריו ויש לומר: כיון דכתיב 'ככל חקת הפסח
 44 יעשו אותי' – צריכים אנו ללמוד ממו כן מננו דבר שלמדנו בר בגויה שיה. שאם לא כן – איך מקיים 'ככל חקת הפסח'. וכי האי גוונא משני לקמן בפרקא (נא.) חוץ מנפנים בוד
 45 ויטנא גמרי. כלומר: כיון דכתיב 'וכן יעשה' לומר 'אלא לעשות' גמירין בארז מועד בפר כל מה שעשה לפני ולפנים, וכן בשעיר – ואפילו ברה לומר: דאם ר' אלן – כל
 46 קרין בין יזכר עושה. אבל שי פרוש בפסחים מעונה בדם ד'במיעור' גמירין בגויה שיה. וכן מנאט בספרי: 'כי קרן ה' לא הקריב במעורר' – אבל החבוב לומר על פסח שני שיהוה
 47 את השבת, או דחי את הטומאה – אמרת: כל שיה אינו בא אלא בשביל טומאה, וטמאה כרבת, ורבינן איני לישב מנא שחוקשתי לעיל, דהיא פסח גמרי שפיר מתמי, אפילו
 48 יחיד עבד בשבת. דהא מודא כל שיה באי בשבת – אף פסח כל שיה באי בשבת, ואפילו יחיד. ואף על גב דתמיד לא אתא ביחוד בשבת – היינו משום ולא שכתוב ליה ביחוד
 49 כלל. אבל פסח שיהוה בא ביחוד – יש לן ללמוד הימנו דתייה בשבת, בן ביחוד בין בצבור. אבל בטומאה, כיון דפסח ראשון גופיה ויזכר ליה דחי טומאה, כגון במעשית ציבור, דעבד
 50 בתורה ולא עבד בטומאה, וזכי נמי פסח שני. ואם אמרו: למה לי גויה שיה? דהא חיי מרבכל חקת הפסח, ודחיי ליה דמימעט מבניען דפרט דמעות ומותרים, מה
 51 דפרט מפורש מצות השל דחי ליה את העשה שיש בו כרה. אף כל – למעטני שלא ידחה שבת שהוא לא תעשה שיש בו כרה. מידה, לרבי נהן דאמר 'במיעור' אפסח ראשון קאי,
 52 צריך לומר דפסח שני דחיי שבת – ונפקא ליה מרבכל חקת הפסח' כרבי יהודה דשעתיקו, דנפקא ליה נמי מהמה. ואפשר דרבי יהודה נמי סבירא ליה חיי כרבי נהן, ולא כתב
 53 'במיעור' אפסח שני, ונפקא ליה מרבכל חקת' או סבירא ליה כרבי גוניה בן עקיבא ורבי, דרדשי 'במיעור' בפסח שני, ונפקא ליה דמימעט מבניען דפרט דמעות ומותרים, מה
 54 קאמר מעיקרא, 'כי קרן ה' לא הקריב במעורר' על פסח ראשון ענוש כרה. אתא אמור על פסח ראשון או אינו אלא על פסח שני – אמרת איהו מתור – זה ראשון, ובתי הכי קאמר
 55 ד'במיעור' בפסח שני כתבו וטנא. דחי דהי קאמר: דבר אחר, אבל החבוב לומר על פסח שני שיהוה השבת, ודחיי אפסח ראשון קאי, ודבר אחר קאמר למאן
 56 דאמר דאפסח שני קאי. מידה קשה, דאם בן חידה לומר: אבל החבוב לומר על פסח שני לענין ביה דאריי ביה קמיתא, מאי טעמא שקמה לכתוב לכתוב אחריתיה בין דלמאן
 57 דאמר דאשני קאי. ודא איהו פליגי לענין כרת ברק' 'מי שיהוה טמא' (פסחים גא.א.) ועוד: איני סבור שיש בן האי גוונא בשום מקום כבייתא אחת, שדושי שיהוה דשום הסתם
 58 **שטורין**

1 שטרוין וז את ה. ובתרי אנא בדרבה מקומות יש רב אדר אדר דא אדר אדר דמקא אדר
2 יוצא לכמה טעמים. אבל כי האי נוגא - אל אשכחן וינאה ליה דהוא דרשא דסרי מרבי
3 אחי. אחי מרבי פירוש: או אינו אלא על פסח שני, כלומר: שלא יתחייב ברת ארשון לחודה
4 אלא אפסח שני. באשון דקרא אפסחה פסח שני כתיב, וימא דאפסח שני דייב כרת אפילו
5 היבך דשגב מירשון הודי בשני אלא ארשון.

6 אפילו הדיך בראשון שגוב בשני - אלא סבר אדוד
7 "במערד" - זה ארשון. כלומר: אלוהה את אבד כולל
8 לומר דאשני קאי ולא ארשון. דעיקר במערד
9 בראשון כתיב "יעשו בני ישראל את הפסח
10 במערד". ואם כן קאי גמי ארשון, ואי לא כתיב
11 "חטא ישא" - הוה אמנא ארשון לחודה קאי.
12 השתא דכתיב "חטא ישא" - דרש לא גמי
13 כלום, פסח שני דבאיתא בפרק "מי שהיה טמא", וכלי
14 "חטא ישא" - הוה אמנא ארשון לחודה קאי. ואי לא
15 כתיב "במערד" הוה אמנא דברת אפסח שני
16 לחודה קאי, והשתא קאמך שפיר. דבר אדר
17 במערד אינטרין למימר פסח שני ודחא שבת.
18 עור נראה ליקום הכול דחא דרוח שבת - נפקא
19 לו מכלל חוקי ומבמערד, דאי מכלל חוקי
20 איכא למימר כדפרישית לעיל, ואי במערד
21 - איכא למימר כדפרישית לעיל. לדין צויכי
22 תרידוה, ובא זה לימד על זה, ובא זה לימד על זה.
23 זה מיד, לדין מכלל חוקי לחודה נפקא.
24 **תפוק** לוי דאשר לו אמר רומנא שיהא הוא
25 מביא הניא כו - תמה לי מאי
26 איצטרך לאחוי בריאא לומר דרשינן ויכי
27 משלו הוא מביא, כל שכן אי לא אישתיק הוי לא
28 הוא דרשינן "אשר לו שיהא מתכפר לו הקדש
29 לך טפי. ועוד דכלל הפרשים שנים סריטין סכונן
30 שאני בי גזא דאחך, ולא נרסין "אלאי" אלא
31 שרשי גזא "אלאי". ונראה לו דהכי פירושה: תפוק
32 לוי דאשר לו אמר רומנא. דמשעת שיהא
33 מתכפר בו, ומשעת אבל אחייני - לא מכפר.
34 ומשע: ותי "אשר לו דרשינן משלו הוא מביא.
35 אבל לעולם אימא לך דאשנו גמי מכפרי
36 מקיבנא. כדכתיב וכו'. הודר פרקי: ולתעביד, דא
37 דמייתו מברייתא ולא דרשינן ליה להאי
38 לוי לומר שהוא לבדו מתכפר בו, אלא לומר
39 משלו הוא מביא. ומברייתא משמע דאדוד
40 ומתכפרין בו, מה תרתיא לוי בזה? הא דא ברא
41 תליא, כיון דתורתי לוי ומשלו הוא מביא - אם כן
42 אחי דהכניס את אפסח ביה, דאי לא דקני להו
43 בגייה - היכי מכפרי ביה ומשני שאני בי גזא
44 וכו'.

45 **מריקסין** - פירש רש"י פנים ודחין. ויש
46 מפרשים טורקין - מלשון "טרוק גלי" (ברכות כו.א.). שגור דהכי לפנים הימנו - הלוחות
47 שנינו בשני. **יעבדו** שני פרות - תימה: ליעבדו פרות אחת שניבנה אחת ליה נראה
48 ומשעת לוד לרבנן פירוש דקרא "והבידלה הפרות לכם בין הקדש וגו' (שמות כו) שמצד
49 הדין על פרות את קדש, ותחילת שבה לפנים את הכל קדש קדשים. ולדין לא מיצ
50 למעבדו פרות אחת שניבנה אחת לאוקומה מביא אמה טורקין. ולימא קדשתה
51 כלחין, ונמצא דתוחלת עוביה ולפנים את הכל קדש קדשים. אף על גב דבמקדש ראשון
52 אוקומה דהם אמה טורקין - על פ דהובר עביד, כדכתיב "דבך שבח", ואי לא מינעבד
53 פרוב - צייקין לעשות מונו עשור משבן, כדאימא בפרק קמא ברא (ג.ב.) וגרי
54 או כולה פירוש או כולה בננין. וכוני גמי נמי מעבדו ראי בני מעבדו פרות - דיעבדו בו היכי דעבדו ממשן,
55 פרות נגיא. דאי אוקומה בתחלה מקום אמה טורקין, דחשיבי סוף אמה טורקין קדש הקדשים כסוף חלל
56 דאי מקום אמה טורקין כלפנים - דרי מעבדי פרות חיצונה ולפנים את קדש הקדשים הכל, ואי מקום אמה
57 טורקין כלפנים - דרי מעבדי פרות חיצונה ולפנים את קדש הקדשים כלחין - מעבדי הפרות חשניה ולפנים
58 את קדש הקדשים. אבל מקום אמה טורקין כלחין - מעבדי הפרות חשניה ולפנים את קדש הקדשים. אבל
59 דרי ריש קדשים, ריש חובלה הפרות - היינו בין חלל לחלל. חלל חשניה לך קדש חלל שלפנים הימנו קדש הקדשים,
60 טורקין כלפנים. נמצא דלדידה דתוחלת עוביה ולפנים את קדש הקדשים.

1 ותפוק לוי - בעיא דר' אלעזר דלעיל, דר' יוסי דבפרישית דהכניס קפליא הוא ומתכפרי
2 ביה, והאי "אשר לו" כתיב ביה תלתא זמני, למעטי ציבור ואחוי דהכניס, דלא מירידו
3 אחי. תלתא "אשר לו" כתיבי ביה בתרי קראי "הקריב אחריך וגו' "הקריב" תנינא,
4 ידעשת את פר השחאת אשר לו. אלא שאני בי גזא וכו' - נרסין. מריקסין אפיקא
5 - גבני דר' פהר. **מריקסין** - מריקסין אפיקא חביל -
6 כנס ומוקדף לחובו למעבדו שתי פרות -
7 פרות מן העופן לדורם, אחת חיצונה ואחת
8 פנימית. וביניהן - אורי אמה. **גמרא** אמה
9 מריקסין - כן נקראת כותל מחיצה שהפסיק
10 במקדש ראשון. אבל במקדש שני שהיה בהו
11 (נראה) אמה - לא עשאוהו, לפי שלא ידו
12 שביה אלא אמה ואיה יבולה לעמוד בגובה
13 (נראה) אמה. ולתוספי על שביה אי אפשר,
14 דכתיב "הכל ככתב מוד ה' ישיהו השכל" (דברי
15 הימים א. כח). ואיפיקא לחו - במקום
16 המחיצה אי כלפנים אי לחוץ. ועוד שתי
17 פרות - לקלות בניהן אורי מקום המחיצה.
18 בין המזבח לפנימיה היה מתוך - כשכסא ליכנס
19 היה נוקע בהיכל דרך הדרום לחך מן מזבח
20 הפנימי ולמזבח שהיא בדרום, וחלף על
21 הפרוכת. בין שולחן ולפוחין - דרך הפתח. ו'
22 ישי הוא - דאמר במתניתין: לא היהת שם
23 אלא פרוכת אחת. ואצל החולל הצניף היה
24 ראשה כפול. ופורשה קריט וזה כלפי חוץ, ובו
25 כנסין לפני ולפנים. כדתינו מתניתין אליבא
26 דרבנן החיצונה פרות מן הדרום. ומשע: ו'
27 תפוק. ור' יוסי דאמר אין שם אלא אחת -
28 פרישה בצפון היה, ובדוא לא פליג דבניטור
29 לחך חלל בית קדש והקדשים בצפון וזה
30 פירשה בדרום קאי - דהשתו פרוכת ודי שם.
31 והחיצונה פרות מן הדרום. כדתינו מתניתין.
32 ולקמן פרקי: לוי יהודה יעיל בין מזבחה לכותל.
33 שלחנות צפון הדרום מוחין - עיינו ששולחנות
34 עשה שלחנות צפון צפון צפון (ד. כ).
35 מימין והמש שמשאל. ותניא במנחות (נחב. א)
36 אפשר לומר חשב מימין הפתח וצפון משאל
37 הפתח לומר חשב אחת אומין כן. ומצו שולחן
38 בדרום, הדתורה אמרה: והשולחן תחן על צלע
39 צפון (שמות כו). אלא של משה באמצע, חשב
40 למימין והמש שמשאל. ופליגי בה תנאי איכא
41 מצינו מדרש ומעבדו מוחין, ואיכא למאן
42 דאמר צפון הדרום מוחין, ור' מאיר סבירא ליה
43 כמאן דאמר צפון הדרום, ראשי שלחנות מן
44 הצפון לדרום היו. חשב שבורה אחת פנות
45 ראשה של זו לראשה של זו והשולחן אומין
46 ארכו - דרי עשר אמות. ועל כרחיך היה לשמן ראש השולחן הצניף לכותל, שאם
47 אחת משכבו לחלן מן הכותל - נמצא מן השולחן הדרומי מקטעו יושב בדרום, שהיהכל
48 רחבו עשרים אמה, נמצא צפון שלו עשר אמה. ואי אפשר להיות כלום מן השולחן
49 בדרום. הלכך מנסקי שלחנות את אחריך, ולא מתעיל ליה בין שולחן לכותל, ואם
50 האמה אף כן דמוחין שולחן אור דרך, שדרי מוחין באמצע היתחיל, וראש השולחן
51 הדרומי סמוך למוחין - הא אמוך בפרק "אמר לו המנונה" (לעיל לג.ג.) שאין המוחין
52 מכות כנגד השולחן, אלא משרק קימנא כלפי חץ.

למעיל
1 מעבדו שתי
2 פרות נגיא. דאי אוקומה בתחלה מקום אמה טורקין, דחשיבי סוף אמה טורקין קדש הקדשים כסוף חלל
3 דאי מקום אמה טורקין כלפנים - דרי מעבדי פרות חיצונה ולפנים את קדש הקדשים הכל, ואי מקום אמה
4 טורקין כלפנים - דרי מעבדי פרות חיצונה ולפנים את קדש הקדשים כלחין - מעבדי הפרות חשניה ולפנים
5 את קדש הקדשים. אבל מקום אמה טורקין כלחין - מעבדי הפרות חשניה ולפנים את קדש הקדשים. אבל
6 דרי ריש קדשים, ריש חובלה הפרות - היינו בין חלל לחלל. חלל חשניה לך קדש חלל שלפנים הימנו קדש הקדשים,
7 טורקין כלפנים. נמצא דלדידה דתוחלת עוביה ולפנים את קדש הקדשים.

1 לעייל להיא – לילך אל אצל הכולל הצפוני כל אורך ההיכל, וכל שעו עינו נזונות מביט
 2 קרשי הקרשים דרך הפריפה שכנגדו. ור' יחי' אמר לך הדיבין ישראל שלא הצריכן
 3 התבונן לשי"א – אלא כל אחד ואחד מנפלה על עצמו. שנאמר "אשר ידעון איש נגע
 4 לבבו ופיש כפי אל אבית יהוה" (מלכים א' ח). הלכך חביב היה שחוקן יכילנס לפומבו.
 5 משחיר מאניה – בגדיו משחירין מעשן המנורה
 6 שהשחית את כותל ההיכל. ריבסין – לשון פנים
 7 ודחו וכו'. ר' ראיהי תלמודו ירושלמי. והיא
 8 לדבר. חסידים הראשונים היו מנכסין פירות
 9 דרך טרסקסון כדי לרדדים במעשר (ברכות
 10 להב), למדנו שהטורף לשון בניסת פנים הוא.
 11 דבר – היא המוצעה לפני הדובר חלל בית
 12 קרשי הקרשים שהיא לפנים מן המוצעה.
 13 קרשים יודיה – למקום המוצעה לבד מן
 14 השמים. כותל אולם – כותל החיצון, למטה
 15 רוחב היסוד האסקופה, ולמעלה מגובה כיפת
 16 התחת עובי החומה שעליו ער מאה אמה, לבד
 17 רוחב כיפת החלל שהיא אחת עשרה אמה. לבד
 18 רוחב כיפת עובי החומה. והוא שש – יגיע
 19 שאחוריו הבי כהפרת. היכי קאמר קרא – מי
 20 אמרין, הבי קאמר. דרבי בתוך הבית – מוצעה
 21 עשה שמפסקת בתוך הבית. מפגישה בית
 22 ולפנים מלתת מוצעה הבין מקום החלל.
 23 והמוני אותה שם את הארזון. אלמא: דברי גופיה
 24 לאו מקודשת מינם הוא. או ירילמא הכי קאמר
 25 ודביי בתוך הבית מפגישה – דמקום הדביי
 26 גופיה משל פנים היה, ואותו לבתו שחמו
 27 באותה בניסת הארזון. אין לוחם הכרע –
 28 לדעת היכן הו נטיין.

1 לעייל להיא. – ורבי יוסי אמר לך: תביבין וישאל
 2 שלא הצריכן התבונן לשי"א. ורבי יהודה נמי, יעיל
 3 בין מנורה לכותל – משחיר מאניה. אמר רבי נתן:
 4 אמה טרסקין לא הצריכו בו חכמים אי פלגים אי
 5 בלחצין. מתקורף לה רבינא: מאי טעמא? אילמא משום
 6 דכתביב! "הבית אשר בנה המקדש שלמה לה' ששים
 7 אמה ארבו ועשירים רחבו ושלשים אמה קומתו" וכתביב
 8 "וארבעים באמה היה הבית הוא התיכל לפני" וכתביב
 9 "ולפני תדביר עשירים אמה ארך ועשירים אמה רחב
 10 ועשירים אמה קומתו" ולא דעינן אמה טרסקין אי
 11 מרתי עשירים, ויא מרתי ארבעים. ורבינא, לא מהני
 12 עשרין ולא מהני ארבעין, וחללא קא חשיב, פותלים
 13 לא קא חשיבו! תרע, דכל היכא דקא חשיב פותלים
 14 חשיב ליה לדידיה, תתני: התיכל מאה על מאה ברזם
 15 מאה, פותל אולם המש, והאולם אחת עשרה, פותל
 16 התיכל שש, וארבו ארבעים אמה ואמה טרסקין,
 17 ועשירים אמה בית קרשי הקדשים, כותל התיכל שש,
 18 והתא שש, וכותל התא המש. אלמא: קרדושתיה, אי
 19 פלגים אי בלחצין. ורבינא דאמר רבי יוחנן, פני
 20 שחתי. ורבינא דאמר רבי יוחנן, פני
 21 לתתן שם את ארון ברית ה'". איבעיא להו: היכי קאמר קרא? "תדביר בתוך הבית
 22 מפגישה הכין לתתן שם" או ירילמא הכי קאמר "תדביר בתוך הבית מפגישה". ומי
 23 מספקא ליה? והתניא, אוסי' בן יהודה אומר: המש מקראות בתורה אין להן הכרע:
 24 שאת

1 למיחשב בבית כותל ההיכל ש בנו כותל מדרושי של היכל שהיה כמו כן שש. אי נמי, נראה לרבינו יצחק שהמגרתו היו בכל הבתלים ככותל ההיכל ובשלת חוסי הוא. וכוהל
 2 ההיכל היה למטה שש אמות ומצדה, וכותל התא חמש אמות ומצדה. וכשהיה נגער חצי אמה מכל כותל, כותביב: "כי מגרעת נתן לבית סביב" – אמר בתא התחתונה כותל ער חמש
 3 התיכונה שש על שש, והשלישית עשיר על שבע. והא דקתני רובד שש ורובד שבע – אמר רבינו יצחק: הדיני ארוך מוגרעת הראשונה היא שש, והמגרת השנייה ארבע שבעה, וקרי
 4 ליה רובד – לפי שהמגרתו כעין שורה בולטת, כעין ששנינו במסכת תמיד בפרק קמא (כהב). בית גזול היה ומוקף רובדים. וקאמר בגמרא: רובדים ימא גינתו – גוראת אדמיטוסא דסדקן
 5 ברו לאצטוטא. שהיו עושין כעין אצטוטאות טטיו לפנים מסטיה, מעלולם שש אבנים שקרין דגורדי' ולשון רובד הוא שורה. ער פירש רבינו יצחק יתראה לה: דכותל ההיכל שש והתא
 6 שש – דלמטה לגמרי קא חשיב, ואף על גב דכתביב במשכנה דתמליכס "חמש באמה רחבה" של מסכת מדות רבית שני היו חלוקין שש שלמט, כמו שהיו חלוקין ממשכנה דיוחאלקא דלעמיה,
 7 דכתביב בחוקא (מא) תר דריש' היכל בית קרשי הקדשים תביב "ורוחב העלע ארבע אמות" ורצל' היינו תא, כדאמר פרק "אמבור הבית" (באב בתרא אסא), וכתביב שני הים (שם) "הצלעת
 8 עלע אל עלע שלשים וששטל פעמים" אלמא דלא הוא דהתיכל אלא שלשים וששטל תאים, ובמסכת מדות ופרק ד משנה ג' תני: שלשים וששטל תאים היו שש, תמישה עשר בפתח ותימה
 9 עשר בדרום וששנה במערב. ורבינו יצחק בר מרדכי פירש: דלא התיכל היו מגרעות, אלא בתא היו. והא דתני רובד שש – היינו שורות אבנים עליונים של כותל היציע התחתון, שעליה
 10 מונחים ראשי הקירות. וכשהיתה אותה שורה רחבה שש – נמצאת שהיתה בולטת אמה, שעובי כותל התא לא היה אלא חמש אמות, ולכן בולטת אמה מנחוץ, לפי שהיו צריכין לבנות
 11 אמה מקום התא הקירות, לבלתי אחז בקירות הבית. ומצאנו דכעשי נמי, כשהיו בנוסין אמה, היתה החומה מכל מקום ערין עובי חמש אמות, לפי שמבוסס אמה הבנייה נחוספה אמה
 12 מנחוץ, ולא היינו לרבינו יצחק. ולמה היו מוסיפין אמה? אי ממתח חזוק החומה. כדו מוקם בכל מקום לכל הפחות חמש – ארובה, אותה תוספת היא גרעין, שהיה בין העליון בולט
 13 אמה חוץ לתחתון, ומכדי עליו. ועוד קשה: תתיבן רובד שש, אבל רובד שבע למטה? וכשהיה רובד שלמעלה שבע, נמצא שהיה בולט חוץ לחומה שתי אמות, שעובי החומה חמש ומה היו
 14 צריכין לבלטל שתי אמות? והלא לא היו בנוסין בריעי השלישית אלא אמה, שהיה שבע אמות רחבה, אמה אחת יותר מן התיכונה. ועוד, לפי דברי היו נוטקין כותל ההיכל, ויותר היה
 15 נכון לנוקם כותל התא, ועוד ולשכח קראי "כי מגרעת נתן לבית" – משמע היכל ולא תאים, ולא קראי בתו מיה, והא לא קראי שבע. דמצינו למימרו: מגרעת נתן לרבי – שדה לבית
 16 סביב. והדיני לכותל התאים. ואני שמעתי בשם רבינו יצחק בכוראי: שש היה כותל ההיכל לא מגרעת, ולא בניסה. ולא בלישה. וראשי הקירות היו מנוטקן מכותל הא לכותל תא שכנגדו,
 17 ובמקום הנחת הקירות היה בניסה כותל התא חצי אמה מזה והצי אמה מזה. וכל דתאימי היו שום ממוחה למערב שש אמות, בין התחתונה בין התיכונה בין השלישית. וכותל התא חמש
 18 אצל מצפן לדרום התחתונה שש התיכונה שש השלישית שש, והתא שש וכותל התא חמש, בין התחתונה בין התיכונה בין השלישית היו שש ממוחה
 19 למערב, וכותל היכל שש, וכותל התא חמש, בין למטה בין למעלה.

1 למיחשב בבית כותל ההיכל ש בנו כותל מדרושי של היכל שהיה כמו כן שש. אי נמי, נראה לרבינו יצחק שהמגרתו היו בכל הבתלים ככותל ההיכל ובשלת חוסי הוא. וכוהל
 2 ההיכל היה למטה שש אמות ומצדה, וכותל התא חמש אמות ומצדה. וכשהיה נגער חצי אמה מכל כותל, כותביב: "כי מגרעת נתן לבית סביב" – אמר בתא התחתונה כותל ער חמש
 3 התיכונה שש על שש, והשלישית עשיר על שבע. והא דקתני רובד שש ורובד שבע – אמר רבינו יצחק: הדיני ארוך מוגרעת הראשונה היא שש, והמגרת השנייה ארבע שבעה, וקרי
 4 ליה רובד – לפי שהמגרתו כעין שורה בולטת, כעין ששנינו במסכת תמיד בפרק קמא (כהב). בית גזול היה ומוקף רובדים. וקאמר בגמרא: רובדים ימא גינתו – גוראת אדמיטוסא דסדקן
 5 ברו לאצטוטא. שהיו עושין כעין אצטוטאות טטיו לפנים מסטיה, מעלולם שש אבנים שקרין דגורדי' ולשון רובד הוא שורה. ער פירש רבינו יצחק יתראה לה: דכותל ההיכל שש והתא
 6 שש – דלמטה לגמרי קא חשיב, ואף על גב דכתביב במשכנה דתמליכס "חמש באמה רחבה" של מסכת מדות רבית שני היו חלוקין שש שלמט, כמו שהיו חלוקין ממשכנה דיוחאלקא דלעמיה,
 7 דכתביב בחוקא (מא) תר דריש' היכל בית קרשי הקדשים תביב "ורוחב העלע ארבע אמות" ורצל' היינו תא, כדאמר פרק "אמבור הבית" (באב בתרא אסא), וכתביב שני הים (שם) "הצלעת
 8 עלע אל עלע שלשים וששטל פעמים" אלמא דלא הוא דהתיכל אלא שלשים וששטל תאים, ובמסכת מדות ופרק ד משנה ג' תני: שלשים וששטל תאים היו שש, תמישה עשר בפתח ותימה
 9 עשר בדרום וששנה במערב. ורבינו יצחק בר מרדכי פירש: דלא התיכל היו מגרעות, אלא בתא היו. והא דתני רובד שש – היינו שורות אבנים עליונים של כותל היציע התחתון, שעליה
 10 מונחים ראשי הקירות. וכשהיתה אותה שורה רחבה שש – נמצאת שהיתה בולטת אמה, שעובי כותל התא לא היה אלא חמש אמות, ולכן בולטת אמה מנחוץ, לפי שהיו צריכין לבנות
 11 אמה מקום התא הקירות, לבלתי אחז בקירות הבית. ומצאנו דכעשי נמי, כשהיו בנוסין אמה, היתה החומה מכל מקום ערין עובי חמש אמות, לפי שמבוסס אמה הבנייה נחוספה אמה
 12 מנחוץ, ולא היינו לרבינו יצחק. ולמה היו מוסיפין אמה? אי ממתח חזוק החומה. כדו מוקם בכל מקום לכל הפחות חמש – ארובה, אותה תוספת היא גרעין, שהיה בין העליון בולט
 13 אמה חוץ לתחתון, ומכדי עליו. ועוד קשה: תתיבן רובד שש, אבל רובד שבע למטה? וכשהיה רובד שלמעלה שבע, נמצא שהיה בולט חוץ לחומה שתי אמות, שעובי החומה חמש ומה היו
 14 צריכין לבלטל שתי אמות? והלא לא היו בנוסין בריעי השלישית אלא אמה, שהיה שבע אמות רחבה, אמה אחת יותר מן התיכונה. ועוד, לפי דברי היו נוטקין כותל ההיכל, ויותר היה
 15 נכון לנוקם כותל התא, ועוד ולשכח קראי "כי מגרעת נתן לבית" – משמע היכל ולא תאים, ולא קראי בתו מיה, והא לא קראי שבע. דמצינו למימרו: מגרעת נתן לרבי – שדה לבית
 16 סביב. והדיני לכותל התאים. ואני שמעתי בשם רבינו יצחק בכוראי: שש היה כותל ההיכל לא מגרעת, ולא בניסה. ולא בלישה. וראשי הקירות היו מנוטקן מכותל הא לכותל תא שכנגדו,
 17 ובמקום הנחת הקירות היה בניסה כותל התא חצי אמה מזה והצי אמה מזה. וכל דתאימי היו שום ממוחה למערב שש אמות, בין התחתונה בין התיכונה בין השלישית. וכותל התא חמש
 18 אצל מצפן לדרום התחתונה שש התיכונה שש השלישית שש, והתא שש וכותל התא חמש, בין התחתונה בין התיכונה בין השלישית היו שש ממוחה
 19 למערב, וכותל היכל שש, וכותל התא חמש, בין למטה בין למעלה.

למערב, וכותל היכל שש, וכותל התא חמש, בין למטה בין למעלה.

למערב, וכותל היכל שש, וכותל התא חמש, בין למטה בין למעלה.

למערב, וכותל היכל שש, וכותל התא חמש, בין למטה בין למעלה.

למערב, וכותל היכל שש, וכותל התא חמש, בין למטה בין למעלה.

למערב, וכותל היכל שש, וכותל התא חמש, בין למטה בין למעלה.

למערב, וכותל היכל שש, וכותל התא חמש, בין למטה בין למעלה.

למערב, וכותל היכל שש, וכותל התא חמש, בין למטה בין למעלה.

למערב, וכותל היכל שש, וכותל התא חמש, בין למטה בין למעלה.

למערב, וכותל היכל שש, וכותל התא חמש, בין למטה בין למעלה.

למערב, וכותל היכל שש, וכותל התא חמש, בין למטה בין למעלה.

1 שאת משוקדים מחר ארוך רקם - תימה הוא לא נקטינוו כדרך שן כתובים בתורה וחי
2 הזה ליה למישר. שאת ארוך מחר משוקדים רקם. ואם תאמר: אמאי לא ררשינו
3 ליה לפיראם לתרוידיים כמו בערך ובמריבית (ויקרא כה) ודרשינו ליה בפרק 'איחוד נשר'
4 (בבא מציעא אאא) לפני לאתרוי. ובמו 'דוחץ' דרשינו ליה בפרק 'אימר לום המנומה'
5 (לעיל אל) וסאטא חלופשו שי לומר: בני שרת.

6 אי קאי א'אם טיטיב' - אז הוא לשון סליחה. ואי
7 קאי א'אם לא טיטיב' - אז הוא לשון נשיאות
8 עון. וכן ארוך, אי קאי אשר - או קאי אשכב
9 שדא בענין. דכתיב 'ארוך בענין'. ואי קאי אאפס
10 - או קלל אפס. וכן מדר, אי קאי אמלחמא
11 'זאנבי נבג על ראש הנובעה היום' לחתמה קודם
12 המלחמה, כדכתיב 'דישרוך שדוך לא בער' (איוב
13 לז). אי קאי א'אנבי נבג מחר לחתמה, וכן וקם.
14 ולפי שאין פירושו שח - על כן לא לום הכרת
15 אבל אמשוקדים קשה ויש לומר: משום דאיכא
16 אמתחא בביעי'ם, 'ובנומה ארבעה בביעי'ם'
17 משמעו 'משוקדים כפתוריה ופרחיה', וקרא
18 אחרניא מוכחא דמשוקדים לא קאי אלא
19 אביעי'ם, דכתיב 'שלשה בביעי'ם משוקדים'
20 ולהכי אין לו הכרע. והא דפליגי תנאי במוכסין
21 בפרק שי (ברא) בני 'זילק הבזק ביום השבתא
22 באבעב ותרן (ויקרא ד) דאיכא דמוקי באבעב
23 אלקיחא ויאיבן דמוקי אמתיה, אייבן דמוקי
24 אתרוידי - שי לפרש טעמא דמאן דמוקי ליה
25 אתרוידי משום דפשטא דקרא אלקיחא דלפניו
26 קאי. ומתוקנין ליה נמי אמתיה, דראשבוך
27 במלואים כדכתיב: 'ולקחת מום דפרי נתנה על
28 קרנת המזבח באבעב' (שמות כט) והתם על
29 בדרך קאי אמתיה, ומאן דלא מוקי ליה אלא
30 אלקיחא - כמשמעותיה, ומאן דמוקי ליה
31 אמתיה - לית' מנלואים, דהתם לא קאי אלא
32 אמתיה דלפניו. ולאן אלקיחא דלפניו פניו.
33 הווא יוסף הבבלי - כן הוא דאמר ליה רב אי
34 לרבי שבא בפרק 'בבית בותים' (נדה)
35 לרבי, אבא הוא איסין בן יהודה. דהוא איסין בן גור
36 אריה. דהוא איסין בן גבליאל, דהוא איסין בן
37 מותלאלא, אסיתא דתושא דלא שלט ביה רוקבא.
38 ולא קאמר בני דרוא יוסף הבבלי, דהוא יוסף אס'
39 ורצל שרתי כל השמט הללו היה לו כדכתיב
40 הדא שי לומר: דא קא חשיב התם אלא שנות
41 דאיסי דדימאי לשמו של רב אסי.
42 ג'א - וכן לו דרך בניסונו - אף על כל דבידאי
43 דאך אתרוי לא נבג ביאה. כדאמר פרק
44 שני דשביעות (יבב) הנהגה כתיב דהנוגע. אפילו
45 בנס כולו דעון מחוטמו - טהור. מדאסתריך
46 'דבא אל הבית' (ויקרא יד) - דרך ביאה אסרה
47 תורה. וביאה דרך אתרוי שמה יציאה, כדאמר
48 דבא. דאף על גב דכתיב 'ירעא אל המזבח'
49 (ויקרא טו) - ירעא דרך אתרוי. תכלמיז דתפטר
50 מרבו.

1 שאת - 'הלא אם טיטיב שאת' (בראשית ד) ולשון סליחה הוא. או 'שאת אם לא טיטיב'
2 - ולשון נשיאות עון הוא. משוקדים - 'ארבעה בביעי'ם משוקדים' (שמות כה) או
3 'משוקדים כפתוריה ופרחיה'. מחר - 'ירעא הלחם בעימלך מחר' (שם יז) או 'ירעא הלחם
4 בעימלך מיד'. 'ומחר אנבי נבג' הדיים אי ארוך צריך לחתמה. ארוך - 'ז'ברעונם עקרו
5 שור' (בבבא שבת מט) 'ארוך' שור של שכם
6 שדוא מארוך בענין. או 'ארוך אפס כי ער'. וקם
7 'דער שוכב עם אבותיך וקם' (דברים אל) וקם
8 ובא נה' לו תריתית המותם. או 'זקם חכם הזה
9 וזה'. ויעילי עולות בבשים - הנפקא מינה
10 לפסוק כאן את הטעם באמתחא. או דילמא
11 אידי ואידי פריים, ואין אמתחא בטעם עולות.
12 אלא טעם גרשו. ועילו עולות כדי שיתחבר לשל
13 אתרוי. מ'שנת החיצונה פרוצה מן הדרום -
14 רבנן קאמרי לה. פרוצה - ואין אמתחא לעד
15 החוץ. ונאחוח בקרס של זהב לחיות פתחה
16 ועומרת. מחרץ ביתו - בנסכס פריפת הדרום
17 ומחרץ ביתו ען שמגעו לפריפת הצפון. היען
18 לצפון - ושנכנסת לחוץ החלל חיצן פניו לדרום
19 לילך עד בין הבריס שדום באמצע החלל
20 דמאמר מר (בבא בתרא צטא). ארוך שעשה
21 כשרה היה לו ארוך כשרה אמת בבת קרש
22 הקדשים לכל רוח ורוח. מחרץ לשאלו קם
23 תפריט - שמוחרץ צמפון לדרום שמאלו
24 למזרח, הפריכת היתה לו למזרח החלל לבין
25 שני הבריס, והכריס היו ארוכים עד הפריכת -
26 ראשו אחד למערב וחשני למזרח. אחד ראש
27 וארוך לצפון ואחד בראשו לדרום, וארוך
28 אממים וחצי של ארוך ביתו. דרך כניסתו -
29 שם שבנסכס כשהולך לדרום עד שהגיע לארון
30 לצאת, אלא ירעא דרך אתרוי, ופניו אמתו
31 כבית החיצון - דכתיב: 'מ'ארוך מן יונו פריכת
32 - אמה תרסקי היה. תשימו בארנו מעדו -
33 אלמא: בני ארון הזה קאי, ומימלא שמעתי
34 דעמו נבגו. וליך ח' אותך - דהא שמה יגלה
35 לבבלי. תנו את ארון הקודש בבית - דהא התם
36 קאי, אלא גיזיה היא. אתיא שמה שמה ובין
37 - כתיב בארון 'אשר אותך לך שמה' (שמות)
38 (שם ט) וכתיב בצעצת דמן 'זונו שמה מלא העומר'
39 (שם טז) ותיאזר צלוחות מצעצת דמן. וזרות
40 וזרות - כתיב בצעצת 'למשמרת
41 לזרותים' (שם) וכתיב בצלוחות 'שמן'
42 משעת קודש יהיה זה' וגו', שמה (ל) ותיאזר
43 מקלו של ארון מצעצת במשמרת (שם ט) ותיאזר
44 דכתיב ביה 'למשמרת לאות לבני מרי'
45 (במדבר יז) - כבין שני הבריס - כאילו זה
46 שם, ונתנתה ביה. תנו - מתנינן במאן
47 דאמר בביתא דלעיל (ומטב) צבורה כדי
48 שיאה עשה שזהה לכא. תנו היא צבורה
49 פנימית שהיא חוצה לו - מתחיל לצבורה
50 בראש המחלה של עד פנים, שאותו ראש
51 המחלה אינו לצד ידו, ודוק ומשך ידו אליו.
52 וצבור פנימית משכיבה עד המחלה השני
53 אשר אצל בית ידה. ותיאזר ותיאזר - מתחיל
54 לצבורה בראש הפנה חוצה לעד ההיכל שדוא פנימה לו בצד גופו. והולך וצבור תמיד הלאה, עד ראש המחלה השני.

שלא

ימוא. פרק חמישי - הוציאו לו דף גג עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזולץ) קצט רש"י

1 שלא תתחיל ספניך - לצבור ולולך הלאה. שפא תבו - שהקטרות שצברת לערך
 2 בערת תמיד, ורוצק המהפשת הולך להלן נדה בתמור העולה. כי בענן - אל יבא
 3 כי אם בענן של עשן הקטרות. מעלה עשן - שם עשב שגורם לעשן לעלות וקוק במקל.
 4 ומנין שנתן חב וכו' - לכן פרק' למח' ליה' הא נפקא ליה' הא אם לא נתן וכו' -
 5 הא למדת מכאן שנאמר "ולא ימות" שאם לא
 6 נתן וכו', ואי "חיים" - רכתיב "הקטרות" -
 7 שלמה לא חסרה. תפוס ליה' - דאי נמי לא
 8 כתב הוא "ולא ימות" מחייב מיתה אקטרות
 9 חסרה, דאשכח דעיל ביאת ריקנות שלא
 10 לערוך, ורכתיב "ולא יבא בכל עד ולא ימות";
 11 ששנג בנימא - ריקנות, אבל ידע שיש מיתה
 12 במקטיר קטרות חסרה, ואנן עשן מיתה על
 13 השנג. רעיל שתי הקטרות - בכיאת אחת.
 14 קרא ליה' - דלא נפקא ליה' מבי בענן. עיקר
 15 - שורש. והא איפכא תניא - שהשורש יפה
 16 מן העלן. לשפי קורח - לשון שמים, ממשש
 17 בבתיים - כן דרך העשן שאשאו יבול לצאת
 18 כנגד מהפשת למעלה תמיד עד שמתמלא
 19 חלל הבית למעלה ומוחל לכתול, והאין לו
 20 עוד מקום ממשש וחדר אצל הבתלים. ושא
 21 טובן יעשה לאהל מוקד השוכן אתם נפקא -
 22 אלא מקום שיהא ששני אתם יעשו כן. חד לעונש
 23 וחד לאוהרה - "ולא יבא כי בענן" - אוהרה
 24 "ובשג ורעיל ולא ימות" - זה עונש, ואלו לא
 25 ימות "ולא יבא" - לא אחרקו עון כתיב, אלא
 26 אביא ריקנות תניא ר' אלעזר אומר - "ובשג
 27 ולא ימות" - זה עונש מעלה לעשן. יבול יזה
 28 שניהן אפורים קודם מיתת בני אהרן - ונאמר
 29 שבען מעלה עשן שלא נתנו מנו. ועיקר
 30 תנא - אראל ששטע לעתה, דתניא "ויקרא לו
 31 מקרא זה עדין לא נראה, ואי לאור מיתתו -
 32 כבר נראה בו כיום, שנאמר "ויקרא לו
 33 תעם ויהי ויבא דה' אל כל העם" (ויקרא לו)
 34 מצה לחיביא פון החיים - ואף על פי שהורו
 35 כראי, נעשו שלא נטלו שרות. התבא אשר
 36 נבעקו הירשלים - זהו לו לכתוב מירושלים
 37 או מן הבגמא אשר נבעקו לירושלים. נבעקו
 38 היתה קדושה, ששם מנזב עששה משה, והיה
 39 הולך ומקריב שם. פקיש יציאתו מנבעק
 40 לירושלים - כי אתו נעשה מירושלים לבעקן. זה הובי
 41 משמע קרא: "ויבא שלמה לבמה אשר נבעקו"
 42 דרך הליכה, וכן לירושלים שבוז מנבעק
 43 היתה בכיאת ארשנה. וישראל אקטמפס -
 44 העומדים בעורה, במקום כל ישראל על קרבן
 45 המה. רכתיב "והשחרו להקריב ליה' (מכמר)
 46 (כח) - זה עומדים ומשחרים על קרבנם. עד
 47 הוה כפסי מיתה ר' יוחנן - שאין ר' אלעזר
 48 רואה. מיתת דר' יוחנן - שאין ר' יוחנן רואה
 49 מחיית פניו.

שלא תתחיל ספניך שפא תבו - שהקטרות שצברת לערך
 1 בערת תמיד, ורוצק המהפשת הולך להלן נדה בתמור העולה. כי בענן - אל יבא
 2 כי אם בענן של עשן הקטרות. מעלה עשן - שם עשב שגורם לעשן לעלות וקוק במקל.
 3 ומנין שנתן חב וכו' - לכן פרק' למח' ליה' הא נפקא ליה' הא אם לא נתן וכו' -
 4 הא למדת מכאן שנאמר "ולא ימות" שאם לא
 5 נתן וכו', ואי "חיים" - רכתיב "הקטרות" -
 6 שלמה לא חסרה. תפוס ליה' - דאי נמי לא
 7 כתב הוא "ולא ימות" מחייב מיתה אקטרות
 8 חסרה, דאשכח דעיל ביאת ריקנות שלא
 9 לערוך, ורכתיב "ולא יבא בכל עד ולא ימות";
 10 ששנג בנימא - ריקנות, אבל ידע שיש מיתה
 11 במקטיר קטרות חסרה, ואנן עשן מיתה על
 12 השנג. רעיל שתי הקטרות - בכיאת אחת.
 13 קרא ליה' - דלא נפקא ליה' מבי בענן. עיקר
 14 - שורש. והא איפכא תניא - שהשורש יפה
 15 מן העלן. לשפי קורח - לשון שמים, ממשש
 16 בבתיים - כן דרך העשן שאשאו יבול לצאת
 17 כנגד מהפשת למעלה תמיד עד שמתמלא
 18 חלל הבית למעלה ומוחל לכתול, והאין לו
 19 עוד מקום ממשש וחדר אצל הבתלים. ושא
 20 טובן יעשה לאהל מוקד השוכן אתם נפקא -
 21 אלא מקום שיהא ששני אתם יעשו כן. חד לעונש
 22 וחד לאוהרה - "ולא יבא כי בענן" - אוהרה
 23 "ובשג ורעיל ולא ימות" - זה עונש, ואלו לא
 24 ימות "ולא יבא" - לא אחרקו עון כתיב, אלא
 25 אביא ריקנות תניא ר' אלעזר אומר - "ובשג
 26 ולא ימות" - זה עונש מעלה לעשן. יבול יזה
 27 שניהן אפורים קודם מיתת בני אהרן - ונאמר
 28 שבען מעלה עשן שלא נתנו מנו. ועיקר
 29 תנא - אראל ששטע לעתה, דתניא "ויקרא לו
 30 מקרא זה עדין לא נראה, ואי לאור מיתתו -
 31 כבר נראה בו כיום, שנאמר "ויקרא לו
 32 תעם ויהי ויבא דה' אל כל העם" (ויקרא לו)
 33 מצה לחיביא פון החיים - ואף על פי שהורו
 34 כראי, נעשו שלא נטלו שרות. התבא אשר
 35 נבעקו הירשלים - זהו לו לכתוב מירושלים
 36 או מן הבגמא אשר נבעקו לירושלים. נבעקו
 37 היתה קדושה, ששם מנזב עששה משה, והיה
 38 הולך ומקריב שם. פקיש יציאתו מנבעק
 39 לירושלים - כי אתו נעשה מירושלים לבעקן. זה הובי
 40 משמע קרא: "ויבא שלמה לבמה אשר נבעקו"
 41 דרך הליכה, וכן לירושלים שבוז מנבעק
 42 היתה בכיאת ארשנה. וישראל אקטמפס -
 43 העומדים בעורה, במקום כל ישראל על קרבן
 44 המה. רכתיב "והשחרו להקריב ליה' (מכמר)
 45 (כח) - זה עומדים ומשחרים על קרבנם. עד
 46 הוה כפסי מיתה ר' יוחנן - שאין ר' אלעזר
 47 רואה. מיתת דר' יוחנן - שאין ר' יוחנן רואה
 48 מחיית פניו.

17 לירושלים לביאתו מירושלים לנבעקו, וכן
 18 לירושלים - פניו כלפי קמה בדרך ביאתו. וכן פהנים בעבודתו, ולגום בודקו וישראל במעמדו, כשהן נפקוין - לא היו
 19 מחזירין פניהן והולכין, אלא מצדידין פניהן והולכין, וכן תלמיד התפטר מרבו לא יחזיר פניו ולך, אלא מצדד פניו והולך.
 20 פי הא דרבי אלעזר, פד הוה מיפטר מניה דרבי יוחנן, פד הוה בעי רבי יוחנן לסגויי הוה גתין קאי רבי אלעזר אדוכותיה,
 21 עד דהוה מיפסי רבי יוחנן מניה. וכן הוה בעי רבי אלעזר לסגויי. הוה קא אויל לאחוריה עד דמפסי מניה דרבי יוחנן.
 22 רבא פד הוה מיפטר מניה דרב יוסף הוה אויל לאחוריה, עד דמגנפן פריעה ומתוסין אקסופתא דבי רב יוסף דקא.

אמר
 1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42

יומא. פרק חמישי - הוציאו לו דף נג עמוד ב - מתוך מהדרות "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" תוספות

1 ובי תימא אורחא ודמלתא למיתב למיין - נראה לי לפשר: כלומר, אדרבה כן היכי דחתם
 2 ידב קודשא בריך הוא מימינא, הכא נמי מתפלל ותי ש'לום למיין שלו ברישא. תלמוד
 3 לומר: יפול מערך אלק. אמאי: רש לבקש על נגה השמאלי ברישא. הדר אמיין וטעמא הוי
 4 - דהוי למיין הקודש ברוך הוא ברישא. **ג**מאן דאמר ארוך גלה לכלב - אף על גב
 5 דרבי יהודה אומר במקומו נגנן ופליגי בסיפא בגי
 6 כן ולא פליגי ברישא אארון - ש' לומר פליגי
 7 בברייתא ברישא אארון.
 8 **ופליגא** ועלאל - דאמר לרבי שמעון גלה
 9 לכלב, פליגא דעלאל דאמר לרבי
 10 שמעון דארון נגנן.

1 אמרו ליה לרב יוסף - שהוא היה מאור עינים, ואינו מכיר ברב. תוס' וירש' - תהיה
 2 ראש ישיבת הברך. חתם מיביני ליה לטיקים - במקום שהפסיעות כולות, ולא לחזור
 3 לאלתר. ואם לא עשה כן - נראה כמו שלא טעל רשות להיפטר. וראו לו שלא התפלל
 4 - ראוי לו שלא התפלל רסוקין. כלומר: נוח היה לו לא להתפלל. כמו ראוי לו שלא
 5 בא לעולם. **מימינא** ש' דת - אלמאי: מיין
 6 ערפיא. ורבה מימינא - הימין שכולת רבבה
 7 מוקדין. וכן תימא אורחא הוא - שהימין מוכנת
 8 להשתמש בה. לכך נתינו הלוחות הימין, ולא
 9 חשיבותא דמיין היא. **לשמאל** דידך - היא
 10 מימין של הקדוש ברוך הוא. שהתפלל וראה
 11 עצמו כאילו שכבה למול פניו, שאומר: שריתי
 12 ה' לגדי תמיד' (תהלים טו). שחוננו = חתה.
 13 עבד שולמן = עשה ממשלתי. עובר ריבים -
 14 מתמפללים שלא יבלי ירוד נשמות. ותימא נחת -
 15 שאין לי זריעה בשדות. **משנה** נביאים
 16 היראשנים - דרד ושמאלא. מפרש במסכת סוטה
 17 (נח"ב). ושרייתו חותה נקראת - ומפרש בגמרא.
 18 למוקם שנגננו - לבית קדשי הקדשים. במקום
 19 שפטר - בין הברים. ולא היה מתכוון לחוות לא
 20 לפעול וכו' - שהתא אחת למעלה בחודש של
 21 מפרת העליין, והשבע לטובה מאמצע. שרר
 22 אל על הכפרת נוגעין, אלא לארץ נטולות
 23 אלא כמצליף - ששרדו זו חתת זו כל שמנה
 24 הוואת. כמצליף, לא ידעתי לטעמו. וכך תה
 25 מנה - בגמרא מפרש טעמא. נפל דם הפ'
 26 תחילה ותינה דם השעיר - מסקנא ומילתיה
 27 דר' יהודה היא. דאמר: לא היה שם אלא כן
 28 אחר, ועריך לטול דם הפ' תחילה. על הפרוכת
 29 כדרכיבין יוכין יעשה אלהי מנתי' (ויקרא טו).
 30 עייה דם הפ' וכו' - כדרכיבין במחנות המזבח
 31 ולקח מדם הפ' ונחם השעיר - מרס שנתון
 32 יחודיו. ונתן המלא וכו' - בגמרא מפרש: חזר
 33 ומשעה מורק מלא לתוך הירוק כדי לטרוכן יפה.
 34 **גמרא** ויבאו בבבל - ויראבו בברים וכו' -
 35 חפצת - הוא ארון, ויראבו בברים וכו' -
 36 סיפיה וקרא יחידו שם עד דעום הויה'. ופליגי
 37 דעלאל - דא דתניא: ר' שמעון אומר ארון גלה
 38 לכלב. ראשונה ושנית - כלומר משני מקראות.
 39 כל

7 חוזר לאלתר - דומה לכלב ששב על קיאו. תניא נמי הכי: המתפלל צריך שישפיע שלש
 8 פסיעות לאחוריו, ואחר כך יתן שלום. ואם לא עשה כן - ראוי לו שלא התפלל. ומשום
 9 שפיעה אמרו שנותן שלום למיין ואחר כך לשמאל, שאומר "מימינו אש דת לבנו" ואומר
 10 "פל מצדך אלק ורבה מימינך". מאי "ואומר"? וכו' תימא: אורחא דמילתא היא למיתב
 11 מימין, תא שמע: "פל מצדך אלק ורבה מימינך". וקא חזיה לאבין יהויב שלמא מימינא
 12 ברישא. אמר ליה: מי סברת למיין דרדך? לשמאל דרדך קא אמנינא, דרתי מינו של הקדוש
 13 ברוך הוא. אחר רב חייא בריה דרב הונא: תניא היה לאבין ורבה דפסיעי להו שלש פסיעות
 14 בכריעה אחת. ו"מתפלל תפלה קצרה בבית החיצון". מאי מצליף? רבא בר רב אריא ורבין
 15 בר רב אריא, תרווייהו משמיה דרב אמרי: יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שתהא שנה זו גשומה
 16 וישחונה - שחונה מעלייתא היא? - אלא אמאי: אם שחונה - תהא גשומה. רב אחא בריה
 17 דרבא מסיים בה משמיה דרב יהודה: לא עבד עבדי שולמן מדיבת יהודה, ולא יהו עמד
 18 ישראל צריכין לפרנס יה מנה, ולא תכנס לפניך תפלת עובדי דרבים. רבי תימא כן דוסא
 19 הוה קא אזיל באורחא, שרא מטרין עליה. אמר: רבוננו של עולם, כל העולם כולו בנחת
 20 והנינא בענין? פסק מטרין. כי אתא לביתיה אמר: רבוננו של עולם, כל העולם כולו בענין
 21 והנינא בנחת? אתא מטרין. אמר רבי יוסף: מאי אתניא ליה צלותיה דנתן גדול לגבי רבי
 22 תנינא כן דוסא. ויה רבנן: מעשה בבית גדול אחד שארית בהתפללו, ואלו יהויה התכנים
 23 ליקנם אחריו. התחילו הם נכנסין והוא יוצא. אמרו לו: מפני מה הארכת בתפלתך? אמר
 24 להם: קשה בעיניכם שהתפללתי עליכם, ועל בית המקדש שלא יחרב. אמרו לו: אל תהי
 25 רגיל לעשות כן, שהרי שנינו: לא היה מאריך בתפלתו, כדי שלא להביע את ישראל.
 26 **משנה** משנישאר ארון, אכן היתה שם מימות נביאים ראשונים ושתיה היתה נקראת, גבה
 27 מן הארץ שלש אצבעות, ועליה היה נותן. נטל את הקם ממי שהיה ממרס בו, וכנס למקום
 28 שנגנבו ועמד במקום שעמד, והיה מנינו אחת למעלה ושבע למטה, ולא היה מתכוון להזות
 29 לא למעלה ולא למטה אלא כמצליף. וכך היה מונה: אחת, אחת ואחת, אחת ושתיים, אחת ורבע, אחת ורבע,
 30 אחת ושש, אחת ושבע, וצא והניחו על פן הזהב שפתיכל. הביאו לו את השעיר, שחטו, וקבל במזווק את דמו, וכנס למקום
 31 שנגנבו, ועמד במקום שעמד, והנה מנינו אחת למעלה ושבע למטה. וכך היה מונה: אחת, אחת ואחת, אחת ושתיים, וכו'.
 32 וצא והניחו על פן הזהב השני שפתיכל. רבי יהודה אומר: לא היה שם אלא פן אחד בלבד. נטל דם הפ' והניח דם השעיר,
 33 והנה מנינו על הפרוכת שנגנדי הארון מבחינו, אחת למעלה ושבע למטה, ולא היה מתכוון וכו', וכך היה מונה וכו'. נטל דם
 34 השעיר והניח דם הפ', והנה מנינו על הפרוכת שנגנדי הארון מבחינו, אחת למעלה ושבע למטה וכו'. עידיה דם הפ' לתוך דם
 35 השעיר, ונתן את המלא ברוקן. **גמרא** "משנינו" לא קתני, אלא "משנישאר". תנן במאן דאמר ארון גלה לכלב. דתניא, רבי אליעזר
 36 אומר: ארון גלה לכלב, שאומר "ולתשובת השנה שלח תמלך נבוכדנאצר ויבאיהו בקבלה עם כלי הקדש בית ה'". רבי שמעון
 37 אומר ויחאי אומר: ארון גלה לכלב, שאומר "לא יחרב רבך אמר ה' - אלו עשרת הדברות שבו. רבי יהודה (בן לקיש) אומר:
 38 ארון במקומו נגנן, שאומר "ויצאו ראשי הברים מן הקדש על פני הדבר ולא יראו תרועה ויהיו שם עד תיום הוה". ופליגא
 39 דעולא, דאמר ועולא: שאל רבי מתאי בן הרש את רבי שמעון בן יוחאי ברובי: וכי מאחר שרבי אליעזר מלמדנו פעם ראשונה
 40 ושניה ארון גלה לכלב, ראשונה - הא דאמרן "ויבאיהו בקבלה עם כלי הקדש בית ה'", שניה מאי היא? דכתיב "ויצא מבת ציון

1 אחת ושש, אחת ושבע, וצא והניחו על פן הזהב שפתיכל. הביאו לו את השעיר, שחטו, וקבל במזווק את דמו, וכנס למקום
 2 שנגנבו, ועמד במקום שעמד, והנה מנינו אחת למעלה ושבע למטה. וכך היה מונה: אחת, אחת ואחת, אחת ושתיים, וכו'.
 3 וצא והניחו על פן הזהב השני שפתיכל. רבי יהודה אומר: לא היה שם אלא פן אחד בלבד. נטל דם הפ' והניח דם השעיר,
 4 והנה מנינו על הפרוכת שנגנדי הארון מבחינו, אחת למעלה ושבע למטה, ולא היה מתכוון וכו', וכך היה מונה וכו'. נטל דם
 5 השעיר והניח דם הפ', והנה מנינו על הפרוכת שנגנדי הארון מבחינו, אחת למעלה ושבע למטה וכו'. עידיה דם הפ' לתוך דם
 6 השעיר, ונתן את המלא ברוקן. **גמרא** "משנינו" לא קתני, אלא "משנישאר". תנן במאן דאמר ארון גלה לכלב. דתניא, רבי אליעזר
 7 אומר: ארון גלה לכלב, שאומר "ולתשובת השנה שלח תמלך נבוכדנאצר ויבאיהו בקבלה עם כלי הקדש בית ה'". רבי שמעון
 8 אומר ויחאי אומר: ארון גלה לכלב, שאומר "לא יחרב רבך אמר ה' - אלו עשרת הדברות שבו. רבי יהודה (בן לקיש) אומר:
 9 ארון במקומו נגנן, שאומר "ויצאו ראשי הברים מן הקדש על פני הדבר ולא יראו תרועה ויהיו שם עד תיום הוה". ופליגא
 10 דעולא, דאמר ועולא: שאל רבי מתאי בן הרש את רבי שמעון בן יוחאי ברובי: וכי מאחר שרבי אליעזר מלמדנו פעם ראשונה
 11 ושניה ארון גלה לכלב, ראשונה - הא דאמרן "ויבאיהו בקבלה עם כלי הקדש בית ה'", שניה מאי היא? דכתיב "ויצא מבת ציון

יומא. פרק חמישי – הוציאו לו דף נד עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
קפג תוספות

1 כל חדרה – הגנוח בחזרי חזרים. המשיב ושתיים שנה – היה מחזרות ירושלים בגלות צדקיהו עד פקידת כורש, שעלה לבנות הבית. שהיה לטוף שבעים לגלות ירושלים היהת הפקידה
 2 כמו שטענו במנינה (א.ב.א.) ושמונה שרדה שנת היה כמיבויס ירושלים. דאמר מה: גלו בשבע גלו בשמונה גלו בשמונה עשרה גלו בחשש עשרה, ופירושה: גלה
 3 יבינה בשבע לביבויס ירושלים, שהוא שמונה לבוכדנצר, גלו צדקיהו וגלותו בחזרות ירושלים בשמונה עשר לביבויס ירושלים, שהוא חשע עשרה לבוכדנצר. דאמר מה: שנה ראשונה
 4 כיבש גינה. שניה עלה וכיבש ירושלים. עד הכתב – בהמה בגיטמתי ומשני וחזין. הגביה לביבויס – כספר וריאל כתיב. והבי מפרש ר"ה יתכן: אותו ברת האמור בגיטת ומלת

5 שנאמר בו "על אשר עזבו את בריה" הגבידו
 6 הארבע על ישראל שבע אחי. לביבויס – שרשים.
 7 כמו "כל רב מרם בבל" (ויחזקיהו לח). פתיקם.
 8 בטילן ושוחקו. רצפה משונה – אחת מן
 9 התבלות של שיש שברצפה ראה בנהיה
 10 מחזרתיה, והבין שפילוקה מאורח שמדרה שם.
 11 ביחוד – בבורה. בביבויס בעצים – דתנן (מדות)
 12 פרק ב משנה ה: כל עץ שיש בו תולעת פסול
 13 למזבח. כעלי פוטיץ – שאין ראויין לעבודה
 14 אחרת. ראיא ואין ראיין – כדכתיב ואולי
 15 בביריאה, שהיו דוחקין ובלטיין מפורכת ונראין
 16 כשיני דוד ראש שבוטיין מוחת חזקה. וירצאן
 17 הפרוכת – הפרוכת כנגד פתח שבמחיצת אמה
 18 טרסקין, והפתח באמצע אמה טרסקין היה
 19 במקור ראשון. הביבויס – מרחוק זה בוד
 20 ואחזין ומתקן זה את זה. כוכב הנובק את
 21 תקבה. מעורים – לשון דיבוק, כמו ועקצין
 22 פרק ג משנה ח: אילן שנפשו מעורה בקליפה.
 23 ובמסכת ביצה (א.א.) אם היו מעורות בגידין
 24 אסורות, יבא וכו' לריות – הלוחים שבמדרב,
 25 אף על פי שהיו שפאן כלי הקודש בחתך –
 26 לא היו רשאין ליכנס בשעת סילוק מסעדת
 27 שהיו מפרקין את הארון והנובק להשיב
 28 ממקומו. עד שהיו אדון ובנו מכסין אותו
 29 במרחיקוקו, כמו שכתוב בפרשה "ויבסו אותו
 30 במוכסה עד תחת שלקוהו בגו תבלת הכסו" וגו'
 31 'כבלע' – לשון כסיוה. בנית אביה –
 32 באיחוסיה, אף ישראל במדרב עדיין לא היו
 33 נסן כשכניה. נתיגשה קאפרת – האי מעשה
 34 בבית שני היה, לאחר שנתגרשו חזרו. לחיבת
 35 ראשונה – לתחלת חיבתן, שאין נסן זה בוד.
 36 כפא עקטני – האי מנגליין לחן הפרוכת
 37 ומראין לחן הכרובים. פי חון כרובים – דקא
 38 סלקא יתעך כרובים שעשה שלמה אלע
 39 הארון מזה ומהו קאמר. דכבי – שכנגד
 40 הפתחים, פתח אולם והיכל ובית קרשי
 41 הקדשים. שלש עשרה פרוכות היו במקדש שני
 42 – שבעה לשבעה שיער העזרה, שתיים כרובי
 43 עליות ההיכל לעליות בית קרשי הקדשים. וכו'
 44 היכי במקדש שני היו פרוכות כנגד הפתחים.
 45 הכי בני המקדש ראשון. כרובים צדוראה –
 46 מצויירין בכותל בנימי סמנים. או חוקקין
 47 בקירות העץ מלפנים מכותלי אבנים. סכס
 48 קלע – צדורת רשתות וקוליות.

כרובים – צדוראה – ששאלת על אותם
 1 שבעים במחזורים צדורת חיות
 2 ועופות אם יפה ששים אם לאו. והשבתה:
 3 נראה לי דהיא לא יפה עושים, שמתוך
 4 שסתכלים בעזרת הללו אין מכוונין להם
 5 לאביהם שבשמים. מידה, כאן באין אסור וריאל
 6 תעשה לך פסיל' וגו' (שמות כ) דהא מסקין
 7 בפסל' יכל העלמים' (עבודה זרה מגב.) שאני רבן
 8 גינאל לא אחריים עשו, ולא אפילו חזרו ליכא
 9 בצדורים

10 "על החרים אשא כבי ונהי ועל נאות מדבר קניה פי נצחו מבלי איש עבר ולא שמעו קול
 11 מקנה מעוף השמים ועד בהמה נדרו הלבן." "בהמה" בנימטריא המשיב ששתיים הוה. ונתנא,
 12 רבי יוסי אומר: שבע שנים נתקיימה נפירת ומלח בארץ ישראל. ואמר רבי יוחנן: מאי טעמא
 13 דרבי יוסי – אתאי "בבית" "בבית". פתיב הקא "והגביד ברות לרבים שבעו אהד" וכתבי
 14 התם "ואמרו על אשר עזבו את בריה ה' אלהי אבתם". אמר ליה: הקא פתיב "שם" התם
 15 לא פתיב "שם". וכל היכא דכתביב "שם" לעולם הוא. מתיבי: "ומתם מן בני שמעון הלבן
 16 לתר שיער אנשים חמש מאות ופלקיה ועגריה ורפתי ועניאל בני ישעי בראשם וכו' את
 17 שארית הפלטה לעמלק וישבו שם עד היום הזה" ויבר עלה סנחריב מלך אשור וכלבל כל
 18 הארצות, שנאמר "ואסור גבלות עמים ועתודותיהם שושתי" תיבבאה. אמר רב נתן, תנא:
 19 והכרבים אמורים ארון בלשפת יד העצים היה גנו. אמר רב נתן, כן יצחק, אף אגן נמי
 20 תנינא: מעשה כבהן אחד שהיה מתעסק, וראה רצפה משונה מחברותיה, וכא והודיע את
 21 חברו, ולא הספיק לומר את הדבר עד שצאתה נשמהו, וידעו ביחוד שאשם ארון גנו. מאי
 22 הוה עבדו? אמר רבי חלבו: מתעסק בקרדומו היה. תנא דבי רבי ישמעאל: שני כהנים בעלי
 23 מוכנין היו מתלעיני בעצים, ונשמקו קרדומו של אחד מהם ונפלה שם, ויצתה אש ואכלתה.
 24 רב יהודה רמי: פתיב "ויראו ראשי הכרבים" וכתביב "ולא יראו החוצה" הא כיצד? נראין
 25 ואין נראין. תניא נמי הכי: "ויראו ראשי הכרבים" יכול לא היו זיין ממקומן – תלמוד לומר
 26 "ויראו הכרבים", יכול היו מקרעין פרוכת ויוצאין – תלמוד לומר "ולא יראו החוצה".
 27 הא כיצד – דחוקין ובלטיין ויוצאין פרוכת, ונראין כשני דדי אשה, שנאמר "צדור המד
 28 ודודי לי בין שדי ולין". אמר רב קטינא: משערה שהיו ישראל עולין להרגל מנגליין להם את
 29 הפרוכת, ונראין להם את הכרבים שהיו מעורים זה בזה, ואומרים להן: ראו חפתכם לפני
 30 המקום חפת יקר ונקבה. מתיב רב חסדא: "ולא יבאו לראות כבלע את הקדש" ואמר
 31 רב יהודה אמר רבי: בשעת הכנסת פלים לתחת שקלהם – אמר רב נתן: מישל לכלה, כל
 32 זמן שהיא בבית אביה – צניעה מבעלה, פון שפאתה לבית חמיה – אינה צניעה מבעלה.
 33 מתיב רב תנא בר רב קטינא: מעשה כבהן אחד שהיה מתעסק וכו'! – אמר ליה: נתגרשה
 34 קא אמרת, נתגרשה – הווי לחיבתיה הראשונה. כפא עקטני? אי נמיא במקדש ראשון –
 35 מי הוא פרוכת? אלא במקדש שני – מי הוה כרובים? לעולם במקדש ראשון, ומאי פרוכת
 36 פרוכת דכבי. דאמר רבי זורא אמר רבי: שילשה עשר פרוכות היו במקדש, ששענה

37 כנגד שבעה שערים, שתיים אחת לתחתיה והיכל לתחתיה של אולם, שתיים פרוכות, ושתיים פרוכות
 38 בר יעקב אמר: לעולם במקדש שני, וכרובים צדוראה הוה קנימו. דכתביב "את כל קדרות הבית מסב קלעו... כרובים ותמולה
 39 ופמרי ציצים וצפה והב מישר על המקדש" וכתביב "כמעט איש וליות". מאי "כמעט איש וליות"? אמר רבה בר רב שילאי:
 כאש

בעזרים, שחם מיני צבעים בעלמא ואין בהם ממשות כלל. דלא דיישין לחשרא אלא בחותם בולט ולא בחותם שוקע, וכל שבין בדרה הו' שאינו לו שוקע ולא בולט אלא מין צבע בעלמא. ורש"י ל' דאפילו ישראל מותר לעור שורות במיני צבעים, ואין בהם משום ל'א תעשה לו סוף' דלא אסר אלא פרעוף גמור חקוק כבשר, אבל במיני צבעים - מותר,

כדאמר בחוקק הבתים' (בבא בתרא נ"א.) ר"ח: עורא בנסיג הגר - קנה, דרב לא קנה לנימא? דבי רב אלא בעורא. הקשה שם רבינו שמואל: והמתיר דכורו לא קנה אלא באמה כנגד הפתת ותירץ הרמב"ם לא היינו עורת בריה, אלא עוריון בעלמא מעשה צעצועים ופרודים. אבל עורת חיה או עוף - חשיבא, ולא בעינן אמה כנגד הפתת אלמא דרב צריך עורת חיה ועוף. אלא רואי, במיני צבעים מותר. והא דרנתיא במכילתא: ל'א תעשה לו סוף' ר"ח ר' ע"ל עשה לו גופא אבל יעשה לו אטומה, ולמדר לומר: 'זכיל תמונה' וכו' ע"ה. אפילו בזמה חיה ועוף ודגים חתבים ואפילו הבובים ואפילו הסוררים כו'. נראה לי דרבי פירוש: גלופה - היינו עורה בולטת, אטומה - עורה שוקעת, ראשם בזים מתחת לארץ - לחביא את הבובים, פירוש שטעשה עורה חתוק דמות בבואה שמיים. ודלקא דעתך אמינא דוקא 'אשר בעינים ממעל ואשר בארץ מתחת לרקיע' אבל צורת רמות כבואה שמיים לא, 'למלח לומר' זאשר בעינים', וש' אומרים: לחביא הסוררים. נראה שהוא מין שר שמיים, שקורין 'ניסיג בלשון' וקל, אילו אינו אסורין לעשותם אלא פרופנים חתוקים, אבל לא מניין הבעינים, כמו שדחתינו. אמנם על כסא שלמה אני זמתי,

דכתיב: 'ושנים אריות עומדים אצל הדלת ושנים עשר אריות' (מלכים א' 4) ואין לומר דעל פי דחיבור דהת, כדכתיב 'וישב שלמה על כסא ה' למלך' (דברי הימים א כט) - שהיו אף נביא רשאי לחודש דבר מעשהו. ואיכא למימר ברא: מגרדא מילתא שאני, כמו אליהו בחר הכרמל. ושמו ברא מילתא נמי איכא למיגרד מילתא, שכדוה עדים באים לחודש בפניו והו' אריות שואפים ונתומים, כמו שיש במגרדה. ומתן לא היו מתפחדים להעיד עדות שקר. אי נמי יש לומר: אחרים עשו לו. וחסדא ליכא. דרביש שכדוה נביה, כדאמר ר' יוחנן בגימטא. ומה שעשה בביתו היכל וקישיו קדשים עוריים חקוקים בבולט סביב 'פני הכפור אל התעורה מפה ופני ארה אל התעורה פפה' - יש לומר על פי הדיבור 'דכל בבית' (דברי הימים א כח). אי נמי יש לומר: רלא שייך 'לא תעשה לו פסל' אלא בתולע. אבל על הבותל במחזור - לא. דאינו אלא לני בעלמא, ובטל לגבי הבותל, ואף על גב שאני מזהה - לא הייתי עושה ממשות מכל מה דתירצו דאחרין. ועוד נראה לי: ולפי תוספת פרק 'כל הצלמים' (עבודה זרה מג"ג) מוכח דכל מיני פרופנים מותר לעשות, אפילו חקוקין וחותמות בולט. ותי' כמפרשין אדם חודרה, לא דמות ארבעה פרופנים בחדי הרדי שבכסא הכבוד; אדם אריה גשר נשר, ודמות שמשין שבמדרו העליון ושבמדרו התחתון. ותשמיש מקדש לעשות כמותו, חבית תבית היכל אסדרה חבית אולם, כמרוזן בארבו ורובו. שלוח תבנית שלוחן, מגרדה תבנית מגרדה, אבל מילי אחרוני - שרי. תרע: דאמר אביי דהם: לא אסרה תורה אלא שמשין שאפשר לעשות כמותן. והדיא אמר אביי, לא אסרה תורה אלא דמות ארבעה פנים בחדי הרדי, והדיא אמר אביי: לא אסרה תורה אלא שמשין שבמדרו העליון. ופריך: ושבמדרו התחתון מי שרי ודחתינא 'אשר בעינים' (שמות ב) - לרבות תמה ולגנה כוכבים ומזלות, 'מעמעל' - לרבות מלאכי השרת ומשני; כי בניא הדיא - לעורבים. ופריך: לעורבם - אפילו שלשלו קטן נמי ומשני; אף רבי נמי, ומשני אפיקא נפקא 'אשר בארץ' - לרבות טימם וחרוזת דריים ובעות, 'מתחת' - לרבות שלשלו קטן. ופריך: ועשייה גירדתא מי שרי: התניא: ל'א תעשן אתי' - לא תעשן כדמות שמשין ושמשין בעלמא לפני כו'. ומשני: שאני רוב גפילא דאדריים עשו לו וכו'. והשתא מולא קאמר אלא ככל הרך שנוי עשני מניה דלא חדר בה מבלי מאו דרשני מעיקרא ולא מסר הבתוב אלא לחזמיים. ושמשין שבמקדש אלא אסירי אלא כמותן דוקא. כדמות ארבו ורובו דאי וכו'. לא יוכל שום אדם לעשות בית ושלוחן וכלים לפי שהיו מביקש. אלא דאי לא אסרה תורה אלא כמותן ממש. ועוד: כיון דאפשר לעשות כמותן - מסתמא לא אסרה אלא כיצא בהן, אבל שמשין שברקיע, שאי אפשר לעשות כמותן - אסרה תורה לעשות דומותן, ואף על פי שאינו עשה כמות ארבו ורובו - לפי שאי אפשר. ושמשין שבמדרו העליון כגון חיות שרפים ואופנים ומלאכי השרת - אסור, אפילו דיכא דאדריים עשו לו, ואפילו ליכא חסדא ויכא דרשדחו רביש גביה. משום דכתיב 'לא תעשן' 'לא תעשן אתי' וכו'. ודחתינא ל'א תעשן' 'לא תעשן אתי' - שמשין שאנתי. דחתינא שבמדרו העליון 'לא תעשן' - כלל. ותי' קיה ל'א תעשן אתי', ולכיון פרעוף אדם לחודרה אסור, וארבעה פרופנים אדם אריה שור וגשר אסור. ולעבור עליו כשתים: משום פרעוף אדם, ומשום ארבעה פרופנים בחדי הרדי, דחתינא דמות החיות. וכל תעשו לכם' איתעורר לשמשין שבמדרו התחתון, כגון תמה ולגנה כוכבים ומזלות. ודוקא לכם לעצמכם, אבל אחרים - עושין לכם, אי נמי דיישין אפיכא: כי בני השמים דברתי בעצמם ומניין ליה 'לא תעשן' - דחתינא כל שני השמים לא תעשן, דחתינא אפילו שמשין שבמדרו התחתון. ודוקא אתם לא תעשן, אבל אחרים עושין לכם. ואת 'אלהים כסף ואולד' וכו' לא תעשו לכם' נדרוש לשמשין שבמדרו העליון לאסור אפילו כשאריתם עושין לכם, דמשמע לכם - לא ימצא לכם - וכו' והיא גונא דריש בתורת כתבים בפריש' 'קדושים תהיו' 'אלה' אמר משה לא תעשה ידול יעשו אחרים למלח לומר 'לכם'. והא דחתינא 'אשר בעינים' - 'מעמעל' - לרבות מלאכי השרת, ותוקף לה לעורבם - היינו אפילו כשאריתם עשו לו לעורבם, לעבור עליהם משעת עשיה. ואף על גב דמלאכי השרת עובר ב'לא תעבדם' אפילו כשאריתם עשו לו (דחתינא פרעוף אדם) - ש' למן לעבור עליו בשתיים. אי נמי: אפילו אם הוא על פרקים, דמשום עשייה לחודה לא עבר, כדאיתא בפרק 'כל הצלמים' (עבודה זרה מג"ג) מכל מקום, כי עבדי לזו לעורבם - דחייב. **אלו** ואלו מציין

באיש המעורה בלוייה שלו. אמר ריש לקיש: בשעה שנגנבו נדרים להיכל ראו כרובים המעורין זה בזה, הוציאון לשוק ואמרו: ישראל הללו, שברכתן ברהב וקללתן קללה, ועסקו בנדרים הללו! מיד היו להם, שצאמרו 'כל מבקריה היולה ב' ראי ערותה'. 'אשתה היתה נקראת'. תנא: שצממה הישתת העולם. תמן כמאן דאמר מציין נכרא העולם. תנינא, רבי אליעזר אומר: עולם מאמצינו נכרא, שצאמרו 'בצקת עפר למוצק ורובים דבקו', רבי יהושע אומר: עולם מן הוצרין נכרא, שצאמרו 'כי לשלג יאמר הוי ארץ וגשם מטר וגשם מטרות עזו'. רבי ציצק נפקחא אמר: אכן ירה הקדוש ברוך הוא בנים, ממינו נשתת העולם, שצאמרו 'על מה אדניה הטענו או מי ירה אכן פנתה'. וחקמים אומרים: מציין נכרא, שצאמרו 'ממור לאסף אל אלהים ה' ואומר 'מציין מכלל יפי' - ממינו מכלל יפי של עולם. תנינא, רבי אליעזר הגדול אומר: 'אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום ששית ה' אלהים ארץ ומקדש' - תולדות שמים - משמיים נכרא, תולדות הארץ - מארץ נכרא. וחקמים אומרים: אלו ואלו מציין נכרא, שצאמרו 'ממור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ מקורה שמש עד מבוא' ואומר 'מציין מכלל יפי אלהים הופיע' - ממינו מכלל יופיו של עולם. 'תמל את הים ממי שצמקום בו' וכו', מאי כמציילין? - מתין רב הדיה:

במנין צבאיה גר - קנה, דרב לא קנה לנימא? דבי רב אלא בעורא. הקשה שם רבינו שמואל: והמתיר דכורו לא קנה אלא באמה כנגד הפתת ותירץ הרמב"ם לא היינו עורת בריה, אלא עוריון בעלמא מעשה צעצועים ופרודים. אבל עורת חיה או עוף - חשיבא, ולא בעינן אמה כנגד הפתת אלמא דרב צריך עורת חיה ועוף. אלא רואי, במיני צבעים מותר. והא דרנתיא במכילתא: ל'א תעשה לו סוף' ר"ח ר' ע"ל עשה לו גופא אבל יעשה לו אטומה, ולמדר לומר: 'זכיל תמונה' וכו' ע"ה. אפילו בזמה חיה ועוף ודגים חתבים ואפילו הבובים ואפילו הסוררים כו'. נראה לי דרבי פירוש: גלופה - היינו עורה בולטת, אטומה - עורה שוקעת, ראשם בזים מתחת לארץ - לחביא את הבובים, פירוש שטעשה עורה חתוק דמות בבואה שמיים. ודלקא דעתך אמינא דוקא 'אשר בעינים ממעל ואשר בארץ מתחת לרקיע' אבל צורת רמות כבואה שמיים לא, 'למלח לומר' זאשר בעינים', וש' אומרים: לחביא הסוררים. נראה שהוא מין שר שמיים, שקורין 'ניסיג בלשון' וקל, אילו אינו אסורין לעשותם אלא פרופנים חתוקים, אבל לא מניין הבעינים, כמו שדחתינו. אמנם על כסא שלמה אני זמתי,

דכתיב: 'ושנים אריות עומדים אצל הדלת ושנים עשר אריות' (מלכים א' 4) ואין לומר דעל פי דחיבור דהת, כדכתיב 'וישב שלמה על כסא ה' למלך' (דברי הימים א כט) - שהיו אף נביא רשאי לחודש דבר מעשהו. ואיכא למימר ברא: מגרדא מילתא שאני, כמו אליהו בחר הכרמל. ושמו ברא מילתא נמי איכא למיגרד מילתא, שכדוה עדים באים לחודש בפניו והו' אריות שואפים ונתומים, כמו שיש במגרדה. ומתן לא היו מתפחדים להעיד עדות שקר. אי נמי יש לומר: אחרים עשו לו. וחסדא ליכא. דרביש שכדוה נביה, כדאמר ר' יוחנן בגימטא. ומה שעשה בביתו היכל וקישיו קדשים עוריים חקוקים בבולט סביב 'פני הכפור אל התעורה מפה ופני ארה אל התעורה פפה' - יש לומר על פי הדיבור 'דכל בבית' (דברי הימים א כח). אי נמי יש לומר: רלא שייך 'לא תעשה לו פסל' אלא בתולע. אבל על הבותל במחזור - לא. דאינו אלא לני בעלמא, ובטל לגבי הבותל, ואף על גב שאני מזהה - לא הייתי עושה ממשות מכל מה דתירצו דאחרין. ועוד נראה לי: ולפי תוספת פרק 'כל הצלמים' (עבודה זרה מג"ג) מוכח דכל מיני פרופנים מותר לעשות, אפילו חקוקין וחותמות בולט. ותי' כמפרשין אדם חודרה, לא דמות ארבעה פרופנים בחדי הרדי שבכסא הכבוד; אדם אריה גשר נשר, ודמות שמשין שבמדרו העליון ושבמדרו התחתון. ותשמיש מקדש לעשות כמותו, חבית תבית היכל אסדרה חבית אולם, כמרוזן בארבו ורובו. שלוח תבנית שלוחן, מגרדה תבנית מגרדה, אבל מילי אחרוני - שרי. תרע: דאמר אביי דהם: לא אסרה תורה אלא שמשין שאפשר לעשות כמותן. והדיא אמר אביי, לא אסרה תורה אלא דמות ארבעה פנים בחדי הרדי, והדיא אמר אביי: לא אסרה תורה אלא שמשין שבמדרו העליון. ופריך: ושבמדרו התחתון מי שרי ודחתינא 'אשר בעינים' (שמות ב) - לרבות תמה ולגנה כוכבים ומזלות, 'מעמעל' - לרבות מלאכי השרת ומשני; כי בניא הדיא - לעורבים. ופריך: לעורבם - אפילו שלשלו קטן נמי ומשני; אף רבי נמי, ומשני אפיקא נפקא 'אשר בארץ' - לרבות טימם וחרוזת דריים ובעות, 'מתחת' - לרבות שלשלו קטן. ופריך: ועשייה גירדתא מי שרי: התניא: ל'א תעשן אתי' - לא תעשן כדמות שמשין ושמשין בעלמא לפני כו'. ומשני: שאני רוב גפילא דאדריים עשו לו וכו'. והשתא מולא קאמר אלא ככל הרך שנוי עשני מניה דלא חדר בה מבלי מאו דרשני מעיקרא ולא מסר הבתוב אלא לחזמיים. ושמשין שבמקדש אלא אסירי אלא כמותן דוקא. כדמות ארבו ורובו דאי וכו'. לא יוכל שום אדם לעשות בית ושלוחן וכלים לפי שהיו מביקש. אלא דאי לא אסרה תורה אלא כמותן ממש. ועוד: כיון דאפשר לעשות כמותן - מסתמא לא אסרה אלא כיצא בהן, אבל שמשין שברקיע, שאי אפשר לעשות כמותן - אסרה תורה לעשות דומותן, ואף על פי שאינו עשה כמות ארבו ורובו - לפי שאי אפשר. ושמשין שבמדרו העליון כגון חיות שרפים ואופנים ומלאכי השרת - אסור, אפילו דיכא דאדריים עשו לו, ואפילו ליכא חסדא ויכא דרשדחו רביש גביה. משום דכתיב 'לא תעשן' 'לא תעשן אתי' וכו'. ודחתינא ל'א תעשן' 'לא תעשן אתי' - שמשין שאנתי. דחתינא שבמדרו העליון 'לא תעשן' - כלל. ותי' קיה ל'א תעשן אתי', ולכיון פרעוף אדם לחודרה אסור, וארבעה פרופנים אדם אריה שור וגשר אסור. ולעבור עליו כשתים: משום פרעוף אדם, ומשום ארבעה פרופנים בחדי הרדי, דחתינא דמות החיות. וכל תעשו לכם' איתעורר לשמשין שבמדרו התחתון, כגון תמה ולגנה כוכבים ומזלות. ודוקא לכם לעצמכם, אבל אחרים - עושין לכם, אי נמי דיישין אפיכא: כי בני השמים דברתי בעצמם ומניין ליה 'לא תעשן' - דחתינא כל שני השמים לא תעשן, דחתינא אפילו שמשין שבמדרו התחתון. ודוקא אתם לא תעשן, אבל אחרים עושין לכם. ואת 'אלהים כסף ואולד' וכו' לא תעשו לכם' נדרוש לשמשין שבמדרו העליון לאסור אפילו כשאריתם עושין לכם, דמשמע לכם - לא ימצא לכם - וכו' והיא גונא דריש בתורת כתבים בפריש' 'קדושים תהיו' 'אלה' אמר משה לא תעשה ידול יעשו אחרים למלח לומר 'לכם'. והא דחתינא 'אשר בעינים' - 'מעמעל' - לרבות מלאכי השרת, ותוקף לה לעורבם - היינו אפילו כשאריתם עשו לו לעורבם, לעבור עליהם משעת עשיה. ואף על גב דמלאכי השרת עובר ב'לא תעבדם' אפילו כשאריתם עשו לו (דחתינא פרעוף אדם) - ש' למן לעבור עליו בשתיים. אי נמי: אפילו אם הוא על פרקים, דמשום עשייה לחודה לא עבר, כדאיתא בפרק 'כל הצלמים' (עבודה זרה מג"ג) מכל מקום, כי עבדי לזו לעורבם - דחייב. **אלו** ואלו מציין

1 אלא אי אמרת למעלה דפר לאקושי ב - ואם האמר: אנעל דאחא למעלה דפר לא נעני
 2 אלימא מהיקש דשעיר כדלמקס, חא שעיר גופיה גמר בהיקשא, דאיחש על
 3 ללפני, דרב הלמד בהיקש אינו חזר ומלמד בהיקש ויש לומר: גילו מילתא הוא, ד"על
 4 דבאב, כדחתם, אי נמי: כיון דאשכחן ד"על דשעיר לאו דחוק - מקשינן נמי גבי פר על
 5 ללפני.

6 **מפני** תערוכת חובה בנדרה - אבל תערוכת
 7 חובה בנדבה ליבא למחש שיקח מקצת
 8 ממשעת רחל ומקצת ממשעת לאח ויקריב בשביל
 9 לאה, דאפשר דכל אחת צוררת מוחזית לעצמה
 10 ותנתה בשופר, וכך עושין לרבנן דרבי יודנה
 11 דסבירא להו שפורתו הוה לקני חובה, ובחשבוהן
 12 ליקח מכל צורן קן אחד, מקריב כל קן וקן לשם
 13 מי שדוא.

14 **מפני** תערוכת חובה בנדרה - אין להקשות
 15 לומר איפכא: לא הוה שפורת לנדרה
 16 מפני תערוכות, אבל לנדרה חתנו שפורת, דיש
 17 לומר: דלנדרה נפיש, ועוד: דוימנן שלא הוה
 18 מקריבין נדרה מימ רבם, כדאמר רבא דהוה
 19 בעל, ובתוך כך הוה שומרים פסע תרבה, להכי
 20 צריכי שופר, אבל חובה - ימלין להקריב
 21 לאלתר.

קנין

בנה אב: כל מקום שצאמר "פני" אינו אלא קדים, אלא אי אמרת למעלה דפר לאקושי -
 למטה דשעיר למאי אתא? תגו רבנן: והוה אתו על הכפרת ולפני הכפרת למדנו פמה
 למעלה בשעיר - אתה. למטה בשעיר אינו יודע פמה. הריני דן: נאמרו דמים למטה
 בפר, ונאמרו דמים למטה בשעיר, מה למטה בפר שבע - אף למטה בשעיר שבע. או
 בך לדרך זו: נאמרו דמים למעלה בשעיר, ונאמרו דמים למטה בשעיר, מה למעלה בשעיר
 אחת, אף למטה בשעיר - אחת. נראה למי דומה: דנין פמה מפמה, ואין דנין פמה
 מלמעלה. אדרבה: דנין גופו מגופו, ונאמרו דמים למטה בשעיר, ונאמרו דמים למטה
 באש עשה לדם הפר" שאין תלמוד לומר "פאשר עשה" ומה תלמוד לומר "פאשר עשה" -
 שיהיו כל עשיותיו שוות; משם שלמטה בפר שבע קד למטה בשעיר שבע. למדנו פמה למטה
 בפר ובשעיר - שבע, למעלה בפר אינו יודע פמה, והריני דן: נאמרו דמים למעלה בשעיר,
 ונאמרו דמים למעלה בפר. מה למעלה בשעיר - אחת, אף למעלה בפר - אחת. או בך
 לדרך זו: נאמרו דמים למטה בפר, ונאמרו דמים למעלה בפר, מה למטה בפר - שבע, אף
 למעלה בפר - שבע. נראה למי דומה: דנין מעלה מפעלה, ואין דנין מעלה מפמה. אדרבה:
 דנין גופו מגופו ואין דנין גופו מעלמא! ומה תלמוד לומר "ועשה את דמו פאשר עשה", שאין
 תלמוד לומר "פאשר עשה" ומה תלמוד לומר "פאשר עשה" - שיהיו כל עשיותיו שוות,
 משם שלמטה בפר שבע - קד למטה בשעיר שבע, וכשם שלמעלה בשעיר אחת - קד
 למעלה בפר אחת. "אחת, אחת ואחת, אחת ושתים". תגו רבנן: אחת, אחת ואחת, אחת
 ושתים, אחת ושליש, אחת וארבע, אחת וחמש, אחת וישש, אחת ושבע, דברי רבי מאיר.
 רבי יהודה אומר: אחת, אחת ואחת, שתיים ואחת, שלש ואחת, ארבע ואחת, חמש ואחת,
 שש ואחת, שבע ואחת. ולא פליגי: מר כי אתריה וכו' כי אתריה. וכולי עקמא מיתת הוזה
 ראשונה צריכה ענין גם כל אחת ואחת, מאי טעמא? רבי אלעזר אומר: שלא יעשה
 פהאזות. רבי יוחנן אומר: אומר קרא "ולפני הכפרת יזה" שאין תלמוד לומר "יזה"
 ומה תלמוד לומר "יזה" - לימד על הוזה ראשונה שאינה מנין עם כל אחת
 ואחת. מאי בינייהו? - איכא ביניהו דלא מנה, ולא מעה. ונאמרו דמים למטה על כל תיבה

1 כמנרנא - כמנה ברעית, שמתחילתן הם בתפוסים ומכה חוקך למטה. אינו מוח על
 2 הפבור - על גנה, אלא כגור עוביה. ולא היו רמים נוגעין בה. כשהוא מוח - אחת
 3 למעלה מצדו בידו למטה ומהו כלפי למעלה, וכשהוא מוח השבע למטה מצדו ידו
 4 למעלה ומהו למול פיו אחת גבוהה ואחת נמוכה במוקד והמנה. ובזמן נפלות לארץ, מנא הני
 5 פילי - דאינו מוח על הפבור אותו שחיס
 6 אחת של מעלה בפר ואחת של מעלה בשעיר
 7 על גג הכפרת ממש. לא יאמר לפמה בשעיר
 8 - לא יאמר "ולפי הכפרת" דייחיה למטה
 9 דשעיר, דכתיב ביה "וזהו אתו על הכפרת"
 10 ולפי הכפרת" דלא צריך, דסוף חוק גמר ממש
 11 דפר שחרי לא פירש בו כמה הואות, ולפיכך ליה
 12 לקמן ממש דפר, דכתיב ביה "ולפי הכפרת"
 13 ויה שבע פעמים" ויכן סוף חוק גמר מניה -
 14 לישתוק קרא מניה ולמנהר למעלה למטה
 15 דמטה דשעיר ממש דפר, דאתקוש להדיה,
 16 דכתיב "ועשה את דמו כאשר עשה לדם הפר"
 17 וברשמיא למעלה דיהיה - איצטרך, דמפרש
 18 בראת, דכתיב "וזהו אתו על הכפרת"
 19 וראתו חיא משמע, ובמעלה דפר לא פירש
 20 אחת. למה נאמר - למטה דשעיר, דאפקות ליה
 21 מעלה דשעיר, ולומר על הכפרת לכיבי
 22 הכפרת, מה לפני דלא נמש נוגע בכפרת.
 23 דחא לפני על הארץ משמע, אף על גב דלא
 24 נמש נוגע בכפרת אלא לענין שיהא מצדו ידו
 25 למטה. אדרבה לא יאמר למעלה בפר דלא צריך
 26 - דסוף חוק גמר לקמן ממעלה דשעיר שפירש
 27 ביה אחת. למה נאמר לאקושי - ל"לפני דפר"
 28 ל"על דפר, שהמפנה בא ללמד. מה על על
 29 נמש - דחא על פני הכפרת כתיב אף לפני -
 30 על ממש, שיהו דמים נוגעין בעבה של כפרת.
 31 אי אמרת בשלמא לנפיש דשעיר לאקושי -
 32 בדארמון למעלה דפר רשקיא לך לא יאמר,
 33 מביעי ליה לברתיא וכו'. למטה למעלה בשעיר
 34 אחת - דאדנו חיא משמע, שאין תלמוד לומר
 35 ובי' - שחרי אף כאן פירש וזהו ועל ולפני.
 36 פר כי אתריה וכו' - באתריה דר מאיר מנין
 37 מנין כלל תחילה ואחר כך פרט. כגון שפירש
 38 ואחת עשרים ושתים. ובאתריה דר' יהודה פרט
 39 תחילה. שתיים ועשרים, שלש ועשרים, שלא
 40 יעשה - שיהא לו שוות בביתם לתת לב
 41 למנין, שלא יעשה. לימד על חזאת וכו' -
 42 דכתיב חוקה לעיטובא. לא היו שפירות לקני
 43 חובה - שיהא לתת לחובו מעות מי שעליו
 44 חובה של זה ובה ויולדו את מטמא כחם כשם
 45 שדוה שפירות לקן נדרה. כדתיב לקמן
 46 בשמעתין, והכתיב לקוחן במשעת קנין
 47 ומקריבין אותו. מפני תערוכת חובה בנדרה -
 48 עמא יתחלף שופר בשופר, ויקריב ממשעת שופר
 49 החובה נדרה או משל נדרה חובה, ויתפסל
 50 שחובהה אחת לשאת אחת לעולה, והנדרה
 51 כולל עלות, ואין מעשה שלה ומעשה חזאת
 52 שוקן.

1 **ממנונא**. תנא: כשהוא מזה - אינו מזה על הכפרת
 2 אלא כגור עוביה של כפרת. כשהוא מזה למעלה -
 3 מצדו ידו למטה, וכשהוא מזה למטה - מצדו ידו
 4 למעלה. מנא הני מילי? אומר רב אחא בר יעקב אומר
 5 רבי יוחנן: אומר קרא "וזהו אתו על הכפרת ולפני
 6 הכפרת". לא יאמר למטה בשעיר, דלא צריך, דמפר
 7 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 8 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 9 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 10 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 11 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 12 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 13 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 14 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 15 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 16 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 17 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 18 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 19 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 20 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 21 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 22 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 23 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 24 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 25 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 26 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 27 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 28 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 29 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 30 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 31 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 32 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 33 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 34 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 35 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 36 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 37 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 38 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 39 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה
 40 ממש דפר, לפיכך אומר קרא "ולפני הכפרת" מה

לית

שבוכל". תגו חתם, רבי יהודה אומר: לא היו שפירות לקני חובה מפני התערוכות? אומר רב יוסף: מפני תערוכת חובה בנדרה. אומר ליה אפי' ועבדו תרי, ונכתוב עליהו הי דחובה ותי דנדבה. - רבי יהודה לית

1 קינין הן תרוין - המתורגמן תרין מביא נתון בשופר שכתוב עליו "קינין המתורגמן בני יונה
2 נתון מעת לתוך שופר שכתבו בו "חלי עולה" והתנן השולח התאנו ממירתי
3 הים מקריבין אותה בחוקת שראי קיים - תימה לז: האומר הוהם פרק (כל הניסין כחא)
4 בבורא: לא איש ולא אלא אלהי לבורותו. אבל הניע לבורות - לא. ואם כן, נימא דמשום

5 דילמא איכא זב וזב תמוצה וצורעת ומטמא מקדש
6 ושמתע קדו יביומו שפתים שהניעו לבורות.
7 והיישנין ברוה שמתא ימות אחד מהבו ויש לומר:
8 דאיא סברא דלידידי שראי הא, דלא כשכחה הוא.
9 אי נמי יש לומר דאדא דקאמר דהם אבל הניע
10 לבורות לא - הני מילי מבניא גט, משום חומר
11 דאשת לא - איש אבל בשולח התאנו - אין חילוק בין
12 הניע ללא הניע. ותרע, דאמתניתין דרמבאי גט
13 קאמר לז: איהו אמתניתין השולח התאנו.
14 אלא! חמתא שמתו בעליה דאי - תימה: מאי
15 טעמא ביה יהיה לימא לעולם טעמא דילמא ימות
16 אחד מהו. איש דהם מקריבין אותן בחוקת שראי
17 קיים - אדא אמר רבנא שמתא זב - לא היישנין,
18 שמתא ימות - היישנין. דאדא חזינן דדידי ש
19 יהודה לקבעת הגדה ויש לומר: כיון ששמתא זב
20 לא היישנין, אם כן נעביד שפורת לקניי חובה
21 וכל שמתא ושעתא ליטתרי לאקרוי, כיון שמתא
22 מת לא היישנין, ולא זמי להדיא דפרק "כל הניע"
23 (גם לו עם) דחריה וזי עינן קודם למיתרי אסורה
24 לאבול בתורתא מיד, משום שמתא ימות. דרמתי ב'
25 אמרנן שמתא ימות - בואת השעה אסורה
26 לאבול, שחרי אמר שיה אחת קודם למיתתו.
27 אבל ברוה לא איהו תאנת שמתו בעליה אלא
28 לאחר שמתא מיד, ממש. ואם כן אפילו כי אמר כל
29 שמתא שמתא ימות השעה - השעתא מתא לא
30 סכיב. ושירי אקריבד.

31 **זבנורו** ארבעה זוי - פירש רש"י משום דאמר פרק קמא דבריות (א.ת.) ועמדו קנינן בו
32 ביום ברבעתים, ארבעה זוי הם דמי התאנת. משמע מתוך פירוש דבעי למימר
33 דהי פירש עמדו ברובע שלם, שוה זיבו זוי, שהם שמונה זוי מדינה, נמצא התאנת
34 בארבעה זוי. וסבין פני בריות (ג.) אינו ממשע בן, דקאמר: מודת דרובנא עליה
35 ברלות מדי שמיסח בשירותו, דבעשירות מייזח כשבה וא שיערה בסלע, וברלות ברבעתים,
36 ברלי לזות מות מייזח דוד משה עשר דרלות. אלא: ארבעתם - רובע דניר קאמר, דהיינו
37 דוד משה עשר סלע, דאדא דנקב אלא ארבעה זוי - לא דוק קאמר, אלא אורודה
38 דגמרא הוא למיזח הני, וכי האי גונא איכא בעריבין פרק "המדיקש שרוד" (מ.א.) גבי
39 הדוא ברבא דארמינוזי לניכסיה, אתא לקמיה דבי דורה, אמר ליה: ויל שקול ארבעה זוי,
40 אזיל עליה, ושירי דגמרא, וכן פרק "כל הלמיט" (עבודת ד.ט.) הדוא ברבא דאיטריב
41 ליה חביא דדמרא דאיסורא בחמיה, אתא לקמיה דרב חסדא, אמר ליה: ויל שקול ארבעה
42 זוי ושירי גמרא. **הלוקח** אין מנין חבתיים - "דתיא" גיטין, ולא גיטין "דונן" שאינה
43 מענה גמרא מנין. ומבסנת דמאי פיר שבעי (עבודת ד.ט.) יש מענה אחת שלא נשגו בה אלא
44 דרבי רבי מאיר סתמא. ואף על גב דרבי מאיר עוד זיינן, בפרק קמא דחולין (א.) - הכא
45 (ס.ד.) תרומין שיל כותים על של בכרים, ומשל בכרים על של כותים, רבתיים גרי אריות הן
46 מכל מקום כיון דפרשין מעבדה זיה יתיר נמכרים, ותחוקין בתורה הוכתנם. גם את אלוהים אינם עוברים, כמו שהיו עושין בבית ראשון, משום הכי בשנונו על סתם יינן של בכרים -

1 לית ליה כתיבה - אין סומכין על כך, דומנין דלאו ארעתיה לעינני בכבתא. משום
2 דמלפני - אי עביד תרי מניח מורק השעיר על זה, ושל פר על זה, וכשבה לקחת
3 את דם הבר פעמים שנתחלו לו ונטול את של שעיר, הלכך, כי ליבא אלא חד - אל
4 נמא עד האי דרשקיל האי, ונמצאו העבודות כסודך. כל שעיר אחר פר בפנים, ושל פר
5 אחריה בהיכל, ואחר כך של שעיר. תקלין

6 חרתי - על דאחור, תקלין עתיקין על השני
7 קנינן על השלישי, נהלי עולה על הרביעי
8 עיצו על החמישי, לבונה על הששי, וזב
9 לכפרת על השביעי, וששה היה בתוב עליהן
10 נרבה. תקלין חרתי אלו שקלים של כל שנה
11 ושנה - מי שעליו להביא שקלי שנה זו, שלא
12 הביאן באור - מביאן כל של שנה, שירגה
13 ונתונם בשופר של תקלין חרתי, והגומרים
14 כותבים אותן בלשבה והרומנין כותבים שלש
15 הקופות, בפרוס הפסח ובפרוס העצרת ובפרוס
16 החג. ישקול לשנה הבאי - ונתתן לשופר של
17 תקלין עתיקין, והגבוינן נתונם אתן לשירי
18 לשבח לשבח לעשה, שמדון בונים חומת העיר
19 ונגרולותיה, כדנתן בשקלים (פרק ד משנה ג.)
20 קנינן הן תרין - מנעמט שבו אין לקחין אלא
21 תרין, כולו עולות - ר' יהודה לטעמיה
22 דאמר: לא יהו שפורת לקניי חובה, ועצם
23 לפרטו וזב לכפרת מפרש במבסנת שקלים
24 ובגמרא (משנה א.) המתורגמן עצים נתון מעת
25 לאותו שופר, ולא יפחות מעשי גידין,
26 המתורגמן לבונה מביא נתון ותון לתוך שופר
27 לבונה, ולקוחים נתון לבונה ומקריבין אותן
28 נרבה על המזבח החריון, וזב לכפרת.
29 המתורגמן והתן נתון מעת לתוך שופר ולקוחין
30 מתן וזב לכלי שרת, והן מוקריבין החריון
31 "כפויי זחי" בעורא (א.) ודברי דומים (א.ת.) וששה לתיבה - לקיץ המזבח, לית
32 לתוכן מעת שלוקחין מכל הדעות של מותר אשמות וזאת, ששנינו בתן: ידע
33 וימכר ופלו דמי לנרבה, ובפרק בתרא דמנחות (ק.ב.) ששה שפורת כנגד ששה בת
34 אבות שבכל משמר ומשמר, וכל אחד ואחד מביא את זימו, ואם היה מוחב אתן
35 ביזמו שאין איש מביא קרבנות ולקחין בני בית בא מעת שופר שלוח ולקוחין מתן
36 עולות, והוא קיץ המזבח, שמע מנה מידת דר' יהודה לית ליה חובה, דקתני: והיה
37 כתוב עליהן, גידיה משום השאת שמתו בעליה - שמתא מת אחד מן הבעלים שנתנו
38 מעת בשופר, וכיון דיש בתן הזאת - היה להו מעת הזאת שמתו בעליה, והן
39 דולכות ליה הגלות, ונמצאו מעשרות עם הכשרות ופסולת אותן, והיינו מפי
40 התרבות. שמתו בעליה רואי - שאנו וידעין בן שמת משנתן מעת לשופר, ויעדיין לא
41 קריבן, ונבדור ארבע זוי - דמי התאנת, וזוי פשיטי קאמר, וזוי מדינה שיש שמונה מתן
42 בווי זורי, וזן דמי פרידה אחת. דתנן: עמדו קנינן בו ביום ברבעתים (בכירות א.ת.)
43 והרובע הוא חצי דמי זרי שראו ארבעה זוי מדינה. לית ליה ברייה - לא סמכנין
44 אביריה למשירי איסורא. הלוקח אין מנין חבתיים - קודם שגזרו עליהם, ואין לו כלים
45 להפריש לתוכן תרומות ומעשרות. תרי הן תרומה - בתוכו.

1 לית ליה כתיבה - אין סומכין על כך, דומנין דלאו ארעתיה לעינני בכבתא. משום
2 דמלפני - אי עביד תרי מניח מורק השעיר על זה, ושל פר על זה, וכשבה לקחת
3 את דם הבר פעמים שנתחלו לו ונטול את של שעיר, הלכך, כי ליבא אלא חד - אל
4 נמא עד האי דרשקיל האי, ונמצאו העבודות כסודך. כל שעיר אחר פר בפנים, ושל פר
5 אחריה בהיכל, ואחר כך של שעיר. תקלין
6 חרתי - על דאחור, תקלין עתיקין על השני
7 קנינן על השלישי, נהלי עולה על הרביעי
8 עיצו על החמישי, לבונה על הששי, וזב
9 לכפרת על השביעי, וששה היה בתוב עליהן
10 נרבה. תקלין חרתי אלו שקלים של כל שנה
11 ושנה - מי שעליו להביא שקלי שנה זו, שלא
12 הביאן באור - מביאן כל של שנה, שירגה
13 ונתונם בשופר של תקלין חרתי, והגומרים
14 כותבים אותן בלשבה והרומנין כותבים שלש
15 הקופות, בפרוס הפסח ובפרוס העצרת ובפרוס
16 החג. ישקול לשנה הבאי - ונתתן לשופר של
17 תקלין עתיקין, והגבוינן נתונם אתן לשירי
18 לשבח לשבח לעשה, שמדון בונים חומת העיר
19 ונגרולותיה, כדנתן בשקלים (פרק ד משנה ג.)
20 קנינן הן תרין - מנעמט שבו אין לקחין אלא
21 תרין, כולו עולות - ר' יהודה לטעמיה
22 דאמר: לא יהו שפורת לקניי חובה, ועצם
23 לפרטו וזב לכפרת מפרש במבסנת שקלים
24 ובגמרא (משנה א.) המתורגמן עצים נתון מעת
25 לאותו שופר, ולא יפחות מעשי גידין,
26 המתורגמן לבונה מביא נתון ותון לתוך שופר
27 לבונה, ולקוחים נתון לבונה ומקריבין אותן
28 נרבה על המזבח החריון, וזב לכפרת.
29 המתורגמן והתן נתון מעת לתוך שופר ולקוחין
30 מתן וזב לכלי שרת, והן מוקריבין החריון
31 "כפויי זחי" בעורא (א.) ודברי דומים (א.ת.) וששה לתיבה - לקיץ המזבח, לית
32 לתוכן מעת שלוקחין מכל הדעות של מותר אשמות וזאת, ששנינו בתן: ידע
33 וימכר ופלו דמי לנרבה, ובפרק בתרא דמנחות (ק.ב.) ששה שפורת כנגד ששה בת
34 אבות שבכל משמר ומשמר, וכל אחד ואחד מביא את זימו, ואם היה מוחב אתן
35 ביזמו שאין איש מביא קרבנות ולקחין בני בית בא מעת שופר שלוח ולקוחין מתן
36 עולות, והוא קיץ המזבח, שמע מנה מידת דר' יהודה לית ליה חובה, דקתני: והיה
37 כתוב עליהן, גידיה משום השאת שמתו בעליה - שמתא מת אחד מן הבעלים שנתנו
38 מעת בשופר, וכיון דיש בתן הזאת - היה להו מעת הזאת שמתו בעליה, והן
39 דולכות ליה הגלות, ונמצאו מעשרות עם הכשרות ופסולת אותן, והיינו מפי
40 התרבות. שמתו בעליה רואי - שאנו וידעין בן שמת משנתן מעת לשופר, ויעדיין לא
41 קריבן, ונבדור ארבע זוי - דמי התאנת, וזוי פשיטי קאמר, וזוי מדינה שיש שמונה מתן
42 בווי זורי, וזן דמי פרידה אחת. דתנן: עמדו קנינן בו ביום ברבעתים (בכירות א.ת.)
43 והרובע הוא חצי דמי זרי שראו ארבעה זוי מדינה. לית ליה ברייה - לא סמכנין
44 אביריה למשירי איסורא. הלוקח אין מנין חבתיים - קודם שגזרו עליהם, ואין לו כלים
45 להפריש לתוכן תרומות ומעשרות. תרי הן תרומה - בתוכו.

1 **אשר** לחפשי
2 לחפשי

ומעלה בו בקינוי. מה מקיים רבי יהושע ערוה. ערוה שהיא באה מפנה דבר. השיבו על דברי רבי יוסי בן יודה אם בן אין לדבר סוף. הכל ממונו לקנאות לה בשנים ולהביא עדים שנסתרה ולפסלה מכתובה. אמר ר' יוסי מה פייקה להיפטר. אלא אתיא די לא על דמתניתין הכל ממונו לקנות לה מפיו ולומר שנסתרה ולפסלה מכתובתה. אמר רבי מנא אפילו בהדין תניא אתייהא היא כמאן דמר מקנא לה מאביה ומבנתה. הכל ממנה לקנות לה מאביה ומבנתה ולהביא עדים שנסתרה ולפסלה מכתובתה. אין תימא מה פייקה להיפטר. התורה התירה להיפטר. דמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי פתיב (דברים יג) כי יסיתך אחיך בן אפך וגו'. בתך פסטר. אפך פסטר. מתייחד אדם עם אמו ודר עמה. עם בתו ודר עמה. עם אחותו ואינו דר עמה. עדי קנוי שנמצאו זוממין לוקין. עדי סתירה שנמצאו זוממין אתה אמרתה לוקין.

[דף ב' ע"א]

מהו שישלמו לא מבחן היא מפסדת כתובתה. או יבא פיי דמר רבי בא רבי יהודה בשם שמואל אין למידין דבר מדבר בעדים זוממין. והכא בן נסתרה בעד אחד בשחרית ובעד א' בין הערבים. יבא כהדא נתיחדה עמו בפני שנים. צריכה הימנו גמ שני. באחד אינה צריכה הימני גמ שני. באחד בשחרית ואחד בין הערבים זה היה מעשה ושאל ר' לעזר בן תדאי את החכמים ואמרו אין זה ייחוד. קינא לה בעד אחד בשחרית ובעד אחד בין הערבים מאחר שהוא איש והיא אשה אין קנויו קנוי. יבא כהדא אין מקבלין מן העדים אלא אם בן ראו שניהן באחת. רבי יהושע בן קרחה אומר ואפילו באו זה אחר זה. רבי ירמיה רבי שמואל בר יצחק בשם רב מודין חכמים לרבי יהושע בן קרחה בעידי הכבודה ובעידי החזקה. רבא בשם רבי ירמיה אף בעידי סימנין בן. מה דא פשיטא שזה אמר ראיתי שתי שערות בגבו. וזה אמר ראיתי שתי שערות בגפו. זה אמר איתי שערות אחת בגבה. וזה אמר ראיתי שערות אחת בכריסה לאו כלום כל שכן גבו וגפו.

[דף ב' ע"ב]

שנים אומרים ראינו שערות אחת בגבו ושנים אומרים ראינו שערות אחת בכרסו. רבי יוסי בי רבי בון ורבי הושעיה בריה דר' שמי חד אמר פסול. וחד אמר פשר. מאן דמר פסול כמעיד על חצי סימן. ומאן דמר פשר אני אומר שמוא נשרו. אחד אומר שתי שערות בגבו ואחד אומר שתי שערות בכריסו. רבי חגיגי אומר דברי הכל פסול רבי בא אמר דברי הכל פשר. רבי יודן אמר במחלקת רבי יוסי אמר במחלקת. אמר רבי יוסי לרבי חגיגי והא רבי יודן סבר פנותי. אמר ליה על רביה אנא פליג לא כל שכן עילוייה. אמר רבי מנא ואית אמר רבי חגיגי אילו שטר שהוא מחותם בארבעה עדים וקרא

עילויה ערער זה מעיד על שנים וזה מעיד על שנים שפוא פלום הוא. ואין כל התימה והתימה צריכה שני עדים וכה כל סימן וסימן צריך שני עדים. רבי חנניה וליף לה משני הנקה. אילו אחד מעיד שאכלה שנה ראשונה ושניה ושלישית. ואחד מעיד שאכלה רביעית חמישית וששית שפוא פלום הוא. ואין כל הנקה והנקה צריכה ב' עדים וכה כל סימן וסימן צריך שני עדים:

הלכה ב' מתני' כיצד הוא מקנא לה אמר לה בפני שנים אל תדברי עם איש פלוני ודיברה עמו עדיין מותרת לביתה ומותרת לוכל בתרומה נכנסה עמו לבית הסתר

[דף ג' ע"א]

ושהת כדי טומא' אסורה לביתה ואסורה לוכל בתרומה ואם מת חולצת ולא מתייבמת:

גמרא סוף דבר עד שתדבר עמו. הא אם נסתרה עמו ולא דיברה אין סתירתה כלום. דיברה אתא מימור לך אפי' דיברה עמו ולא נסתרה. עדיין היא מותרת לביתה ומותרת לוכל בתרומה. לשון נקי הוא מתניתא. אל תתייחדי עם איש פלוני. מהו שיקנא לה משני בני אדם כאחת. רבי יודן אמר במחלוקת. מאן דמר מקנא לה מאביה ומבנה מקנא לה משני בנ"א כאחת. רבי יוסי בעי מקנא לה ממא' בני אדם. אמר רבי יוסי בי רבי בון אמר לה אל תיכנסי לבית הכנסת. נכנסת עמו. אמר רבי מנא לא אמר אלא עמו הא זה אחר זה לא. רבי אבין אמר אפילו זה אחר זה. מכל מקום יש רגלים לדבר. לפלטיא בליה. להורבה ביום. למבואות אפילות ביום. שאלו את בן זומא מפני מה ספק רשות היחיד טמא. אמר לון סוטה מהיא. אמרו ליה 'רשות היחיד' ספק. אמר לון מצינו שהיא אסורה לביתה. [מכאן אתה דן לשרץ מה כאן רה"י אף להלן רה"י ומה כאן שיש בו דעת לשאול אף להלן דבר שיש בו דעת לשאול]. מיליהון דרבנן פליגין דמר ר' זעירא ר' יסא בשם ר' יוחנן קטנה שזינתה אין לה רצון להיאסר על בעלה.

[דף ג' ע"ב]

והא תנינן כל שאין בו דעת לישאל ספיקו טהור. הא אם יש בו דעת לישאל ספיקו טמא. ברם הכא אע"פ שיש בו דעת לישאל ספיקו טהור. מפני מה ספק רשות הרבים טהור אמר לון מצינו שהציבור עושין פסחיהן בטומאה בשעה שרובן טמאין. מה טומאה ידוע הותרה לציבור. קל והומר ספק טומאה. תמן תנינן כל העריות עשה בה את המערה כגומר וחייב על כל ביאה וביאה. החמיר בשפחה שעשה בה את המזיד כשוגג. ר' ירמיה ר' בא בר ממל בשם רב שכבת זרע עד שיפלוט. הכא כתיב שכבת זרע והכא כתיב שכבת זרע. הכא את אמר שכבת זרע עד שיפלוט. והכא את

אמר כן. א"ר יוסי שנייה היא דכתיב ונסתרה והיא נטמאה כיון שנסתרה התורה קראה נטמאה. ברם הכא שכבת זרע עד שיפלוט. לידא מילה כתיב שכבת זרע לשעורין. כהדא דתני ונסתרה והיא נטמאה. כמה היא סתירה כדי טומאה. כמה היא כדי טומאה כדי ביאה. וכמה היא ביאה כדי הערייה. כמה היא הערייה ר' לעזר אומר

[דף ד' ע"א]

כדי חזירת דקל. ר' יהושע אומר כדי מזיגת הכוס. בן עזאי אומר כדי לשתותו. רבי עקיבה אומר כדי גילגל ביצה. רבי יודה בן בתירה אומר כדי לגימת שלש ביצים מגולגלות זו אחר זו. רבי אלעזר בן פינחס אומר כדי שיקשור גירדי את הנימה. מיניימין אומר כדי שתושיט ידה ותיטול ככר לחם מן הסל. אף ע"פ שאין ראייה לדבר זכר לדבר יש (משלי ו) כי בעד אשה זונה עד ככר לחם וגו'. אומר רבי יוסי כל אילין שיעוריא לאחר התרת הסינר. אומר רבי יוחנן כל אחד ואחד בעצמו שיער. ובן עזאי נשא אשה מימיו. אית דבעי מימר נתחמם. ואית דבעי מימר בעל ופירש. אית דבעי מימר (תהילים עה) סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם. תני רבי אומר שלש טומאות אמורות בפרשה אחת לבעל ואחת לבעל ואחת לתרומה. לתרומה מצינו אשה שהיא אסורה לביתה ומותרת בתרומה. למה לא אילו בת כהן שנישאת לישראל ונאנסה שמא אינה מותרת לביתה ואסורה לאכול בתרומה. לא מצינו אשה שהיא אסורה לביתה ומותרת לכול בתרומה. אומר רבי אבין איתאמרת אחת לבעל ואחת לבעל ליבם. אומר ר' יוסי בי רבי בון מתניתא אמרה כן ואם מת חולצת ולא מתייבמת. תנא ר' יעקב בר אידי קומי רבי יונתן (במדבר ה) ואת כי שמת תחת אישך פרט לאונסין. מזה את שמע מינה אמר ליה מזה תחת אישך לרצון. אף כאן לרצון. סוטה כשם שהיא אסורה לבעל כך אסורה לבעל. כשם שהיא אסורה לאחיו של בעל כך היא אסורה לאחיו של בעל. יכול כשם שצרת סוטה אסורה לאחיו של בעל כך אסורה לאחיו של בעל. נישמענינה מן הדא האשה שהלך בעלה למדינת הים ובאו ואמרו לה מת בעליך. הויא לה יבם כאן ויבמה ומת ואח"כ בא בעלה אסור בה ומותר בצרתה. אסור בה ומותר באשת אחיו. ואשת אחיו לא בצרת סוטה היא. הדא אמרה שצרת סוטה מותרת לאחיו של בעל. א"ר יודן אתייה כרבנן דתמן דמר רבי הילא תני תמן כל העריות אינן צריכות גט חוץ מאשת איש בלבד. ר"ע אומר

[דף ד' ע"ב]

אף אחות אשתו ואשת אחיו ברם רבנן דהכא. רבי חייה בשם רבי יוחנן הכל מודין באשת אחיו שהיא צריכה הימנו גט משום הילכות אשת איש קנה בה ערוה היא. וערוה פותרת צרתה. אומר

רבי חיננא אפי' כרבנן דהכא אתי' היא בה קנסו לא קנסו ביורשיה. אמר רבי חנניה בריה דרבי הילל. אין כרבנן דתמן יהא מותר בה. רבי זעירא בשם רבי יוחנן צרת סוטה אסורה וצרת גרושה מותרת לביתה. רבי יעקב בשם רבי יוחנן כל הצרות מותרות חוץ מצרת סוטה. שמואל אמר גרושה עצמה מותרת לביתה. מהו פליג בגין דהוון עסיקין בצרות לא אדכרון גרושות. צרת סוטה למה היא אסורה רבי יוחנן אמר מריה ערוה נגעו בה. רב אמר מפני שכתוב בה מומאה כערייות:

הלכה ג משנה אילו אסורות לוכל בתרומה האומרת טמאה אני לך ושבאו לה עדים שהיא טמאה והאומרת אני שותה ושבעלה אינו רוצה להשקות' ושבעלה בא עליה בדרך כיצד הוא עושה לה מוליכה בבית דין שבאותו המקום ומוסרין לו שני תלמידי חכמים שמא יבא עליה בדרך רבי יהודה אומר בעלה נאמן עליה:

גמרא מתני' לא כמשנה הראשונה דתנינן תמן בראשונה היו אומרים שלש נשים יוצאות ונטולות כתובה האומרת טמאה אני לך. שמים ביני לבינך.

[דף ה' ע"א]

ונטולה אני מן היהודים. אמר ר' אבין ואפילו תאמר כמשנה האחרונה מ"מ יש רגלים לדבר. תני (במדבר ה) מבלעדי אישך פרט לשקדמה שכבת זרע אחרת לאישך. אמר רבי אולא כענין שנאמר (במדבר כח) מלבד עולת הבוקר. והא תנינן בשם שהמים בודקין אותה כך הן בודקין אותה. כשם שהיא אסורה לבעל כך היא אסורה לבעל. וכשם שהיא אסורה לאחיו של בעל. כך היא אסורה לאחיו של בעל. כשם שהמים בודקין אותה על כל ביאה וכיאה שהיא מקבלת את בעלה לאחר הכוהל כך הן בודקין אותה. ר' אבין בשם רבי הילא כאן ביודע כאן בשאינו יודע. ר' חייה בר יוסף שלח בתר איתתיה אמר יסקון עמה תלת תלמידין שאם יפנה אחד מהן לצורכו תתייחד עם שנים. והא תנינן מוסרין לו שני תלמידי חכמים שמא יבא עליה בדרך. אמר רבי אבין ובעלה הרי שלשה. אף הוא שכר לה בית והיה מעלה לה מזונות ולא היה מתייחד עמה אלא בפני בניה. וקרא על עצמו הפסוק הוזה (ירמיהו מו) יגעתי באנחתי ומנוחה לא מצאתי. תני רבי יודה אומר בעלה נאמן עליה מקל וחומר ומה אם הנדה שהיביין עליה כרת הרי הוא נאמן עליה. זו שאין חייבין עליה כרת אינו דין שיהא נאמן עליה. אמרו לו לא אם אמרת בנדה שיש לה היתר לאחר איסורה. תאמר בזו שאין לה היתר לאחר איסורה. ואומר (משלי ט) מים גנובים ימתקו וגו'. אמר להן רבי יהודה גזירת הכתוב היא (במדבר ה) והביא האישי את אשתו אל הכהן וגו' אמרו לו וכלכד בעדים:

הלכה ד משנה היו מעלין אותה לב"ד הגדול שבירושלים ומאיימין עליה כדרך שמאיימין על עידי נפשות ואומר לה בתי הרבה יין עושה הרבה שהוק עושה הרבה ילדות עושה הרבה שכינים הרעים עושין אל תעשי לשמו הגדול שנכתב בקדושה שימחה על דמים ואומר לפניך דברים שאינה כדי לשומען היא וכל משפחת בית אביה:

גמרא כשם שמאיימין עליה שתחזור בה כך מאיימין עליה שלא תחזור בה. ואומר לה בתי אם טהורה את דבריא לך שאת טהורה עמדי על בוריך שאין המים האילו דומין אלא לסם יבש שהוא נתון על גבי בשר חי ואינו מזויקו. מצא שם מכה התחיל מחלחל ויורד. רבי זבדיה התניה דרבי לוי הוה משתעי הדין עובדא ר' מאיר הוה יליף דריש בכנישתא דחמתא כל לילי שובא והוה תמה דהא איתתא יליפה שמעיה קלי. חד זמן עני דריש אזלת בעית מיעול לבייתה ואשכחת בוצינא מיטפי אמר לה בעלה הן הויית'. אמרה ליה מישמעא קליה דדרושא. אמר לה

[דף ה' ע"ב]

מכך וכך דלית ההיא איתתא עללה להכא לבייתה עד זמן דהיא אזלה ורקקה גו אפוי דדרושא. צפה ר"מ ברוח הקודש ועבד גרמיה חשש בעייניה. אמר כל איתתא דידעה מילחוש לעיינה תיתי תילחושי. אמרין לה מגירתא הא ענייתך תיעלין לביתך עבדי גרמיק לחשה ליה ואת רקקה גו עייניה. אתת לגביה אמר לה חכמה את מילחוש לעיינא. מאימתיה עליה אמרה ליה לא. אמר לה ורוקקין בגויה שבע זימנין והוא טב ליה. מן דרקקת אמר לה אזלין אמרין לבעליך חד זמן אמרת ליה והיא רקקה שבעה זימנין. אמרו לו תלמידיו רבי כך מבזין את התורה. אילו אמרת לן לא הוינן מייתי ליה ומלקין ליה ספסליה ומרציין ומרצייה ליה לאיתתיה. אמר לון ולא יהא כבוד מאיר ככבוד קונו. ומה אם שם הקודש שנכתב בקדושה אמר הכתוב שיימחה על המים בשביל להטיל שלום בין איש לאשתו. וכבוד מאיר לא כל שכן; פיסקא. ואומר לפניך דברים שאינן כדי לשומען היא וכל משפחת בית אביה. כגון מעשה ראובן בכלחה מעשה יהודה בתמר. (איוב טו) אשר חכמים יגידו אילו ראובן ויהודה. ולא כהדו מאבותם. ומה שכר נטלו על כך (שם) להם לבדם ניתנה הארץ ולא עבר זר בתוכם. כשבא משה לברכן (דברים לג) יחי ראובן ואל ימות. וזאת ליהודה. רבי חזקיה בשם ר' אחא רבי חייה דריש שלש מקראות לשבח. (בראשית לח) ותשב בפתח עינים ואיפשר כן. אפי' זונה שבזונות אינו עושה כן אלא שתלה איניה לפתח שכל העינים מצפות לו. אמרה לפניך רבון כל העולמים אל אצא ריקם מן הבית הזה. דבר אחר בפתח עינים שפיתחה לו את העינים שאמרה לו פנויה אני וטהורה אני. (שמואל א ב) ועלי זקן מאד וגו' ישכיבון כתיב. שהיו הנשים

מביאות קיניהן לטהר לבתיהן והיו משהין אותן. הקב"ה מעלה עליהן כאילו הן שוכבין אותן. אמר רבי תנחומא הרי היא דו מקנתר לון (שם) למה תבעטון בזבחי ובמנחתי. אין תימר עבירה המורה יש כאן מבריהן מן החמורה ומקנתרן בקלה. (שמואל א ה) ולא הלכו בניו בדרכיו ויטו אחרי הכצע. שהיו נוטלין מעשר ודנין. אמר רבי ברכי' מברכתא היתה עוברת והיו מניחין צרכיהן של ישראל והיו הולכין עוסקין בפרקמטיא:

הלכה ה משנה אם אמרה טמאה אני שוברת כתובתה ויוצאה אם אמרה טהורה אני מעלין אותה לשערי מזרח לשערי ניקנור

[דף ו' ע"א]

ששם משקין את הסומות ומטהרין את היולדות ומטהרין את המצורעין וכהן אוהו כבגדיה אם נקרעו נקרעו ואם נפרמו נפרמו עד שהוא מגלה את לבה וסותר את שערה ר' יהודה אומר אם היה לבה נאה לא היה מגלהו ואם היה שערה נאה לא היה סותרו:

גמרא כתיב (במדבר ה) והעמיד הכהן את האשה לפני ה'. זה שער ניקנור כל מקום שנאמר לפני ה' זה שער ניקנור. כתיב (שמואל א ב) אם יחטא איש לאיש וגו'. רבי חייה בר בא ורבי יהושע בן לוי. רבי חייה בר בא פתר קרייה בבועל. ורבי יהושע בן לוי פתר קרייה באשה. רבי חייה בר בא פתר קרייה בבועל ההין זן ומפרנס. ואת אתי על דעתך. ור' יהושע בן לוי פתר קרייה באשה ההין זן ומפרנס ואת תלית עינים על הורן. ומבזין על הספק. אמר ר' שמלאי בכל מקום שאת מוצא זנות את מוצא אנדרולמסי' באה בעולם. קרייא אמר מקרין ואחר כך מבזין. ומתניתא אמרה מבזין ואחר כך מקרין. אמר רבי אילי מכיון דכתיב (במדבר ה) והעמיד והעמידה וכי יושבת היית אלא מחמת עמידה הראשונה היה פורע את ראשה. מחלפה שיטתיה דרבי יודן. תמן (שם) הוא אמר האיש מכסין אותו מלפניו. והאשה מלפניה ומלאהרי'. והכא הוא אמר הכין. תמן מכל מקום למיתה היא מתוקנת. ברם הכא שמא תימצא טהורה ויתגרו בה פירחי כהונה. מחלפה שיטתהון דרבנן. תמן אינן אמרין האיש נסקל ערום ואין האשה נסקלת ערומה. והכא אינן אמרין הכין. תמן (ויקרא יט) ואהבת לרעך כמוך. יבור לו מיתה קלה שבקלות. ברם הכא (יחזקאל כג) ונוסרו כל הנשים ולא תעשינה כזימתכנה:

הלכה ז משנה היתה מכוסה בלבנים מכסה בשחורים היו עליה כלי זהב קטליות נזמים ומבעות מעבירים ממנה כדי לנוולה ואחר כך מביא

[דף ו' ע"ב]

חבל מצרי וקושרו למעלה מדדיה וכל הרוצה לראות בא ורואה הויץ מעבדיה ושפחותיה מפני שליכה גם בהן ושאר כל הנשים מותרות לראותה שנאמר (יחזקאל כג) ונוסרו כל הנשים ולא תעשינה כזימתכנה:

גמרא מתניתא בשאינן נאין לה. אבל אם היו נאין לה לא בדא. מביא חבל מצרי. ולמה חבל מצרי. אמר רבי יצחק לפי שעשת כמעשה מצרים. רבי ירמיה בעי חבל המצרי מעכב כפיפה מצרית מעכבת. משל מי הן באין. ייבא כיי דאמר רבי דרבי אמר אמת המים וחומת העיר ומגדלותיה וכל צורכי העיר באין משירי הלישכ' והכא כן:

הלכה ז משנה במידה שאדם מודד בה מודיין לו היא קישטה את עצמה לעביר' והמקום ניוולה היא גילתה את עצמה והמקום גילה עליה הירך התחילה בעבירה תחילה ואח"כ הבטן לפיכך ילקה הירך תחילה ואחר כך הבטן ושאר כל הגוף לא פלג:

גמרא תני בשם רבי מאיר במדה שאדם מודד בה מודדין לו. מאי טעמא (ישעיהו כז) בסאסאה בסאה סאה אין לי אלא סאה מניין לרבות תרקב וחצי תרקב וקב וחצי קב ורובע ותומן וחצי תומן ואוכלא. תלמוד לומר (ישעיהו ט) כי כל סאון סאון ברעש. ריבה כאן סאות הרבה. אין לי אלא דבר שהוא של מידה. מניין לפרוטות קטנות שהן מצטרפות לחשבון מרובה תלמוד לומר (קהלת ז) אחי' לאחת למצוא חשבון. בנוהג שבעולם אדם נכשל בעבירה שהיביין עליו מיתה בידי שמים. מת שורו אבדו תרנגולתו. נשברה צליחותו. נכשל באצבעו והחשבון מתמצה. דבר אחר אחת מתארעה לאחת והחשבון מתמצה וכמה הוא מיצוי חשבון עד אחת. תני בשם רבי מאיר כשם שיש דיעות במאכל ובמשתה כך יש דיעות באנשים. יש לך אדם זכוב נופל לתוך כוסו והוא נוטלו וזורקו ושותהו זה כשאר כל אדם שהוא רואה את אשתו מדברת עם שכניה ועם קרוביה. או יש לך אדם שפורח זכוב על גבי כוסו והוא נוטלו ושופכו ואינו טעמו זה הוא חלק רע באנשים שנתן עיניו בה לגרשה. ויש לך אדם זכוב שוכן על כוסו והוא נוטלו ומניחו כמות שהוא זה פפוס בן יהודה שנעל את הדלת בפני אשתו. אמרין לית נהיגין הוון אבהתך עבדין כן. יש לך אדם זכוב מת לתוך כוסו והוא נוטלו ומוצצו ושותהו. זה הרשע שהוא רואה את אשתו לכה גם כעבדי' ליכה גם בשפחותיה והוא מצוה עליה לגרשה שנאמר (דברים כד) ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר. הכתוב קראה אחר שאינו בן זוג של ראשון שהוא הוציא את אשתו משום ערוה והלה נכשל בה. אם זכה הוא

לשמים הרי הוא מגרשה. ואם לאו סוף שהיא קוברתו שנאמר (שם) או כי ימות האיש האחרון. ראוי היה זה למיתה שהאשה הזאת הכנים לתוך ביתו. שמואל אמר

[דף ז' ע"א]

פורשים מן המזנה. ואין פורשין מבתה. ואתייא כיי דמר רבי יוחנן אשת איש שזינתה הוולדות לבעל מפני שרוב בעילות מן הבעל. כתוב אחד אומר (במדבר ה) לצבות בטן ולנפיל לרך. וכתוב אחר אומר (שם) וצבתה בטנה ונפלה יריכה וכתוב אחר אומר (שם) בתת יי את ירכך נופלת ואת בטנך צבת. מקרא אחד מכריע שני מקראות. אמר רבי מנא כאן למעשה וכאן לתנאין. אמר רבי אבין ואפילו תימר כאן וכאן למעשה כאן וכאן לתנאין. לצבות בטן ולנפיל ירך לכוועל. וצבתה בטנה ונפלה ירכה לאשה. הדעת מכרעת ירך התחילה בעבירה תחלה ואחר כך הבטן לפיכך תלקה הירך תחלה ואחר כך הבטן ושאר כל הגוף לא פלט. רבי אבא בריה דרבי פפי עבד לה אפטרחה מה אם מידת הפורענות מעומה אבר אחד לוקה ושאר כל האיברים מרגישין. מדת הטובה המרובה על אחת כמה וכמה:

הלכה ח משנה שמשון הלך אחר עיניו לפיכך ניקרו פלשתים את עיניו אבשלום נתנוה בשערו לפיכך נתלה בשערו לפי שבא על עשר פילגשי אביו לפיכך ניתנו בו עשר לנביות שנאמר (שמואל ב יח) ויסובו עשרה נערים נושאי כלי יואב ולפי שנגב שלש גניבות לב אביו ולב בית דין ולב ישראל לפיכך נתקעו בו שלש שבטים שנאמר (שופטים יד) ויקח שלשה שבטים בכפו ויתקעם בלב אבשלום:

גמרא תני ר' אומר לפי שתחלת קלקלתו בעזה לפיכך עונשו בעזה. והכתיב (שופטים יד) וירד שמשון תמנתה. אמר רבי שמואל בר נחמן דרך נישואין היו. כתוב אחד אומר וירד שמשון תמנתה. וכתוב אחר אומר (בראשית לח) הנה חמוך עולה תמנתה. רב אמר תמנתה שתי תימניות היו אחת של יהודה ואחת של שמשון. רבי סימון אמר תמנתה אחת היא ולמה כתב בה עלייה וירידה. אלא של יהודה על ידי שהיתה לשם שמים. לפיכך כתיב בה עלייה. ושל שמשון על ידי שלא היתה לשם שמים כתיב בה ירידה. אמר ר' אייבו בר נגרי כגון הדא בית מעין שיורדין בה מפלגתה ועולין בה מטבריה. כתיב (שופטים יד) ויבואו עד כרמי תמנתה אמר רב שמואל בר רב יצחק מלמד שהיו אביו ואמו מראין לו כרמי תמנתה זרועים כאלים ואומרים לו בני כשם שכרמיהן זרועין כלאים. כך בנותיהם זרועות כלאים. (שם) ואביו ואמו לא ידעו כי מו"י הוא כי תואנה הוא מבקש מפלשתים. אמר רבי לעזר בשבעה מקומות כתיב לא תתחתן בם אמר רבי אבין לאסור

שבעה עממין והכא הוא אמר הכין. אמר ר' יצחק (משלי ג) אם ללצים הוא יליץ. כתיב (משלי ג) ותחל רוח י"י לפעמו במחנה דן

[דף ז' ע"ב]

בין צרעה ובין אשתאול תרין אמורין חד אמר בשעה שהיה רוח הקודש שורה עליו היו פסיעותיו כמצרעה לאשתאול. והורגה אמר בשעה שהיתה רוח הקודש שורה עליו היו שערותיו מקישות כזוג וקולן הולך כמצרעה לאשתאול. (שופטים כז) ויברכו י"י רבי הונא בשם רבי יוסי שהיתה תשמישו שוה לכל אדם. כתיב (שם) ואנקמה נקם אחת משתי עיני מפלשתים. אמר רבי אחא אמר לפניו רבנו של עולם תן לי שכר עיני אחת בעולם הזה ושכר עיני אחת מותקנת לי לעתיד לבוא. כתוב אחד אומר וישפוט את ישראל מ' שנה. וכתוב א' אומר (שם) והוא שפט את ישראל ד' שנה. אמר ר' אחא מלמד שהיו הפלשתים יראים ממנו ד' שנה לאחר מותו כדרך שהיו יראים ממנו ד' שנה בחייו: אבשלום נתנווה בשערו. ר' חנינא אמר כחרובית גדולה היה. יכול ככידון רבי ביבי בשם רבי יוחנן בדין בין היה עשוי. אמר רבי חנינא כד סלקית להכא נסבית איזורא דברי ואיזורא דחמרי מקפא כורתא דחרוביתא דארעא דישראל ולא מטון וקצית חד הרוב ונגד מלא ידווי דבש. אמר רבי יונתן יפה סיפסוף שאכלנו בנערותינו מפנקריסין שאכלנו בזקנותינו די ביומו אישתיני עלמא. אמר רבי חייא בר בא בראשונה היתה סאה ארבלית מוציאה סאה סולת. סאה קמה סאה קיבר סאה סובין סאה מורסן. וכדון אפילו חדא בהדא לא קיימא. כתיב (שמואל ב יא) וכאבשלום לא היה איש יפה בכל ישראל להלל מאד. יכול בכל תלמוד לומר מכף רגלו ועד קדקדו לא היה בו מום. כתיב (שמואל א ט) ולא היה בן ושמו שאול בחור וטוב ואין איש מבני ישראל טוב ממנו. יכול בכל תלמוד לומר (שם) משכמו ומעלה גבוה מכל העם. אבל באבנר מהו אמר (שמואל ב ג) הלא תדעו כי שר וגדול נפל ביום הזה מישראל. ואבנר למה נהרג. רבי יהושע בן לוי ורבי שמעון בן לקיש ורבנן. רבי יהושע בן לוי אמר על ידי שעשה דמן של נערים שהוק. (שמואל ב ב) יקומו נא הנערים וישחקו לפנינו. ר"ש בן לקיש אמר על ידי שהקדים שמו לשמו של דוד. הדא הוא דכתיב (שמואל ב ג) וישלח אבנר מלאכים אל דוד תחתיו לאמר למי ארץ כתיב מן אבנר לדוד. ורבנן אמרין על ידי שלא הניח לשאול להתפיים מדוד. הדא הוא דכתיב (שמואל א כד) ואבי ראה גם ראה את כנף מעילך בידי אמר ליה מה את בעי מן גלגוי דהדין בסירה הוערת וכיון שבאו למעגל אמר לו (שמואל א כו) הלא תענה אבנר גבי כנף אמרת בסירה הוערת הנית וצפחת בסירה הוערת ויש אומרים על ידי שהיתה ספק בידו למהות בנוב עיר הכהנים ולא מהיה: ולפי שנגב שלשה גניבות. לב אביו. ולב בית דין. ולב אנשי ישראל. לב אביו דכתיב (שמואל ב טו) ויהי מקץ ארבעים שנה. כל עצמו

של דוד לא מלך אלא ארבעים. וכא הוא אמר הכין. אלא בשעה ששאלו ישראל מלך. (שם) כי נדר נדר עבדך. א"ל ומה את בעי כדון. א"ל כתוב חד פיתק דתרין גוברין דנסבינון עימי. אמר ליה אמור לי למואן דאת בעיי ואנא כתוב. אמר ליה כתוב לה סתם ואנא למואן דבעיי אנא נסב. כתב ליה סתם.

[דף ה' ע"א]

אזל וצמת ליה תרין תרין גוברין עד דצמת ליה מאתן גוברין. הדא הוא דכתיב (שמואל ב טו) ואת אבשלום הלכו מאתים איש מירושלים קרואים והולכים לתומם קרואים מדוד והולכים לתומם מאבשלום ולא ידעו כל דבר מעצת אחיתופל. רבי הונא בשם רבי אחא וכולהו ראשי סנהדריות היו. וכיון דחמין מיליאי אתיין לידי חילופין. אמרין רבון כל העולמים נפלה נא ביד דוד ואל יפול דוד בדינו שאם אנו נופלין ביד דוד הרי הוא מרחם עלינו. ואם ח"ו יפול דוד בדינו אין אנו מרחמין עליו. הוא שדוד אמר (תהילים צה) פדה בשלום נפשי מקרב לי כי ברבים היו עמדי. ולב בית דין (שמואל ב טו) ויאמר אבשלום מי ישימני שופט הארץ וגו'. (שם) ויעש אבשלום כדבר הזה. ולב אנשי ישראל (שם) ויגנוב אבשלום את לב אנשי ישראל:

הלכה ט משנה וכן לענין הטובה מרים המתינה למשה שעה אחת שנאמר (שמות ב) ותתצב אחותו מרחוק לפיכך נתעכבו לה כל ישראל שבעת ימים במדבר שנאמר (במדבר יב) והעם לא נסע עד האסף מרים:

גמרא אמר רבי יוחנן פסוק זה ברוח הקודש נאמר ותתצב אחותו (עמוס ט) ראיתי את י"י נצב על המזבח. אחותו (משלי ז) אמור לחכמה אחותי את. מרחוק. (ירמיהו לא) מרחוק י"י נראה לי. לדעה (ישעיהו יא) כי מלאה הארץ דעה את י"י. מה יעשה לו. (ישעיהו יא) כי לא יעשה י"י אלהים דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים:

הלכה י משנה יוסף זכה לקבור את אביו ואין באחיו גדול ממנו שנאמר (בראשית כ) ויעל יוסף לקבור את אביו מי לנו גדול מיוסף שלא נתעסק בו אלא משה משה זכה בעצמות יוסף ואין בישראל גדול ממנו שנאמר (שמות יג) ויקח משה את עצמות יוסף עמו מי לנו גדול ממשה שלא נתעסק בו אלא הקדוש ברוך הוא שנאמר (דברים לד) ויקבור אותו בגיא מול בית פעור וגו' ולא על משה בלבד אמרו אלא בכל הצדיקים שנאמר (ישעיהו נח) והלך לפניך צדקך וכבוד י"י יאסף:

גמרא אמר ר' יצחק כבוד חי העולמים היה עמהן כתיב (בראשית נ) ויבואו עד גורן האמד. וכי יש גורן לאמד. אמר ר' שמואל בר נחמן חזירנו בכל המקרא ולא מצינו מקום ששמו אמד. אלא מהו אמד אלו הכנענים שהיו ראויין לידוש באמד. ובאי זו זכות ניצולו. בזכות (שם) וירא יושב הארץ הכנעני את האבל בנורן האמד. ומה חסד עשו עמו. רבי אלעזר אמר איזורים התיירו. רבי שמעון בן לקיש אמר קישרי כתפיהן התיירו. רבנן אמרוין זקפו קומתן. אמר רבי יודן בר שלום הראו באצבע ואמרו (שם) אבל כבד זה למצרים. ומה אם אילו שלא עשו חסד לא בידיהן ולא ברגליהן ראו מה פרע להן הקב"ה. ישראל שהן עושין חסד בידיהן וברגליהן עם גדוליהן ועם קמניהן על אחת כמה וכמה. אמר רבי אבהו כל אותן שבועים יום שבין איגרו' לאיגרות כנגד שבועים יום שעשו המצריים חסד אם אבינו יעקב. כתיב (שמואל ב א) ויקונן דוד את הקינה הזאת וגו' ויאמר ללמד לבני יהודה קשת. לא מסתברא דלא ללמד בני יהודה. מי היה. אלא אמר דוד כיון שהצדיקים מסתלקין השונאין באין ומתגרין בישראל. (שם) הלא היא כתובה על ספר הישר. תרין אמורין. חד אמר זה ספר בראשית. והרנה אמר זה חומש הפיקודים. מאן דאמר זה ספר בראשית ניהא. ומאן דאמר זה חומש פיקודים מה מלחמה היתה שם. (דברים י) ובני ישראל נסעו מבארות בני יעקן מוסרה שם מת אהרן. וכי במוסירות מת אהרן והלא בהר ההר מת. הדא היא דכתיב (במדבר לג) ויעל אהרן הכהן אל הר ההר וימת שם. אלא כיון שמת אהרן

[דף ה' ע"ב]

נסתלקו ענני כבוד וביקשו הכנענים להתגרות בישראל הדא היא דכתיב (במדבר כא) וישמע הכנעני מלך ערד יושב הנגב כי בא ישראל דרך האתרים. מהו דרך האתרים. שמע שמת אהרן התייר הגדול שלהן שהיה תר להן את הדרך. בואו ונתגרה בהן וביקשו ישראל לחזור למצרים ונסעו לאהריהן שמונה מסעות ורץ אהריו שבטו של לוי והרג בהן שמונה משפחות. אף הן הרגו ממנו ארבע. הדא היא דכתיב (דברי הימים א כו) לעמרמי ליצהר לחברוני לעוזיאל. אימתי חזרו בימי דוד. הדא היא דכתיב (תהילים עב) יפרח בימיו צדיק. אמרו מי גרם לנו כל הדמים הללו. אמרו על שלא עשינו חסד עם אותו הצדיק והלכו וקושרו לו הספד וגמלו לצדיק חסד. והעלה עליהן הכתוב כאילו מת שם ונקבר שם שגמלו לצדיק חסד (שמות יג) עמו רבי קריספא בשם ר' יוחנן עמו עם נפשך את עבד. אמר ר' המא בר חנינא משל למלך שהיה משיא את בנו ובא איפרכוס למעון באפיריון ולא הניחו לו. אמר המלך הניחו לו למחר הוא משיא את בתו ואני מכבדו כמה שכיבדני. ככתוב (בראשית מו) אנכי ארד עמך מצרים ואני אעלך גם עלה מה ת"ל גם עלה. אמר אותך אני מעלה ושאר כל השבטים אני מעלה מלמד שכל שבט ושבט העלה עצמות ראש שבטו עמו. תני בשם ר'

יודה אילולא שהדבר כתוב לא היה איפשר לאומרו. מלמד כשמת משה היה מוטל על כנפי שכינה בארבעת מיל מנחלת בני ראובן עד נחלת בני גד שמת בנחלת בני ראובן ונקבר בנחלת בני גד. ומניין שמת בנחלת בני ראובן שנאמר (במדבר לב) ובני ראובן בנו את חשבון ואת אלעלה ואת קריתים ואת נבו. וכתוב (דברים לב) עלה אל הר העברים הנה הר נבו ומות בהר אשר אתה עולה שמה. ומניין שנקבר בנחלת בני גד שנאמר (דברים לג) ולגד אמר ברוך מרחיב גד וגו' כי שם חלקת מהוקק ספון. והקב"ה היה אומר (שם) ויתא ראשי עם. ומלאכי שרת היו אומרים (שם) צדקת ה' עשה וישראל היו אומרים (שם) ומשפטיו עם ישראל. אילו ואילו היו אומרים (ישעיהו כז) יבא שלום ינחו על משכבותם הולך נכוהו:

פרק ב

הלכה א משנה היה מביא את מנחתה בכפיפה מצרית ונותנה על ידה כדי לייגע' כל המנחות תחילתן וסופן בכלי שרת וזו תחילת' בכפיפ' מצרית וסופה בכלי שרת כל המנחות מעונות שמן ולבונה וזו אינה מעונה לא שמן ולא לבונה כל המנחות באות מן החיטים וזו אינה באה אלא מן השעורים מנחת העומר אע"פ שהיא באה מן השעורים היא באה גרש וזו היתה באה קמה רבן גמליאל אומר כשם שמעשיה מעשה בהמה כך קרבנ' מאכל בהמה:

גמרא כתיב (במדבר ה) וביד הכהן יהיו מי המרים המאררים

[דף ט' ע"א]

מעתה כדי ליגעה. אלא כדי להטיל אימה עליה. מנחתה מלמד שהיא קדשה לשמה. כשם שהיא קדשה לשמה כך היא קדשה לשמו. ותני ר' חייא ופליג לקרב כליל אינה יכולה מפני שותפותה של אשה. לאכל אינה יכולה מפני שותפותו של איש. אמר ליה הקומץ יקרב לעצמו והשיריים קריבין לעצמן. ואת אמר מנחתה. ואלא מה דאישתעי קריא אישתעי' מתניתא. (במדבר ה) והביא את קרבנה עליה. בעלה מהו שיפריש עליה חוץ מדעתה. אחר מהו שיפריש עליה חוץ מדעתה. ייבא כיי דרבי יוחנן ארבעה מחוסרי כפרה מפרישין עליהן שלא מדעתן. ואילו הן הזב והזבה והמצורע והיולדת שכן אדם מפריש על בנו הקטן והוא נתון בעריסה. ניהא זב וזבה ומצורע. ויולדת. ויש קמנה יולדת. לא כן אמר רבי רדיפה ר' יונה בשם רב הונה עיברה וילדה עד שלא הביאה שתי שערות היא ובנה מתים. משהביאה שתי שערות היא חיה ובנה מת. מאי כדון. שכן אדם מפריש על בתו קמנה. מכיון שהביאה לו כבר יצאה מרשות אביה. אלא שכן אדם מפריש על אשתו

מסכת מכשירין פרק שלישי

א. המעלה אגדות בשביל שימתינו להיות אוגד בהן - הרי זה ב'כי יתן. המעלה פרותיו לגג ללותתן בטל ובגשמים - הרי זה ב'כי יתן. העלן מפני הכנימה וירדו עליהן טל וגשמים, אם שמח - ב'כי יתן. ורבי יהודה אומר: אי אפשר שלא לשמוח, אלא עודה טל וגשמים עליהן, אם חשב עליהן - הרי זה ב'כי יתן. אם לאו - אינן ב'כי יתן. חרש שוטף וקטן שהעלו פרותיהם לגג ללותתן בטל ובגשמים - הרי זה ב'כי יתן. העלן מפני הכנימה וירד עליהן טל וגשמים, אף על פי שחשבו - אינן ב'כי יתן. שיש להן מעשה ואין להן מחשבה:

ב. רבי חלפתא בן קוינא אומר: שום בעל בכי - טמא, משום שמרביצין עליו במים ואחר כך קולעין אותו. אמרו חכמים: אם כן יהא טמא לחלפתא בן קוינא, וטהור לכל ישראל. יהושע בן פרחיה אומר: חטים הבאות מאלכסנדריא - טמא מפני אנטליא שלהן. אמרו חכמים: אם כן יהא טמאות ליהושע בן פרחיה, וטהורות לכל ישראל:

ג. אמר רבי יוסי: בראשונה היו כריכות של קשואין ושל דלועין שבצפורי - טמאות, מפני שמקנחין אותן בספוג בשעה שעוקרין אותן. קבלו עליהן אנשי צפורי שלא יהו עושין כן. בראשונה היה גריס של פול ושל טופח של צפורי - טמא, מפני ששורין אותן במים בשעה שגורסין אותן. קבלו עליהן אנשי צפורי שלא יהיו עושין כן. הפרות מכל מקום - הרי הן בחזקת טהרה, אחד עובד כוכבים ואחד הכותי ואחד ישראל. אף על פי שאמרו: אין אדם רשאי לטמא פרותיו, התיירו לבעל הבית שהוא מטמא דבר מועט ונותן לתוך כפישה:

ד. כל האגדות של שוקים הבאין מבית השוקין - טמאין. ולא מקום אגד אמרו, אלא כלם, מפני שהיא מתרפרפת וחוזר ואוגדה; דברי רבי מאיר. רבן שמעון בן

גמליאל אומר: אם פדברי רבי מאיר, יהיו אלומות של שוקים - טהורות:

ה. האוג בכל מקום - הרי הוא בחזקת טמאה. הקשואין והדלועין התלווין בגמי על פתחי חנויות - הרי אלו טמאים. ירק הנמכר עם טרפסימון לפני חנוני - הרי זה טמא, מפני שמולפים עליו מים בשעה שמוכרים אותו. אתרוגי קסרין - הרי זה בחזקת טמאה:

ו. ביצי חנוני שמוכרין לח ויבש - הרי אלו טמאים; דברי רבי מאיר. ורבי יהודה מטהר. אמר רבי שמעון בן אלעזר: לא שהיה רבי מאיר מטמא לח ויבש, אלא שתינוק מטמאן במשקה שבצלוחית. כל הביצים - בחזקת טהרה, וביצת הבלן - בחזקת טמאה.

ז. וכיצד צדין דגים בטהרה? בין שצדן בחרס, ובין שצדן בכפיפה, ובין שצדן במצודה ולא נער את המצודה עליהן - הרי אלו בחזקת טהרה. ולעולם הן בחזקת טמאה, עד שיתכנו לצוד בטהרה. ואין עם הארץ נאמן לומר: 'לא נערתי את המצודה עליהן':

ח. דם השחין ובעבועות, ותמצית בשר ומי פרות, והמלח שנתמחו - לא מטמאין ולא מכשירין. מי רגלי בהמה - לא מכשירין. אמר רבי יוסי בר יהודה: אם קבלן בכלי - הרי הן מכשירין. אמר רבי יוסי: סח לי נימוס אחיו של רבי יהושע הגרסי: השוחט את העורב להתלמד בו - דמו מכשיר. ורבי אלעזר אומר: כל דם השחיטה - לעולם מכשיר. דם המת - מטמא בכל שהוא; דברי רבי מאיר. ורבי יוסי אומר: ברביעית. אמר רבי: נראין דברי רבי מאיר - בטמאה קלה, לטמא אחד ולפסל אחד. ודברי רבי יוסי - בטמאה חמורה, לטמא שנים ולפסל אחד:

ט. כל משקה המת - טהורין, חוץ מדמו. וכל מראה דמים - הרי אלו טמאין. אמר רבי יהושע בן קבוסאי: כל ימי היתתי קורא מקרא הזה (במדרב יט, ט): "והזה הטהור

על הטמא" - טהור אחד מזה על הטמא אחד. עד שבאתי לאוצר של יבנה, ומאוצר של יבנה למדתי: שטהור אחד מזה על מאה טמאין:

מסכת זבים פרק ראשון

א. הרואה ראיה אחת של זוב, בית שמאי אומרים: כשומרת יום פנגד יום. ובית הלל אומרים: כבעל קרי. אלו ואלו מודים: שטובל ואוכל את פסחו לערב כבעל קרי. אמרו בית הלל לבית שמאי: אי אתם מודים שהוא טובל ואוכל את פסחו לערב כבעל קרי? אמרו להן בית שמאי: אי אתם מודים שאם יראה למחר שהוא טמא, כשומרת יום כנגד יום שהיא טמאה? המסיט את הראיה, בית שמאי אומרים: תלוי. בית הלל אומרים: טהור. משקבו ומושבו, בית שמאי אומרים: תלוי. ובית הלל אומרים: טהור. ראה שתי ראיות, המסיט את שתייהן - טמא; כדברי בית שמאי. ובית הלל אומרים: המסיט את הראשונה - טהור, ואת השנייה - טמא. משקבות ומושבות שבין ראשונה לשנייה, בית שמאי מטמאין, ובית הלל מטהרין. ראה אחת מרבה כשתים, המסיט את כלה - טמא; דברי בית שמאי. ובית הלל אומרים: אין טמא אלא המסיט טפה אחרונה בלבד. אמר רבי עקיבא: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על הרואה שתים, או אחת מרבה כשתים, ובשני הפסיק, ובשלישי ראה אחת - שהוא זב גמור. על מה נחלקו? על שראה אחת בראשון, ובשני הפסיק, ובשלישי ראה שתים, שבית שמאי אומרים: זב גמור, ובית הלל אומרים: מטמא משקב ומושב, וצריך ביאת מים חיים, ופטור מן הקרבן:

ב. כשהיה רבי עקיבא מסדר הלכות לתלמידים, אמר: 'כל מי ששמע טעם על חבירו יבא ויאמר'. אמר לפניו רבי שמעון משום רבי אלעזר בר יהודה איש ברתותא: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על שראה אחת בראשון, ובשני הפסיק, ובשלישי ראה שתים - שאין זה זב גמור. על מה נחלקו?

על הרואה שתים, או אחת מרבה כשתים, ובשני הפסיק, ובשלישי ראה אחת. אמר לו: לא כל הקופץ משתבח, אלא הנותן את הטעם. אמר לפניו רבי שמעון: כך אמרו בית הלל לבית שמאי: מה לי כשראה שתים בתחלה ואחת בסוף, מה לי כשראה אחת בתחלה ושתים בסוף, אמרו להן בית שמאי: כשראה אחת בתחלה ושתים בסוף - בטל יום הטהור את הראיה, ויש בידו שתי ראיות. כשראה שתים בתחלה ואחת בסוף - הואיל ונזקק לספירת שכעה בטל הראיה את יום הטהור, ויש בידו שלשה ראיות. חזר רבי עקיבא להיות שונה כדברי רבי שמעון. רבי אלעזר ברבי ינאי אומר משום רבי אלעזר חסמא לפני רבי: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על שראה אחת בראשון, ואחת בשני, ובשלישי הפסיק, וכרביעי ראה אחת. ועל שראה אחת בראשונה, ובשני הפסיק, ובשלישי וכרביעי ראה שתים - שאין זה זב גמור. על מה נחלקו? על הרואה שתים, או אחת מרבה כשתים, ובשני הפסיק, בשלישי ראה אחת. אמר תלמיד אחד מתלמידי רבי ישמעאל לפני רבי עקיבא משום רבי ישמעאל: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על הרואה קרי בשני - שהוא סותר את שלפניו. ועל הרואה רביעי - שאין סותר אלא יומו. על מה נחלקו? על הרואה בשלישי:

ג. כל קרי שמטמא בכהנים - סותר בזב, ומתיר בתשמיש המטה בימי גמורו ובימי ספרו, ואינו סותר אלא יומו. ראה לאור שמיני - מונה בתחלה ומביא קרבן אחד. ראה יום שמיני - מונה בתחלה ומביא שתי קרבנות:

ד. כמה הוא כדי טבילה וספוג? כדי שירד ויטבל ויעלה ויסתפג. וכמה שעורה של ראיה מרבה? כדי שלש כמגדירין לשילח, שהן כדי שתי טבילות ושתי ספוגין. רבי שמעון אומר: כדי הקפת הכית מבפנים. משלו משל, למה הדבר דומה? לחבל של מאה אמה, ראה בתחלת מאה, ובסוף

ללכת ביצה המזוורת, ושכבת זרע קשורה
 כללן ביצה שאינה מזוורת. שכבת זרע אדמה
 - טהורה, והאשה תולה בה:

ג. זב, תולין אותו במאכל, ובכל מיני
 מאכל; דברי רבי עקיבא. רבי אלעזר בן
 פינחס אומר בשם רבי יהודה בן בתירא:
 החלב והגבינה, ובשר שמן, וזין ישן,
 וגריסין של פול, וביצים, ומוריס - מרגילין
 לדבר זיכה. תינוק - תולין לו בחמשה
 דברים; במאכל ובמשתה, במשא ובקפיצה,
 בחלי שלו ושל אמו. רבי שמעון בן יהודה
 אומר משום רבי שמעון: כשם שתולין
 שכבת זרע מעת לעת, כך למראה ולהרהור
 מעת לעת. אבל למאכל ולמשתה למשא
 ולקפיצה - תולין לו כל זמן שהוא מצטער:

ד. עובד כוכבים שראה קרי ונתגיר - מיד
 מטמא בזיבה. במה דברים אמורים? בזמן
 שנתגיר מהול. אבל מל ואחר כך ראה -
 תולין לו כל זמן שהוא מצטער, בין עובד
 כוכבים ובין ישראל:

ה. המוצא מת משכב לרחבה של דרך;
 לנזיר ולעושה פסח - טהור. ולתרומה -
 טמא. במה דברים אמורים? שאין שם מקום
 לעבור. אבל יש שם מקום לעבור, אף
 לתרומה - טהור. במה דברים אמורים?
 במהלך ברגליו. אבל בטעון וברכוב - טמא,
 שמהלך ברגליו אפשר לו שלא לגע ושללא
 יאהיל ושללא יסיט, אבל בטעון וברכוב אי
 אפשר לו שלא יגע ושללא יאהיל ושללא
 יסיט. במה דברים אמורים? כשמצאוהו
 שלם. אבל במשבר ומפרק - טהור, שמא
 בין הפרקים עבר. ובקבר, אף על פי
 שמשבר ומפרק - טמא, שהקבר מצרפו.
 במה דברים אמורים? בטמאת התהום. אבל
 בטמאה ידועה - טמא. אי זו היא טמאת
 התהום? שלא הכיר בה אחד בסוף העולם,
 אבל הכיר בה אחד בסוף העולם - אין זה
 טמאת התהום. מצאו טמון בתוך או בעפר
 או בצורות - הרי זו טמאת התהום. אבל
 הנקבר במים ובאפלה ובנקיקי הסלעים -

חמשים, ובסוף מאה - הרי זה זב גמור. ראה
 בתחלת מאה, ובתוך חמשים, ובתוך מאה.
 או בתחלת מאה, ובתוך חמשים, ובסוף
 מאה. או בתחלת מאה, ואחר חמשים, וסוף
 מאה - אין זה זב גמור. היה מפסיק יותר -
 כל שכן הוא טמאתו. זה הכלל: כל זמן
 שהיא מרבה - כל שכן הוא טמאתו. ראה
 שלש ראיות, אם אין בין ראשונה לשלישית
 כדי טבילה וספוג - אין בידו אלא אחת.
 ראה אחת מרבה כשתים, אם יש מתחלתה
 ועד סופה כדי טבילה וספוג - יש בידו שתי
 ראיות, ואם לאו - אין בידו אלא אחת. ורבי
 יוסי אומר: בין כן ובין כך - אין בידו אלא
 אחת. ומודה רבי יוסי: שאם ראה אחת בין
 השמשות, אף על פי שאין ביניהן כדי
 טבילה וספוג - יש בידו שתי ראיות, מפני
 ששני ימים חולקים אותה. וכן היה רבי יוסי
 אומר: ראה אחת בין השמשות - ספק
 לטמאה ופטור מן הקרבן. שתיים בין
 השמשות - ספק לטמאה ולקרבן. אחת ודאי
 ושתיים בין השמשות, או שתיים בין
 השמשות ואחת ודאי, שתיים ודאי ואחת בין
 השמשות, או אחת בין השמשות ושתיים
 ודאי - ודאי לטמאה ולקרבן:

מסכת זבים פ"ק שני

א. העובדי כוכבים והגר תושב - אינן
 מטמאין בזיבה, ואף על פי שאינן מטמאין
 בזיבה - טמאין כזבין לכל דבריהם. ושורפין
 עליהן את התרומה, ואין חיבין עליהן על
 טמאת מקדש וקדשיו. טומטום
 ואנדורוגינוס שראו לכן או אדם - אין
 שורפין עליהן את התרומה, ואין חיבין
 עליהן על טמאת מקדש וקדשיו. ראו לכן
 ואדם כאחד - שורפין עליהן את התרומה,
 ואין חיבין עליהן על טמאת מקדש וקדשיו.
 הנוגע בלכן ואדם, ונכנס למקדש - פטור.
 הוא עצמו שנגע בלכן ואדם, ונכנס למקדש
 - פטור. היה מונה ללכן וראה אדם, לאדם
 וראה לכן - הרי זה אינו סותר:

ב. ומה בין זב לשכבת זרע? זב בא מבשר
 המת, שכבת זרע מבשר החי. זב דומה

תּוֹסֶפֶת

הַשָּׁלֵם

אין זה קָבַר הַתְּהוֹם. אין קָבַר הַתְּהוֹם אֶלָּא לְמַת בַּלְבָּד:

חֹמֶר בְּמִצְרַעַת, שֶׁהַמִּצְרַעַת מִטְּמֵאָה בְּכִיּוּתָהּ, וְטֻעוֹנָה הַזֹּאת מִיַּם חַיִּים, מֵה שְׂאִיִן כֵּן בְּזִבְחָהּ:

מִסְכַּת זָבִים פָּרָק שְׁלִישִׁי

מִסְכַּת זָבִים פָּרָק רְבִיעִי

א. חֹמֶר בְּזָב שְׂאִיִן בְּזִבְחָהּ, וְכֵה שְׂאִיִן בְּזָב. שֶׁהֲזָב - טֻעוֹן בִּיאַת מִיַּם חַיִּים, וְהַזִּבְחָה - אֵינָה טֻעוֹנָה בִּיאַת מִיַּם חַיִּים. זָב - מִטְּמֵא בְּזִבְחָתָהּ בֶּן יוֹמוֹ, וְזִבְחָהּ - לַעֲשֶׂרֶת יָמִים. זָב - אִם רָאָה שְׁלֹש רְאִיּוֹת לַיּוֹם אֶחָד - טְמֵא. וְזִבְחָהּ - אֵינָה טְמֵאָה אֶלָּא בְּשֵׁלֶש רְאִיּוֹת לַשְּׁלֹשָׁה יָמִים. זָב - אֵין הַיָּמִים שְׁלוֹ עוֹמְדִין לְפָנָיו, מֵה שְׂאִיִן כֵּן בְּזִבְחָהּ. זָב - נִזְקֵק לְסְפִירַת שְׁבַעָה בְּשִׁתֵּי רְאִיּוֹת, מֵה שְׂאִיִן כֵּן בְּזִבְחָהּ. זָב - אֵין מִיֵּנוּ סוֹתְרוֹ, מֵה שְׂאִיִן כֵּן בְּזִבְחָהּ. זָב - מִטְּמֵא בְּלֶבֶן, מֵה שְׂאִיִן כֵּן בְּזִבְחָהּ: חֹמֶר בְּזִבְחָהּ מִבְּזָב, שֶׁהַזִּבְחָהּ מִטְּמֵאָה מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב בְּרִאֵיהָ כֹּל שְׁהוּא, וְשׁוֹמְרַת יוֹם כִּנְגַד יוֹם - בְּכָל שְׁהוּא. וְאֶסוּרָה בְּתִשְׁמִישׁ הַמַּטָּה, וּמִטְּמֵאָה אֶת בּוֹעֵלָהּ, וּמִטְּמֵאָה מֵעֵת לַעֲתָה, וּמִטְּמֵאָה מִבְּפָנִים כְּבַחוּץ, וּמִטְּמֵאָה בְּאוֹנְסִין, וּמִטְּמֵאָה בְּאֵדָם. מֵה שְׂאִיִן כֵּן בְּזָב:

א. טְמֵא הַמִּכָּה אֶת הַטְּהוֹר, וְטְהוֹר שֶׁמִּכָּה אֶת הַטְּמֵא, בְּגִדֵי טְהוֹר - טְמֵאִים; דְּכָרִי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: טְהוֹר הַמִּכָּה אֶת הַטְּמֵא, בְּגִדֵי טְהוֹר - טְהוֹרִין. טְמֵא הַמִּכָּה אֶת הַטְּהוֹר, בְּגִדֵי טְהוֹר - טְמֵאִים, שְׂאֵם יִמְשֵׁף הַטְּהוֹר, הֵרִי הַטְּמֵא נוֹפֵל. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: תִּקְעוּ - טְמֵא. וְתִקְוּ - טְהוֹר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: טְטַרְקִי שְׁשִׁנֵּי רִאשִׁיָּהּ נוֹגְעִים בְּאֶרֶץ, וְאִמְצָעִיתָהּ רֹפֶפֶת, וְהַטְּמֵא וְהַטְּהוֹר יוֹשְׁבִים עָלֶיהָ, בְּגִדֵי טְהוֹר - טְהוֹרִין. וְחֻכְמִים אוֹמְרִין: עַד שִׁיְהֶא זֶה מִגִּיף וְזֶה פּוֹתַח, וְעַד שִׁיְהֶא זֶה מוֹשֵׁף הֵילָךְ וְזֶה מוֹשֵׁף הֵילָךְ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עַד שִׁיְהֶא הַטְּהוֹר מַעֲלָה אֶת הַטְּמֵא. רַבִּי שְׁמַעוֹן מְטַהֵר. וּמִוֹדָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּשָׁנִים שֶׁהָיוּ טוֹחֲנִין בְּרַחֲתִים שֶׁל יָד אוֹ (בְּרַחֲתִים) שֶׁל חֲמוֹר, אוֹ טוֹעֲנִין בְּזִמְן שְׁמִשְׁאָן כְּבֹד, בְּגִדֵי טְהוֹר - טְמֵאִין:

ב. חֹמֶר בְּזָב שְׂאִיִן בְּטְמֵא-מֵת, וּבְטְמֵא-מֵת מֵה שְׂאִיִן בְּזָב. שֶׁהֲזָב עוֹשֶׂה מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב לְטְמֵא אֶדָם וּלְטְמֵא בְּגִדִים, וְעַל גִּבּוֹ מִדָּף, וּמִטְּמֵא כָּלִי שֶׁטֶף וְכָלִי חֶרֶס מִקֶּף צְמִיד פְּתִיל בְּהֶסֶט. זוֹכֵר וְרָקוּ וּמִימֵי רְגָלָיו - מִטְּמֵאִין טְמֵאָה חֲמוּרָה, וּמִטְּמֵאִין אוֹכְלִין וּמִשְׁקִין, וְכָלִי שֶׁטֶף בְּמַגֵּעַ, וְכָלִי חֶרֶס בְּהֶסֶט. וְחֵיב בְּקִרְבָּן, וְטֻעוֹן בִּיאַת מִיַּם חַיִּים, מֵה שְׂאִיִן כֵּן בְּטְמֵא מֵת. חֹמֶר בְּטְמֵא מֵת, שֶׁטְמֵא מֵת טֻעוֹן הַזֹּאת שְׁלִישִׁי וְשִׁבְעִיעִי, מֵה שְׂאִיִן כֵּן בְּזָב:

ב. צִיּוּתוֹ שֶׁל טְמֵא עַל גִּבּוֹ טְהוֹר - טְהוֹר. צִיּוּתוֹ שֶׁל טְהוֹר עַל גִּבּוֹ טְמֵא, אִם עָמַד טְמֵא - טְהוֹר, וְאִם עָמַד טְהוֹר - טְמֵא. צִיּוּתוֹ שֶׁל טְמֵא עַל גִּבּוֹ צִיּוּתוֹ שֶׁל טְהוֹר, אִם עָמַד טְמֵא - טְהוֹר. אִם עָמַד טְהוֹר - טְמֵא. צִיּוּתוֹ שֶׁל טְהוֹר עַל גִּבּוֹ צִיּוּתוֹ שֶׁל טְמֵא, בֵּין שְׁעָמַד טְמֵא בֵּין שְׁעָמַד טְהוֹר - טְהוֹר:

ג. חֹמֶר בְּזָב מֵה שְׂאִיִן בְּמִצְרַעַת, וּבְמִצְרַעַת שְׂאִיִן בְּזָב. חֹמֶר בְּזָב, שֶׁזָּב מִטְּמֵא בְּהֶסֶט וְטֻעוֹן בִּיאַת מִיַּם חַיִּים, מֵה שְׂאִיִן כֵּן בְּמִצְרַעַת. חֹמֶר בְּמִצְרַעַת, שֶׁהַמִּצְרַעַת מִטְּמֵא בְּכִיּוּתָהּ וְטֻעוֹן הַזֹּאת מִיַּם חַיִּים, מֵה שְׂאִיִן כֵּן בְּזָב. חֹמֶר בְּזִבְחָהּ שְׂאִיִן בְּמִצְרַעַת, וּבְמִצְרַעַת מֵה שְׂאִיִן כֵּן בְּזִבְחָהּ. שֶׁהַזִּבְחָהּ מִטְּמֵאָה בְּהֶסֶט, וּמִטְּמֵאָה אֶת בּוֹעֵלָהּ, מֵה שְׂאִיִן כֵּן בְּמִצְרַעַת.

ג. שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים רַבִּי אֱלִיעֶזֶר חֲסָמָה מְשׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַהֵרִין. נִדְּהָ שִׁישְׁבָה עִם הַטְּהוֹרָה בְּמַטָּה, כִּפְּהָ שְׁכַרְאָשָׁה - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר חֲסָמָה מְשׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא, וְחֻכְמִים מְטַהֵרִין. נוֹטְלַת עֲרֻבָה מְלֵאָה בְּגִדִים בְּזִמְן שְׁמִשְׁאָה כְּבֹד, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר חֲסָמָה מְשׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא, וְחֻכְמִים מְטַהֵרִין. יֹשֵׁב בְּסִפְיָנָה, כְּלִים שְׁכַרְאָשׁ הֵנֶס בְּסִפְיָנָה, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר חֲסָמָה מְשׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא, וְחֻכְמִים מְטַהֵרִים:

מִסְכַּת זְבִים פֶּרֶק חֲמִישִׁי

א. הַחֲמִירָה הַתּוֹרָה בְּאוֹכְלֵינּוּ וּמִשְׁקֵינּוּ וּמִדָּף שֶׁעַל הַזְּבִין, מִן אוֹכְלֵינּוּ וּמִשְׁקֵינּוּ וּמִדָּף שֶׁתַּחַת הַזְּבִי, מִמִּשְׁכָּב וּמוֹשָׁב שֶׁעַל הַזְּבִי. בְּמִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב שֶׁתַּחַת הַזְּבִי, מִן אוֹכְלֵינּוּ וּמִשְׁקֵינּוּ וּמִדָּף שֶׁתַּחַת הַזְּבִי. בְּמִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב שֶׁתַּחַת הַזְּבִי, מִן הָאֲדָם שֶׁתַּחַת הַזְּבִי. בְּאֲדָם בֵּין מַתַּחַת בֵּין מַעַל הַזְּבִי, מִמִּשְׁכָּב וּמוֹשָׁב שֶׁעַל הַזְּבִי:

ב. רַב הֵטְמָא עַל הַטְּהוֹר אוֹ עַל מִקְצָתוֹ, בֵּין זָבִי בֵּין בְּמִשְׁכָּב - טְמֵא. מִקְצַת טְמֵא עַל הַטְּהוֹר אוֹ עַל מִקְצָתוֹ, מִקְצַת טְהוֹר עַל הֵטְמָא אוֹ עַל מִקְצָתוֹ, בְּזָב - טְמֵא, וּבְמִשְׁכָּב - טְהוֹר. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: מִקְצַת טְהוֹר עַל הֵטְמָא, אֵף בְּזָב - טְהוֹר:

ג. וְאֵלוּ הֵן חֲבוּרֵינּוּ: הַשְּׁנַיִם וְהַצִּפְרָנִים וְהַשְּׁעָר שֶׁלֹּהֶן. וְאֵלוּ הֵן מִקְצָתָם: רִאשֵׁי אֲצָבָעוֹת יָדַיִם וְרַגְלָיִם. כִּיחֹ וְנִיעֹ וְרִירוֹ, וְמִי הָאֵף שְׁלוֹ - הָרִי הֵן כְּרָקוֹ. דְּמַעַת עֵינָיו וְדָם מִגִּפְתּוֹ, וְהַחֲלָב בְּאִשָּׁה - מִטְּמֵאִין טְמֵאִין מִשְׁקָה. זָבִי וְרָקוֹ וְיָמִי רַגְלָיו - מִטְּמֵאִין טְמֵאָה חֲמוּרָה. זַעֲה וְלִחָה סְרוּחָה, וְהָרְעִי - טְהוֹרִין מְכֻלָּם. וְכֵן דָּם הַיּוֹצֵא מִפִּי וּמִפִּי הָאֵמָה שְׁלוֹ - טְהוֹרִין. שִׁכְבַת זָרְעוֹ, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אֵין מִטְּמֵאִין בְּמִשְׁאֵא. וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: מִטְּמֵא בְּמִשְׁאֵא, שְׂאִי אִפְשֵׁר לְשִׁכְבַת זָרַע בְּלֹא צִחְצוּחֵי זִיכָה. הַנּוֹגַע בְּמִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב שֶׁל זָב וְזָבָה נִדָּה וְיֹולֶדֶת וּמִצְרַע - מִטְּמֵאִין שְׁנַיִם וּפּוֹסְלִין אֶחָד. אֶחָד הַנּוֹגַע וְאֶחָד הַמְּסִיט וְאֶחָד הַנוֹשֵׂא וְאֶחָד הַנּוֹשֵׂא, וּמְסִיט אֵין בֵּהֶם:

ד. בְּזָבִי שֶׁל זָב, וּבְרָקוֹ, וּבְשִׁכְבַת זָרְעוֹ, וּבְמִימֵי רַגְלָיו, וּבְדָם הַנִּדָּה - מִטְּמֵא שְׁנַיִם וּפּוֹסֵל אֶחָד. אֶחָד הַנּוֹגַע וְאֶחָד הַמְּסִיט. וּמְסִיטוֹ וְנוֹשֵׂא וְנוֹשֵׂא אֵין לָהֶם. אֵין לָךְ דְּבָר שְׂאֵין בוֹ רוּחַ חַיִּים שֶׁמְטַמֵּא בְּהַפְסֵט, וְאֵין דְּבָר מְסִיט אֶת הֵטְמָא מִטְּמֵא אֶלֶא שִׁישׁ בוֹ רוּחַ חַיִּים:

ה. הַנּוֹגַע בְּצִמְרֵי נְבִלָה וּבְנִימֵי מִרְכָּב, וּבְמִי חֲטָאת שִׁישׁ בֵּהֶן כְּדִי הַזֵּיה - מִטְּמֵא שְׁנַיִם

ד. זָב שֶׁהִיָּה מְטָל עַל חֲמֵשׁ כְּפִיּוֹת לְרַחֲבָן - כֶּלֶן טְהוֹרִין, שְׂאֵין אֶחָד מֵהֶן נוֹשֵׂא אֶת רַבּוֹ. וְאִם הִיָּה אֲמָצְעִי גְבוּהָ - טְמֵא, מִפְּנֵי שֶׁרַבּוֹ נוֹשֵׂא עָלָיו. וּמוֹדָה רַבִּי שְׁמַעוֹן שְׂאֵם יֹושֵׁב עַל גְּבִי גָשִׁישׁ שֶׁל מְטָה, וְטְלִית תַּחַת שְׂתִי רַגְלָיו שֶׁל גָּשִׁישׁ - שְׁטֵמָאוֹת. וּבְבִהֶמָה תַּחַת שְׂתִי רַגְלָיִם וְיָד אַחַת, אוֹ תַּחַת שְׂתִי יָדַיִם וְרַגְלֵי אַחַת - שְׁטֵמָאָה:

ה. זָב שֶׁהִקִּישׁ עַל אֵילָן שִׁכְחוּ רַע אוֹ עַל שׂוֹכָה שִׁכְחָה רַע, וְנִפְלוּ מִמֶּנּוּ פְּגִין אוֹ שׂוֹכּוֹת, וְעֲלִיָּהֶן מִשְׁקָה טּוֹפָח - טְמֵאִין. הַקִּישׁ עַל גְּבִי תַנּוּר וְנִפֵּל הַיִּמְנוֹ כִּכּר תְּרוּמָה - טְהוֹר. וְאִם הִיָּה חֲרָס מְדַבֵּק בוֹ - טְמֵא. הַשְּׂדֵה, וְהַתְּבָה, וְהַמְגַדֵּל, אֵף עַל פִּי שֶׁהֵן בְּאֵין בְּמִדָּה - טְמֵאִים. וְרַבִּי נַחֲמִיָּה וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מְטַהְרִין בְּאֵלוֹ. וְאִם הָיוּ נְסוּטִין - טְמֵאִין. זֶה הַכֶּלֶל: כֹּל שֶׁהוּא מִכַּח הַסֵּטָה - טְמֵאָה, וּמִכַּח רַעְדָּה - טְהוֹר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עַל קוֹרוֹת בֵּית הַבַּד, בְּזִמְן שֶׁהִיא נִפְרָצָת - טְהוֹרָה. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: אֵף עַל קוֹרוֹת הַבְּלִנְיִם, בְּזִמְן שֶׁהִיא מְפַקְפֶקֶת וְאֵינָה נִשְׁמָטָה:

ו. הַזָּב בְּכַף מֵאֲזִינִים, וּמִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב בְּכַף שְׁנִיָּה, אִם הַזָּב כּוֹרַע - מִטְּמֵאִין אֶחָד וּפּוֹסְלִין אֶחָד. אִם הָיוּ הֵן מְכַרְעִין - מִטְּמֵאִין שְׁנַיִם וּפּוֹסְלִין אֶחָד. בְּאֲדָם, בֵּין שֶׁהַזָּב מְכַרְעֵי וּבֵין שֶׁכָּרַע אֶת הַזָּב - מִטְּמֵאִין שְׁנַיִם וּפּוֹסֵל אֶחָד. הַזָּב בְּכַף מֵאֲזִינִים, וְאוֹכְלֵינּוּ וּמִשְׁקֵינּוּ בְּכַף שְׁנִיָּה, כְּרַע הַזָּב - מִטְּמֵאִין אֶחָד וּפּוֹסֵל אֶחָד. כְּרַעוֹ הֵן - טְהוֹרִין. פֶּרֶשׁ - מִטְּמֵא אֶחָד וּפּוֹסֵל אֶחָד. וְאִם אֵינוֹ יָדוּעַ, אֵף עַל פִּי שְׂאֵין גְּבוּהֵין מִן הָאֲרָץ אֶלֶא כֹּל שֶׁהוּא - נֹתְנִין עֲלֵיהֶן חוּמְרֵי נִשְׂא וְחוּמְרֵי נוֹשֵׂא:

ז. יֹושֵׁב עַל גְּבִי קוֹרָה, הַכֵּלִים שֶׁבְּעַקֵּל - טְמֵאִין. עַל הַמְּכַבֵּשׁ שֶׁל כּוֹבֵשׁ, בְּזִמְן שֶׁהוּא טְעוֹן בְּאֲבָנִים, כֵּלִים שֶׁתַּחְתּוּי - טְהוֹרִין. וְרַבִּי נַחֲמִיָּה מְטַמֵּא. בְּזִמְן שֶׁהוּא חֹזֵר בְּכֵלִים, כֵּלִים שֶׁתַּחְתּוּי - טְמֵאִין:

ז. האוכל אבר מן החי מן הבהמה מן החיה ומן העופות טמאים - הרי זה לוקה שמונים; דברי רבי יהודה. ורבי אלעזר וחכמים אומרים: אינו לוקה אלא ארבעים; האוכל אבר מן החי מן הבהמה מן חיה, מעופות טהורין - כל שהוא. ומן הטמאין - עד שיהיו בו פזית.

מסכת טבול יום פרק ראשון

א. המכניס חלות בין להפרישן בין שלא להפרישן, פָּרְשׁוּ וְאַחַר כֵּךְ נִשְׁכַּן - נפסלות במנין. מוסיף עליהן הארז וגריס של טפית, בזמן שאינן קלופין. רבי שמעון אומר: אף פולין הגמלונין פיוצא בהן - טהורין באב הטמאה ואין צריך לומר בטבול יום; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: טהורין בטבול יום וטמאין בכל הטמאות. מוסיף עליהן הארז וגריס של טפית, בזמן שהן קלופין. התבלין והשנוניות - חבור בטבול יום ואין צריך לומר בכל הטמאות. רבי שמעון בן גמליאל אומר, רבי מאיר היה אומר: במה דברים אמורים? בכפרות של בעל הבית, אבל בכפרות של נחתום - אינו טמא אלא הקצח והשומשמן והשנוניות בלבד.

ב. אחד משקה שנטמא באב הטמאה ואחד משקה שנטמא בולד הטמאה - הרי הוא תחלה לעולם. מטמא חברו וחברו את חברו אפלו הן מאה, חוץ ממשקה טבול יום, שהן פוסלין ואינן מטמאין.

ג. חמר בידיים מטבול יום, שהידיים מטמאות אחד ופוסלות אחד בקדש, ופוסלות את החלין שנעשו על טהרת תרומה, ומטמאות את המשקין לעשות תחלה. ויש ידים שמטמאין אוכלי חלין, באלו ידים? בידיים תחלות, וכל שאינו חבור בטבול יום - חבור בידיים. חמר באוכלין שאין במשקין, ובמשקין מה שאין באוכלין, שהאוכלין יש להן ידות ואין צריכה מחשבה לאוכלין, וספיקן לטמא אחרים - טמא, ואין להם טהרה מטמאתן. חמר במשקין, שהמשקין לעולם תחלה,

ופוסל אחד, שאי אפשר לנוגע שלא יסית. פֶּרֶשׁ - מטמא אחד ופוסל אחד. בקרן של נבלה, ובעץ של מרכב, ובמי חטאת שאין בהם כדי הזאה - מטמא אחד ופוסל אחד. הנוגע בבוטל נדה ובעבודת כוכבים - מטמא אחד ופוסל אחד בין אדם בין כלים. פֶּרֶשׁ - מטמא אחד ופוסל אחד. עבודת כוכבים - כשרץ, ומשמשיה - כשרץ. רבי עקיבא אומר: כנדה, ומשמשיה - כשרץ, שנאמר (ישעיה ל, כב): "תורם כמו דוה צא תאמר לו" - מה נדה מטמאה במשא, אף עבודת כוכבים מטמא במשא. המכניס ראשו ורבו לבית עבודת כוכבים - טמא. כלי חרס שהכניס אורו לבית עבודת כוכבים - טמא. הספסלין והקתדראות שהכניס רבן לבית עבודת כוכבים - טמא. יין שהעובד כוכבים מנסכו, אם יש בו פזית - מטמא טמאה חמורה, ואם לאו - אינו מטמא טמאה חמורה אלא טמאת משקין בלבד:

ו. האוכל מנבלת עוף טהור, מן העצמות ומן הגידים, מן השלל של ביצים, מן הדם ובשר מן החי - טהור. מן האשכול של ביצים, ומן הקרקבן ובני מעים, או שהמחה את החלב וגמעו - טהור. פרכה בחזרת ובלעה - טמא. פסיב ובלעה - טהור. הקיאה והיא בבית הבליעה - מטמא אחד ופוסל אחד. הקיאה וחרור ובלעה והיא בבית הבליעה - מטמא שנים ופוסל אחד. בלעה ואין בה פזית - טהור מכלום. נטל צפור ואכלה, אם יש בה פזית - טמא, ואם לאו - טהור: נבלת הבהמה בפניו בתוך פיו - טמא, ובבית הבליעה - טהור. נבלת העוף בפניו ובתוך פיו - טהור. ובבית הבליעה - טמא. נמצאת אומר: במקום שזו מטמאה - זו מטהרת, ובמקום שזו מטהרת - זו מטמאה. נבלת עוף טמא - ככחצי פרס לפסל את הגויה. וזו אחד משלשה עשר דבר שבין נבלת עוף טהור ובין נבלת עוף טמא. נבלת עוף טמא, פזית - בבית הבליעה, כביצה - לטמא טמאת אוכלין; דברי רבי יהושע. רבי אלעזר אומר: זה וזה פזית. ורבי חנינא אומר: זה וזה כביצה:

לְטַמֵּא אֶת הַמְּשָׁקִים לַהֲיֹת תַּחֲלָה, וְאֵת הָאוֹכְלִין לַהֲיֹת שְׁנַיִם, וְלְטַמֵּא כָּלִי שְׁטָף מְאֻחָרִיו וְכָלִי חָרָס מְאֻחָרִיו. וַיֵּשׁ מֵהֶם שְׁנַעֲשׂוּ אֵב הַטְּמֵאָה לְטַמֵּא אָדָם, לְטַמֵּא בְּגָדִים, וּמְטַמְּאִין בְּכֹל שֶׁהוּא, מֵה שְׂאִין כֵּן בְּאוֹכְלִין. חֲמֵר בְּמִים מֵה שְׂאִין בְּמִשְׁקִין וּבְמִשְׁקִין מֵה שְׂאִין בְּמִים, שֶׁהַמִּים נַעֲשִׂין אֵב הַטְּמֵאָה לְטַמֵּא אָדָם וְלְטַמֵּא בְּגָדִים, וּפּוֹסְלִין אֶת הַמְּקֻנָּה בְּשִׁלְשֵׁת לֹגִין, וְאֵת הַגּוֹף בְּשִׁלְשֵׁת לֹגִין, מֵה שְׂאִין כֵּן בְּמִשְׁקִין. חֲמֵר בְּמִשְׁקִין שֶׁהַמְּשָׁקִין אֵין לָהֶם טְהָרָה מִטְּמֵאָתָן, וְאֵין טְהוֹרִין בְּגוֹף, וּפּוֹסְלִין אֶת הַמְּקֻנָּה בְּשִׁנּוּי מְרָאָה, מֵה שְׂאִין כֵּן בְּמִים.

ד. אַחֲרֵי כָּלִים שֶׁנִּטְמָאוּ בְּמִשְׁקִין, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מְטַמְּאִין אֶת הַמְּשָׁקִין וְאֵין פּוֹסְלִין אֶת הָאוֹכְלִין, וְהִלְכָה כַּדְּבָרִיו. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: מְטַמְּאִין אֶת הַמְּשָׁקִין וּפּוֹסְלִין אֶת הָאוֹכְלִין. וְקָל וְחֹמֵר, וַיֵּמָּה אִם טְבוּל יוֹם שְׂאִינוּ מְטַמֵּא מִשְׁקָה חֲלִין - פּוֹסֵל אוֹכְלֵי תְרוּמָה. אַחֲרֵי כָּלִים שֶׁהֵן מְטַמְּאִים מִשְׁקָה חֲלִין, דִּין הוּא שֶׁיִּפְסְלוּ אוֹכְלֵי תְרוּמָה. שְׁמַעוֹן אַחֲרֵי עֲזַרְיָה אוֹמֵר: חֲלוּף הַדְּבָרִים! מֵה אִם טְבוּל יוֹם שֶׁהוּא פּוֹסֵל אוֹכְלֵי תְרוּמָה אֵינוּ מְטַמֵּא מִשְׁקָה חֲלִין, אַחֲרֵי כָּלִים שְׂאִינָן פּוֹסְלִין אוֹכְלֵי תְרוּמָה, דִּין הוּא שְׂאִינָן מְטַמְּאִין מִשְׁקָה חֲלִין. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: רְאֵה אֵיךְ הִלְכָה זוֹ נִחְלְקוּ עָלֶיהָ אַבּוֹת הָרַאשׁוֹנִים, וְדָנּוּ דְבָרֵי תוֹרָה מִדְּבָרֵי סוֹפְרִים וְדְבָרֵי סוֹפְרִים מִדְּבָרֵי תוֹרָה.

<p>30</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>יט 19</p>	<p>עלות השחר _____ 4:15 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:19 בבלי: יומא מט • ירושלמי: סוטה ב • תוספתא: מכשירין ג נ"ך: יחזקאל מח - הושע א • רמב"ם: נדרים א</p>
<p>31</p>	<p>שני Monday</p>	<p>כ 20</p>	<p>עלות השחר _____ 4:15 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:20 בבלי: יומא נ • ירושלמי: סוטה ג • תוספתא: זבים א נ"ך: הושע ב-ג • רמב"ם: נדרים ב</p>
<p>1</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>כא 21</p>	<p>עלות השחר _____ 4:15 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:21 בבלי: יומא נא • ירושלמי: סוטה ד • תוספתא: זבים ב נ"ך: הושע ד-ה • רמב"ם: נדרים ג</p>
<p>2</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>כב 22</p>	<p>עלות השחר _____ 4:14 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:21 בבלי: יומא נב • ירושלמי: סוטה ה • תוספתא: זבים ג נ"ך: הושע ו-ז • רמב"ם: נדרים ד</p>
<p>3</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>כג 23</p>	<p>עלות השחר _____ 4:14 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:22 בבלי: יומא נג • ירושלמי: סוטה ו • תוספתא: זבים ד נ"ך: הושע ח-ט • רמב"ם: נדרים ה</p>
<p>4</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>כד 24</p>	<p>עלות השחר _____ 4:13 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:23 בבלי: יומא נד • ירושלמי: סוטה ז • תוספתא: זבים ה נ"ך: הושע י-יא • רמב"ם: נדרים ו</p>
<p>5</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>כה 25</p>	<p>שלה, מבה"ח, פרק ג עלות השחר _____ 4:13 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:23 בבלי: יומא נה • ירושלמי: סוטה ח • תוספתא: טבול יום א נ"ך: הושע יב-יג • רמב"ם: נדרים ז</p>

מברכים חודש תמוז מולד: דאנערשאג צופרי 15 מינוט און 8 חלקים נאך 9

מחלוקת פּרעננט אַרמיקייט.

(פּסך המדות אות מריבה סימן ב"ו)